2103/14/10/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 135 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS Phone 465-7962. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y 10466; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3627 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 39. SESTDIENA, 1978. GADA 7. OKTOBRIS 28. GADS OCTOBER 7, 1978

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249

Cena 60 centu

National Library of Canada Bibliothèque Nationale OCT 13 1978 SECTION DES JOURNAUX

Pārbēdzēja Lesiņska atklājumi

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pāvesta Jāņa Paula I valdīšanas laiks jau pieder vēsturei. Saulainais un pazemīgais Dieva kalps sabija katoļu baznīcas galvas amatā tikai 34 dienas. Viņš mira miegā sirdstriekas rezultātā. Jāņa Paula I izvadīšana pēdējā gaitā bija tikpat pieticīgi vienkārša kā viņa amatā stāšanās 700 milj. katoļu baznīcas augstākā priesteŗa kārtā. Īsajā valdīšanas laikā nelaikis nepaspēja deklarēt dogmātiskas tezes vai reformas. Un tomēr Jānis Pauls I paspējis atstāt neizdzēšamas vadlīnijas katoļu baznīcas turpmākai nākotnei. Šo vadlīniju pamatā ir pazemība un mīlestība. Kā gaišs saules stars Jānis Pauls I pasaulei atgādināja baznīcas rūpes par cietējiem, vajātiem un trūkumā esošajiem. Oficiālajam sēru laikam beidzoties, Vatikānā no jauna pulcēsies katoļu baznīcas prinči — kardināļi, lai ievēlētu jaunu pāvestu. Nav šaubu, ka kardināļi, izvēloties Jāņa Paula I pēcteci, paturēs prātā nelaiķa pāvesta gaišo personību, kas varbūt iezvanīja kristīgās baznīcas renesansi sociālu un morālu problēmu apsēstajā pasaulē. Neaizmirsīsim, ka katoļu baznīca ar tālredzīgu skatu ir novērtējusi bezdievīgā komūnisma draudus ticības brīvībai un taisnībai.

Ieskatoties Vašingtonā, varam konstatēt, ka prezidenta Džimija Kārtera starpnieka loma Izraēlas un Ēģiptes miera līguma meklēšanai devusi negaidīti labus augļus. Kārtera popularitātes akcijas tautā no bīstami zemā 28 proc. līmeņa iepriekšējā mēnesī tagad pēkšņi pārsniegušas 50 proc. līmeni. Protams, ka šis tautas uzticības apliecinājums palīdzēs Kārtera administrācijai īstenot daudzās sasāpējušās, bet likumdošanas iestādēs iestigušās iekšpolitiskās problēmas. Dolara nostiprināšana, kā arī inflācijas un bezdarba apkaŗošana prasa ātrus un drastiskus soļus. Kemp Dēvida konferences lauri ir neticami īsā laikā stiprinājuši Kārtera prestižu ne vien ASV, bet arī viņa piemērotību atbildīgā rietumu pasaules vadoņa lomā.

Kārters acīm redzot vairs nesteidzas ar SALT līguma parakstīšanu. Šīs sarunas „tehnisku iemeslu dēļ" pārtrauktas uz vairākām nedēļām. Tanī pašā laikā Kārters publiski deklarējis, ka ASV izplatījuma satelīti dod iespēju amerikāņu izlūkošanas dienestam iegūt informāciju par stratēģiskiem soļiem ikvienā pasaules valstī.

Izraēlas un Ēģiptes miera līguma tiešās sarunas arī notiks prezidenta Kārtera pārraudzībā. Tās sāksies 12. oktobrī Vašingtonā. Ja negadīsies kādi ārkārtēji apstākļi, tad miera līgumu jau decembrī paredzēts parakstīt Kairo. Prezidents Sadats jau ielūdzis prezidentu Kārteru uz šo vēsturisko aktu, un Kārters ēģiptiešu ielūgumu akceptējis. Tas nozīmē, ka Begina un Sadata parakstiem tiks pievienots arī Džimija Kārtera paraksts, citiem vārdiem, ASV būs aktīvs partneris šajā svarīgajā diplomātiskajā notikumā. Ēģiptes un Izraēlas parakstītais miera līgums būs tikai pirmais solis arabu un žīdu konfrontācijas problēmu atrisināšanā. Ceļā uz mieru — varbūt tieši pirmajam solim ir vissvarīgākā nozīme. Pagaidām rietumiem draudzīgā Jordāna un arī Saudi Arabija nav akceptējusi Kemp Dēvidā parakstītās deklarācijas pamatprincipus. Bez Jordānas līdzdalības palestīniešu problēmas atrisināšana nav iedomājama. Vēl ļaunāka ir Sirijas nostāja, kas kopā ar Iraku un citām radikālām arabu valstīm veido kopēju fronti.

Pasaules presē jau atskanējušas daudzas brīdinātājas balsis. Tā lielais Milānas laikraksts Il Giornale Nuovo zīmīgi uzsveŗ: „Mieru nevar panākt ar vienu spalvas vilcienu. Tas jābūvē gabalu pa gabalam." Britu prese, neslēpjot rezervētu optimismu, tomēr raugās arī skeptiski. Britu spriedums ir, ka Kemp Dēvida konferencē panākts vairāk nekā varēja sagaidīt, bet mazāk nekā tas ir nepieciešams. Šveices laikraksti tālākās sarunu izredzes saista ar amerikāņu dolara likteni. Vēl joprojām amerikāņu dolars Šveices baņķieru uztverē ir ticības trūkuma apliecinājums amerikāņu saimniecībai un arī ārpolitikai.

Piedzīvojušie Vecā kontinenta diplomāti norāda, ka ASV jāpatur iniciātīva savās rokās un jāliek lietā visi līdzekļi, lai īstenotu to, kas Kemp Dēvidā apsolīts. It sevišķi tas attiecoies uz Izraēlu, jo tā kādas stūrgalvības rezultātā vēl joprojām var Kemp Dēvida konferenci pārvērst par veltīgu cerību kapsētu.

Viszīmīgākais norādījums nāk no Parīzes: „Uzmanait Maskavu! Cik tālu Pad. savienība ies, lai izjauktu miera ofensīvu telpā, kur tās iespaids tagad tiek samazināts? Vai tā pastiprinās radikālo arabu apbruņošanu? Vai tā uzmudinās un atbalstīs vēl intensīvāk terroristus? Pats galvenais, vai Pad. savienība nemēģinās radīt politisku krizi pašā Ēģiptē, lai gāztu Sadatu un nomainītu viņu ar Maskavai draudzīgu politiķi?" Visas šīs pieminētās iespējas jāņem vērā.

Buenos Aires lielākais laikraksts Le Prense savukārt uzsveŗ: „Ņemot vērā, ka aizvadītajos 30 gados gauži maz vai tikpat kā nekas nav panākts Vidējo austrumu problēmu atrisināšanā, Kemp Dēvida konference jāuzskata par pirmo lielāko pozitīvo panākumu. Protams, līdz galīgam līgumam vēl būs jāpārvar daudz šķēršļu un pretišķību.

Japāņu prese norāda, ka drīza kaŗa uzliesmošanas iespējas tagad ir novērstas, bet parakstītie soļjumi ir tikai pussolis patiesam un paliekamam Vidējo austrumu jautājumu atrisinājumam. Maskavā akreditētie rietumu diplomāti pamatoti norāda, ka Kemp Dēvida konference pavērusi Kremlim plašas iespējas miera izjaukšanai. Radikālo valstu apbruņošana, kā arī palestīniešu terroristu kūdīšana tālākai aktīvitātei nevar palikt bez atbalss Izraelā. Ļoti iespējams, ka Maskava jau tuvākā laikā nolīgst savstarpējas militāras palīdzības līgumu ar Sirijju, kā arī kādu citu Ēģiptei nai-

(Turpinājums 20. lp.)

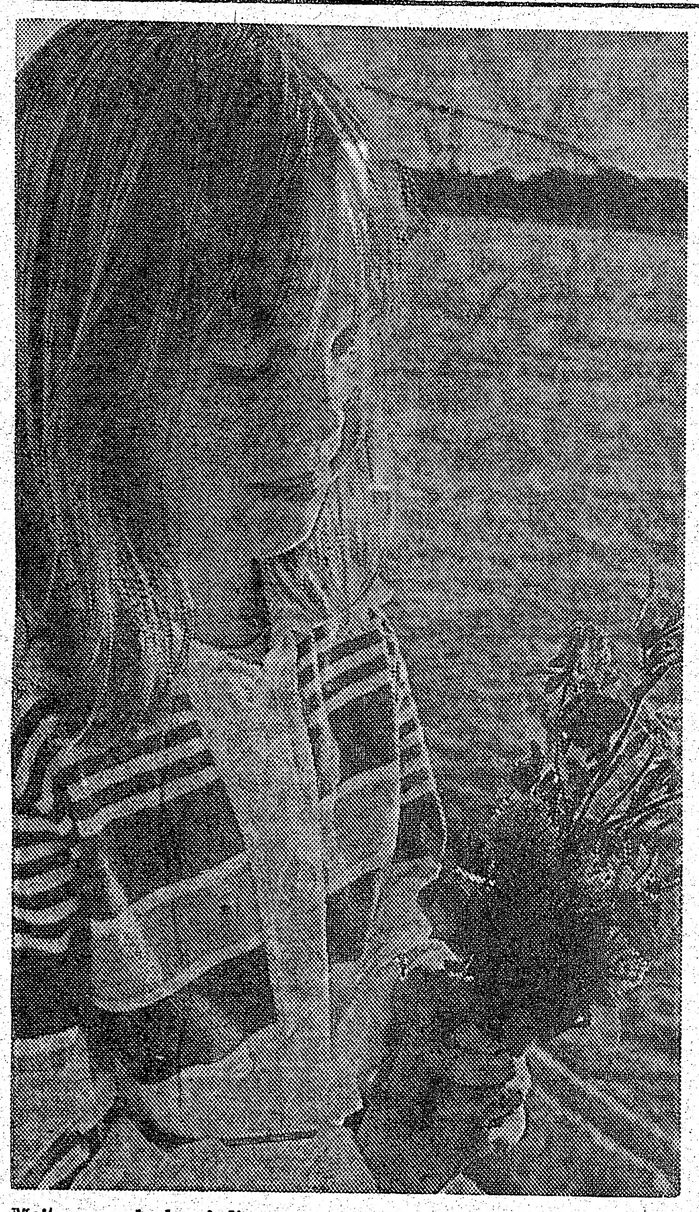

Meitenes ar lauku ziediem Kanadas eļļas pilsētā Sarnijā. Attēlā 10 gadu vecā Audra Šmite. Foto: J. Liģers

Kanada aicina apturēt terroru Kambodijā

Kanada mudinājusi Apvienotās Nācijas izmeklēt t.s. Khmer Rouge armijas nežēlību, sistēmatiski nonāvējot cilvēkus Kambodijā, kur valda ass terrors. Kanada sakopojusi bēgļu pierādījumus, ka Kambodija pārkāpj cilvēka tiesības plašā apjomā ar patvarīgiem arestiem, apcietināšanām, nāvessodiem, nežēlīgu reliģijas un runas brīvības apspiešanu. Kanadas ārlietu ministrs Dans Džemisons aicinājis Apvienotās Nācijas atbalstīt Kanadas ierosinājumu un sākt attiecīgu akciju AN cilvēka tiesību komisijā Ženēvā. Kanadas valdība uzskata, ka jāuzsāk tūlētēja cilvēka tiesību pārkāpumu izmeklēšana Kambodijā. Ministrs Džemisons arī lūdzis, lai Apv. Nācijas valstu līdzdalībnieces uzņemtu tūkstošiem bēgļu no Vietnamas, Laosas un Kambodijas. Kanada jau uzņēmusi 7000 bēgļu no šīm valstīm, kā arī paaugstinājusi bēgļu kvotu no 50 uz 70 ģimenēm mēnesī.

Padomju ieslodzīto vēstule Kārteram

Padomju spaidu darba nometnes septiņi ieslodzītie izsūtījuši slepenu vēstuli ASV prezidentam Kārteram, slavējot viņa cilvēka tiesību politiku un brīdinot rietumus par padomju varas izplešanās draudiem. Šīs vēstules noraksti mašīnrakstā rādīti rietumu žurnālistiem Maskavas preses konferencē, ko sasaukuši Helsinku komitejas locekļi. Nobela miera prēmijas ieguvējs Andrejs Sahaŗovs nolasījis atklātu vēstuli amerikāņu Nobela prēmijas ieguvējam ķīmiķim Linusam Paulingam ar lūgumu, lai viņš mēģina ietekmēt padomju pārstāvjus par triju ieslodzīto krievu zinātnieku atbrīvošanu. Paulings devies uz Maskavu, lai tur saņemtu Lomonosova prēmiju no Padomju zinātņu akadēmijas.

Aizdomīgie nāves gadījumi pavairojas

Anglijas Skotlandjards rūpīgi izmeklē otra bulgāru pārbēdzēja nāvi, kas sekojusi pēdējo trīs nedēļu laikā. Viens no pārbēdzējiem, 48 g. vecais Georgs Markovs miris drīz pēc saduršanas ar saindēta lietussarga smaili, bet otrs bulgārs, 30 g. v. Vladimirs Simenovs, 2. oktobrī nokritis pa kāpnēm un nosities savā Londonas mājā. Abi mirušie pārbēdzēji bijuši tuvi draugi un strādājuši britu raidītāja BBC bulgāru valodas pretkomūnistiskā raidījumā uz dzimteni. Kad Simenovs neieradies darba vietā, kāds cits BBC darbinieks gājis pārbaudīt, un atradis to mirušu naktsveļā. Skotlandjards miršanas gadījumu uzskatījis par aizdomīgu. Pēc autopsijas noskaidrots, ka Simenovs noslāpis, ieelpojot no lauztā deguna plūstošās asinis. Kāds trešais bulgāru pārbēdzējs Vl. Kostovs izglābies no saindētas šautriņas uzbrukuma Parīzē. Kādā citā gadījumā viens bulgārs apturējis policijas automašīnu Londonā un lūdzis patvērumu, jo juties apdraudēts.

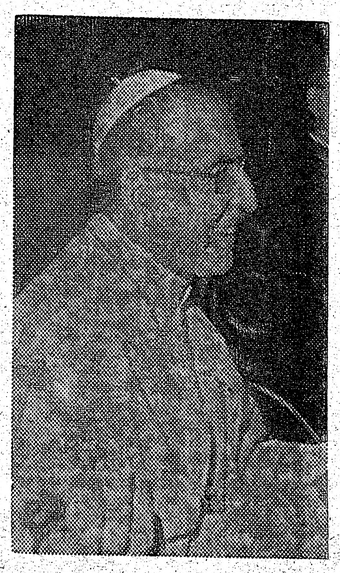

† Pāvests Jānis Pauls I

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1978. G. 7. OKTOBRIS, 39. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 934-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redakors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personisks uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 25 dol., 6 mēnešiem — 13 dol., 3 mēnešiem — 6.50 dol. Atsevišķa numur cena 60 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $5.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514

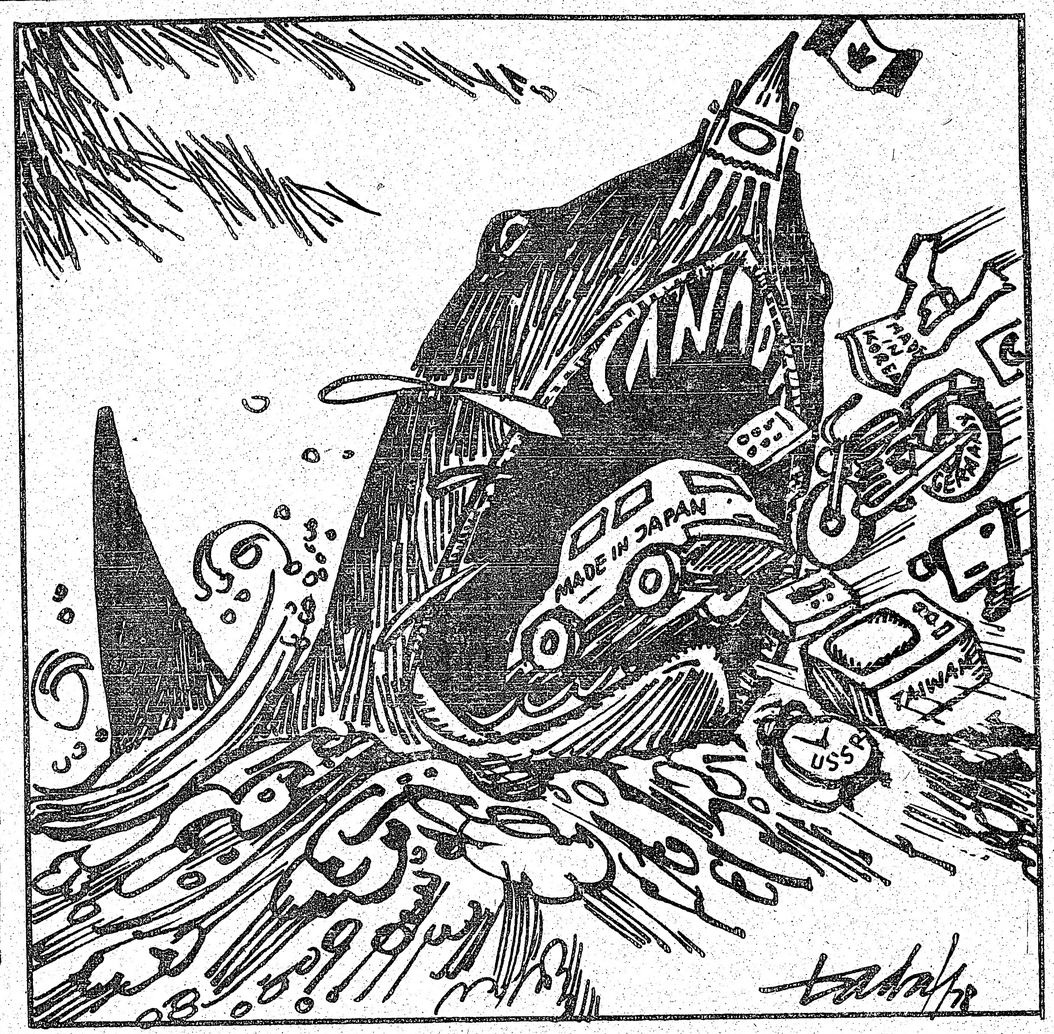

Lielie žokļi, kas aprij arī savu dolaru

Mūsdienu terrors

Viena no draudīgām mūsu laiku parādībām ir terrorisms. Tas apdraud cilvēku dzīvības .. aiziet bojā ne vien personas, pret kurām rīkoti atentāti, bet bieži gluži nevainīgi cilvāki, kā uzbrukumos lidmašīnām vai lidlaukiem, kā nesenajā kino nodedzināšanā Irānā vai Ziemeļīrijā, kur konfliktā nieiejauktu iedzīvotāju terorizēšana ir viens no nemiernieku mērķiem. Lieli ir arī materiālie zaudējumi -- sagrautas vai nodedzinātas celtnes, uzspridzinātas lidmašīnas. Visam tam līdzi iet psiholoģiskais apdraudējums -- izplatās nedrošības sajūta, valdības spiestas ierobežot pilsoņu brīvību, lai apkarotu terroristus, pastiprinās plašu aprindu izsekošana. Ir tāpēc vietā teikt, ka terrorisms vēršas pret cilvēka tiesībām dzīvot reapdraudētu un brīvu dzīvi.

Terroristu darbība ir strauji pieaugoša parādība. Laikā starp 1967. un 1973. gadu terrora uzbrukumi pieauguši par 400 procentiem. Bumbu uzbrukumi no 1975. līdz 1976. g. pavairojušies par 25%. Bruņoti uzbrukumi, ēku dedzināšana un slepkavības katru gadu pieaug par 40%.

Aug arī terroristu starptautiskā sadarbība un sakari starp atsevišķām terrora grupām. Jauna parādība ir vienas terrora grupas pakalpašana kādas citas grupas mērķiem, kā nesenajā notikumā, kur arabu teroristi nolaupīja Lufthanzas lidmašīnu, lai piepīrasītu apcietināto vācu BāderaMeinhofas grupas teroristu atbrīvošanu. Ir aizdomas, ka italiešu politiķa Aldo Moro nolaupīšanā un noslepkavošanā arī piedalījušies vācu teroristi.

Jau kopš gadiem starptautiskā mērogā notiek terroristu apmācīšana un apgāde ar ieročiem. Visas pazīmes rāda, ka tajā savu daļu veic attiecīgā KGB nozare. Terroristu apmācība visbiežāk notiek arabu zemēs. Ieroči parasti ir čehoslavaku vai krievu ražoti un tiek piegādāti pa apkārtceļiem no arabu zemēm. Pēdējā laikā terroristiem Londonā ieroči nākuši no diplomātiskās bagāžas, kuŗu muitā nepārbauda.

Terroristu mērķi iedalāmi divās lielās grupās: nacionālās neatkarības vai autonomijas iegūšana un politiskās iekārtas vai valdības nomainīšana. Pirmās grupas pieder Palestīnas arabu teroristi, tāpat kroati, te pieskaitāmi arī īru teroristi, kas cīnās par Alsteras pievienošanu Īrijas republikai, tāpat dienvidmoluskiešu otras paaudzes bēgļi, kas grib atgūt savu tēvu apdzīvotās salas. Otrā grupā ieskaitāmi vairums Dienvidamerikas terroristu, kas cīnās pret diktātūrām. Te jāpieskaita arī Italijas teroristi, Japānas „sarkanarmija" un vācu Bādera-Meinhofas grupa, kaut šo triju grupu mērķi nesniedzas tālāk par pastāvošās iekārtas sagraušanu.

Gadījumos, kur tautām vai to daļām liegtas pašnoteikšanās tiesības, loģiskais ceļš terrora izbeigšanai būtu dot iespēju šīs tiesības īstenot, jo tas saskanētu arī ar civilizētajā pasaulē pieņemtiem politiskiem principiem. Taču vairumā gadījumu neatkarības prasības saduŗas ar kādas citas tautas vai iedzīvotāju daļas interesēm Grūti ir apstrīdēt Palestīnas arabu tiesības uz savu zemi un pašnoteikšanos, taču žīdi no nelielās Izraēlas territorijas šim mērķim kādu daļu nekad nedos, un ne pārāk labprātīgi to darītu arī Jordanija, atdodot palestīniešiem Jordanas kreiso krastu. Īru teroristi, prasīdami Alsteras apvienošanu ar Īrijas republiku, saduŗas ar Alsteras iedzīvotāju vairākuma protestiem, kas nevēlas iekļauties katoliskajā Īrijā.

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules

PIRMAJĀ NOMETŅU KONFERENCĒ

Ugunskurs silda, karstajās oglēs cepas siļķes, vakara krēslā uz koka bluķiem sasēdušies ļaudis sarunājas. Pārstāvētas visas paaudzes. Laucinieku maltīte garšo. Gluži vai idillisks sākums pirmajai konferencei Sidrabenē. Vēlāk komp. Imants Sakss apcerē par latvju dainām un to melodijām pastāsta par gammām, to nozīmi un par Jāni Cimzi, Andreju Jurjānu, Emīli Melngaili un Jāzepu Vītolu, latviešu mūzikas milžiem. Tā dziesma pavadīja šo konferenci visādos veidos, t āskanēja un atbalsojās Sidrabenes ielejā.

Turpat trīs dienas Sidrabenē skanēja dažādas balsis: tur lektori un vadītāji dalījās pieredzē. Labi, ka tagad mums ir tāds pierakstītājs kā skaņu lenšu aparāts. Konferences atzinumus un ieteikumus pieņēma vienprātīgi. Gaidas Rāviņas sastādītā programmas dažādība saistīja un rosināja. Visi kopā veidoja atziņu, ka latviešu jaunatnes audzināšanas darbs ir viens lielums, kuŗā iekļaujas visi pārējie audzināšanas loki, kā skolas, jaunatnes organizācijas, kursi, nometnes, saieti un citi, kas kopā veido latvisko dzīves ziņu. Tas satuvināja dalībniekus, sākumā pat svešiniekus, no Kalifornijas līdz kontinenta austrumu krastam.

Degpunktā nonāca Montrealas Tērvete, jo tai jauns un labi sagatavojies runas vīrs — Jānis Mateus, kam talkā nāk Gunārs Hūns, tāpat Sanfrancisko un Losandželosas apvienotās nometnes Austra Slaidiņa. Kad nometņu dažādība atklājas tik vienkāršā un draudzīgā veidā, paveras nākotnes vajadzības: vispārēju vadītāju kursu, latviski nerunājošo nometņu, audzināšanas darba koordinācijas un jaunatnes apzināšanas vēlamība.. Ievērību gūst jauni termini: Dr. V. Gulēna apļu teorija un Dr. S. Miezītes bērnu psīches dalījums A, B, un C vienības

Nometņu darbā iesaistījušies mācītāji. Juris Cālītis ir labs konferences vadītājs un visai uzmanīgs klausītājs — ieteiktā vadītāju saraksta sastādīšana viņam šķiet nozīmīga; K. Kuškēvics atklāšanas svētbrīdī mudina kalpot un izskaidro šī vārda nozīmi; I. Gaide veselu mēnesi veltījis šā gada Saulaines nometnei, lai iepazītos ar katru tās aspektu; Sidrabenes dvēsele Ā. Čops' asarām acīs, priecājas, ka jauno audžu domas un darbs sola nākotnes nodrošinājumu.

Kad Daina Līvīte stāstīja par jaunatnes iesaistīšanu, klausījās visi. Laba runātāja!! Netrūka dzīvu domu šķetinātāju: J. Pālens, Ž. Zentiņš, B. Gulēna, Z. Miezītis, Brunis un Biruta Rubesi, J. Mežaks, V. Slaviešа, D. Taube, R. Kalniņš, J. Tērauds, Miniate un daudzi citi. Ap 40 dalībnieku, dažkārt vēl vairāk viesu, dalījās tik plašā pieredzes apmaiņā, ka konferences beigās māc. Ā. Čops atzina: „Varu mierīgi aiziet. Nākotnes darbs ir labās rokās. Tiešām patiess prieks!"

Nav šaubu, ka drīz notiks nākamā konference un ka te radies teicams piemērs arī citiem līdzīgiem saietiem, kas sabiedriskiem darbiniekiem un pat politiķiem varētu sagādāt līdzīgu pārsteigumu, proti, ka neesam ne dalīti, nedz sašķelti, bet gan itin prātīgi cilvēki, kam netrūkst gaišu domu.

M. Štauvers Montrealā

JAUNS GUVUMS

Gaŗezera draudžu dienas, daiļamatniecības un teātŗa kursi plaši saistīja latviešus no tuvienes un tālienes. Liekas, ka te bija tiešām otra Latvija, jo visur skanēja latviešu valoda. Jauniešos valdīja gaiša, priecīga noskaņa. Vecie aizmirsa savas fiziskās kaites, dzīvoja visam līdz un sirsnīgi priecājās, satiekot vecus draugus un paziņas. Interesanti bija visur būt, visu dzirdēt, redzēt. Netrūka bagātīgi garšīgu ēdienu, augļu, atspirdzinošu dzērienu pēc izvēles. Arī apmešanās bija labi organizēta. Citu gadu posīsimies uz Gaŗezeru vēl kuplākā skaitā. Viss tas veicina jaunas ierosmes, pārdomas gaišākai, labākai nākotnes dzīvei.

Valentīne Auguste Čikagā

GARĪGIE PĀRDZĪVOJUMI GAŖEZERĀ

Īsto Draudžu dienu nozīmi Gaŗezerā mēs varam novērtēt tikai tagad, pēc dažām nedēļām. Man gribētos teikt, ka kulminācijas punkts bija bikts dievkalpojums pēdējā vakarā ar sekojošo svētrītu un dievgaldu brīvdabas baznīcā. Degošās sveces apmirdzēja altāri. Atnāca garīdznieki: archibīskaps A. Lūsis, prāvesti J. Turks, A. Voitkus un jaunais māc. J. Cālītis. Svēto mielastu saņēma arī garīdznieki. Rīta dzidrumā atbalsojās archibīskapa Svēto rakstu vārdi dievgaldniekiem: „Kalni atkāpsies, pakalni šaubīsies, bet mana žēlastība no Tevis neatkāpsies . . ." Dievvārdi izskanēja lekcijās, semināros, lūgšanās, pateicības dziesmās, padarot šo nedēļu bagātu un neaizmirstami skaistu. Pateicība par to pienākas rīkotājiem, organizētājiem un visiem lielā darba veicējiem. Ļoti iepriecināja jaunie garīdznieki ar gaišo sirdskvēli, izpalīdzību un sirsnību.

E. Alka Bafalo

PIEBILDES PIE OLĢERTA LIEPIŅA ATMIŅĀM

Ar interesi lasīju Olģerta Liepiņa atmiņas. Tēlojumos vairākas reizes atkārtots secinājums: „Laikam būs Ulmani kādreiz apkaitinājis." Vai tad autors nemaz nepielaiž varbūtību, ka kāda persona iecelta amatā vai nomainīta lietderības labā? Vēl kāds O. Liepiņa secinājums: „Par Pabērzu bija zināms, ka viņš agrāk Krievijā bijis komūnists, tomēr Ulmanis bija labvēlīgs un aicināja viņu par tautas labklājības ministru un vēlāk iecēla par Daugavpils apgabaltiesas viceprieksšēdi." (46. turp.) Autoram taču ir zināms, kā parlamenta laikā sastādīja koalicijas valdības. Pabērzs bija ministrs ne vien K. Ulmaņa pēdējā koalicijas valdībā, bet arī M. Skujenieka, H. Celmiņa un K. Ulmaņa 1931. g. valdībā. Viņš bija Latgales latv. kongresa un zemes padomes loceklis, Satversmes sapulces un 3. un 4. saeimas loceklis, arī saeimas vi-

(Turpinājums 6. lp.)

SPOŽS 20. SEZONAS ATKLĀŠANAS KONCERTS

Toronto latviešu koncertapvienība atklāja savu divdesmito sezonu ar jaunās latviešu operdziedātājas mecosoprāna Melitas Mičules koncertu ar pianistu Aldinu Šellu par pavadītāju. Iepriekšējā informācija par latviešu dziedātājas panākumiem Vācijā bija panākusi to, ka auditorija bija pilnīgi izpārdota, un tie, kas cerēja iegādāties biļetes pie ieejas, bija spiesti aiziet mājās, koncertu nedzirdējuši.

Ināras Gailes un Māras Ķeniņas gaumīgi sakārtotā programma pastāsta, ka Melita Mičule ir Vācijā Oldenburgas valsts teātŗa soliste, kur tā dziedājusi galvenās lomas daudzās operās, atzīmējot turienes kritikas jūsmīgās atsauksmes, izceļot dziedātājas drāmatisko tēlojuma intensitāti un skatuvisko šarmu.

Koncertantes M. Mičules programma bija interesanta, tā gandarīja latviešu dziesmas mīļotājus un reizē apmierināja arī tos, kam interesē starptautiskā mūzika un opera.

Programmu ievadīja komponista Jēkaba Poruka dziesmu cikls — Mēness sudraba zvani (J. Rainis), Lapas lido (V. Grēviņš), Naktī (Z. Lazda), Mēness laiva (J. Rainis), Es dziesmu meklēju (V. Grēviņš), Vilks un pagasta ceļš (J. Rainis) un tautasdziesma Aijā, žūžū.

J. Poruka dziesmas, diemžēl, tikai pa retam parādās koncerta programmās un tad arī tikai atsevišķas dziesmas, tāpēc tās latviešu klausītājiem pasvešas. J. Poruka dziesmas ir ļoti prasīgas kā izpildījuma, tā arī vokālā ziņā. Veselu virkni Poruka dziesmu nācās dzirdēt vienā koncertā pirmo reizi.

Melita Mičule saistīja auditoriju jau ar pirmo dziesmu. Māka atrast katrai dziesmai tās saturu, izjustais izpildījums un vokālā gatavība apliecināja, ka klausītāju priekšā ir māksliniece šā vārda īstā nozīmē, kas var apmierināt visizlutinātākos klausītājus.

Tālāk dzirdējām visiem labi pazīstamās Mediņa — Ir viena vakars (J. Jaunsudrabiņš), Tā ietu (K. Jēkabsons), Glāsts (A. Ķeniņš) un Man sirds ir atkal jauna (. Ķeniņš).

Dziedātājas latviskā izruna nevainojama, kaut dažkārt būtu vēlams izteiktāk izrunāt vārda galotnes, lai netraucētu izsekošanu tekstam. Ja zinām, ka dziedones galvenais darbs saistās ar operu, kur maz laika atliek dziesmai, it īpaši latviešu dziesmai, tad vēl jo vairāk slavējams izsvērtais latviešu dziesmu izpildījums. Iebildumi varētu būt tikai par to, ka dziedātāja vietām, kaut arī ļoti neuzkrītoši, lietoja latviešu dziesmā neparasto operatorisko portamento, it īpaši tautasdziesmā Aijā, žūžū.

Programmas otru daļu M. Mičule bija veltījusi Richarda Vāgnera dziesmu virknei, kuŗas pazīstamas kā Vesenloka dziesmas. Vāgners tās komponējis tajā laikā, kad dzīvoja Šveicē un bija Vesenloka ģimenes draugs, galvenokārt rūpnieka Vesenloka sievai Matildei. Dziesmas — Der Engel (Eņģelis), Stehe still (Klusē), Im Treibhaus (Siltumnīcā), Schmerzen (Sāpes) un Träume (Sapņi) veltītas viņa toreizējai mīlestībai.

M. Mičule dziedāja Vāgnera dziesmu ciklu vācu valodā, un gribētos apgalvot, ka tieši šo dziesmu sniegums bija sevišķi slavējams. Vokāli spožais dziedājums, mērķtiecīga izsekošana dziesmu saturam, izteiksmes drāmatisms, spožais forte dziedājums, pilnskanīgais piano un skaistās klusinātās augšas radīja vēlēšanos pēc atkārtojuma, kas, protams, nebija iespējams.

Jaunā māksliniece nobeidza programmu ar franču valodā dziedātām operu ārijām — Sen-sanss Mon couer s'ouvre a tai voix no operas Samsons un Dalila, Bizē Habanera un Seguidilla no operas Karmena. Aplausi pēc spoži nodziedātām operu ārijām negribēja rimties, un M. Mičulei bija daudzkārt jāatgriežas uz skatuves, pirms klausītāji devās mājup.

Ļoti uzmanīgs un labs pavadītājs bija A. Šells no Detroitas. Dziedone un pavadītājs saņēma pelnītos ziedu klēpjus.

Pirmais koncertapvienības koncerts divdesmitās sezonas sākumā izskanēja spoži. Toronto latviešu mūzikas mīļotāju saime iepazinās ar īstu mākslinieci, kuŗas spožā balss, vokālā prasme, skaistais tembrs un skatuves dzirksts sola tai daudz panākumu. Melita Mičule jau tagad ierindojama mūsu vislabāko dziedātāju vidū.

Koncertapvienības valdes priekšsēdis Arvīds Purvs apsveica klausītājus ar 20. sezonas atklāšanu. Ar šā gada sezonu koncertapvienība būs aizvadījusi 85 koncertus, kuŗos piedalījušies 96 mākslinieki, 15 dažādas dziedātāju vienības un 3 referāti. Atzīmējot šo jubileju, koncertapvienība izdos brošūru, kurā būs Tālivalža Ķeniņa, Ingrīdas Vīksnas un Arvīda Purva raksti, interesanta informācija par līdzšinējo darbu un visu mākslinieku fotografijas. Šo suvenīra programmu pārdos nākošā koncertā par diviem dolariem.

Ž. Zentiņš

Toronto teātris iestudējis Leonarda Geršes laikmetīgo komēdiju Taurenītis lido, kuŗu Toronto redzēsim 21. oktobrī. Ar šo izrādi Toronto teātris oktobrī un novembrī dodas turnejā pa ASV latviešu centriem. Augšējā attēlā tēlotāji, no kreisās: Vilnis Brastiņš, Anna Briede, Voldemars Pukats un Skaidrīte Pūpēde.

Izrāde par mūsdienu jaunatni

TORONTO TEĀTRIM JAUNS IESTUDĒJUMS

Toronto teātris bieži nenāk ar jauniestudējumiem, bet pa laikam pārsteidz publiku ar kādu labi sagatavotu un interesantu izrādi, izvēloties laikmetīgus darbus ar psiholoģiski bagātiem efektiem un rūpīgu režiju.

Pašlaik teātris Dzintara Pūpēža režija iestudējiis L. Geršes komēdiju Taurenītis lido, kuŗu Toronto latviešu teātŗa publika redzēs 21. oktobrī Bikforda parka vidusskolas auditorijā (braucot ar pazemi līdz Christie piestātnei), kur jau bieži notikušas latviešu teātŗa izrādes un citi skatuves sarīkojumi.

Luga tulkota no angļu valodas, iegūstot to no pazīstamās skatuves darbinieces Lijas Veikinas Austrālijā. Luga arī filmēta un izrādīta televīzijā. Toronto teātris ar to oktobrī un novembrī dosies arī turnejā uz ASV, izrādot vairākos latviešu centros. Pirmizrāde paredzēta jau 7. oktobrī Priedainē, 8. okt. atkārtojums Vilimantikā. Pēc izrādes Toronto, 4. novembrī izrāde Čikagā un 5. novembrī Grand Rapidos, vēlāk, iespējams, arī citās vietās.

Dzintaram Pūpēdim latviešu teatŗa dzīvē Kanadā jau bagāta režisora pagatne. Daugavas Vanagu teātrim Kanadā vien viņš savā laikā iestudējis vairākas izrādes. Lai minam J. Akuratera Priecīgais saimnieks, J. Jaunsudrabiņa Jo pliks, jo traks, R. Blaumaņa Raudupiete un no cittautu autoriem — L. Fodora Gatavības apliecība, A. Landsberga Pieci stabi un A. Ridleja Spoku vilciens, pats tēlodams lomas arī vairākās citās lugās. Divas no Dz. Pūpēža iestudētām izrādēm godalgotas: Pieci stabi, kas 1958. gada teātŗa dienās Čikagā izpelnīja DV teātrim Kanadā otro godalgu un 1966. gadā R. Blaumaņa Raudupiete, kas ieguva DV ASV un Kanadā dāvāto Ādolfa Alunāna balvu par labāko izrādi Ziemeļamerikas latviešu teātŗa dienās Toronto, titullomu tēlojot Skaidrītei Pūpēdei. Teātŗa lietpratēji ilgi neatcerējās tik labu Raudupietes lomas tēlotāju. Viņu redzēsim arī Taurenītī.

Toronto teātŗa pēdējais iestudējums bija Ernesta Aistara kumēdija Goda diena Voldemara Pukata režijā, pašam režisoram tēlojot galveno Kloķa lomu. Arī ar šo izrādi teātris devās uz ASV. Starplaikā nu radies jaunais iestudējums, jau minētā Leonarda Geršes komēdija, kuŗas autors, tāpat kā lugas Pieci stabi, ir lietuvietis. Lugas darbība risinās Sidnejā, Austrālijā, un rāda mūsu tagadējās jaunatnes problēmas — aiziešanu no vecāku mājas un tieksmi dzīvot atsevišķu, patstāvīgu dzīvi: "Es varu domāt un darīt, ko es gribu", kad jaunietim "patīk precēties, bet nepatīk būt precētam", kad padsmitnieces gados jau piedzīvots bērns un laulība neilgst vairāk par sešām dienām. Vizuālā teātŗa organizētājs, skaļais Ralfs Tors zīmīgi saka 19 gadu vecajai Džilai Tenerai: "Sekss ir daļa no dzīves", bet teikumu pabeidz no mājām aizklīdušā dēla Dana māte Beikera kundze, piemetinādama "... tāpat kā caurejaļ"

Kāda gan tagadējā sabiedrībā var būt jaunas meitenes laulības dzīve, kad viņa sarunā ar savu vienas nakts mīļnieku Danu Beikeru, izsaucas: "... un beigās viņš iemīlas savas sievas brālī!"

Lugā tēlo četras personas: Vilnis Brastiņš (Dans Beikers), Anna Briede (Džila Tenera, Skaidrīte Pūpēde (Beikera kundze) un Voldemars Pukats (Ralfs Tors). Izrāde, ar vienu 15 min. starpbrīdi, ilgst divas stundas.

Beikera kundzes lomā sākumā bija paredzēta Mirjama Bērziņa, bet pēc viņas traģiskās nāves to pārņēma Skaidrīte Pūpēde. Ja atceramies viņas lielisko Raudupieti, tad lieki būtu pieminēt viņas Beikera kundzes raksturojumu, kas arī ir psiholoģiska loma. Arī pārējie tēlotāji ir ar veco skatuves rutīnu, kuŗus jau vairākas reizes esam redzējuši uz latviešu skatuves. Voldemara Pukata spējas liecina ilggadēja režisora pieredze, atceroties viņa iestudētās izrādes un tēlotās raksturlomas. Tāpat Anna Briede jau sen apliecinājusi savus skatuves dotumus dažādās izrādēs. Deviņpadsmitgadniece Džilla solās būt viena no viņas labākajām lomām, kā tas bija vēroļams generālmēģinājumā. Tas pats sakāms par viņas pretspēlētāju Vilni Brastiņu "pazudušā dēla", mūzikālā jaunekļa Ralfa lomā. Viņš veicis arī skatuves iekārtojumu.

Ieejas biļetes iepriekš dabūjamas DV grāmatnīcā, tālr. 921 — 7121 un pie Toronto teātŗa vadītāja V. Pukata, tālr. 624 — 2667.

K.S.

Biruta Senkēviča

DZĪVE UN ILGAS

Dzīves tekas — maldu tekas
Asarām un sāpēm jauktas.
Gaišās ilgas, kvēlās ilgas,
Dvēselē tās mājot sauktas.

Dzīvē tik daudz tukša naida,
Sirds gaišo laimi vienmēr gaida;
Sapņiem tie un dzīvei kalpo,
Kamēr kapa kopu manto.

Silvija Grīnberga McMaster universitātē Hamiltonā, Ont., ieguvusi B. Sc. gradu bioķīmijā. Viņa saistījusies darbā tās pašas universitātes Medicīnas centra patoloģijas departamentā.

Pirmais jaunatnes kongress rietumkrastā

Pateicības nedēļas nogalē no 23. līdz 26. novembrim Sanfrancisko notiks Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 26. kongress. Tas iecerēts Latvijas valsts dibināšanas 60 gadu atceres zīmē. Kongresa programma centrēta tādu politisku tematu iztirzāšanai, kas attiecas uz Latvijas satversmes pamatdeklarāciju, ka "Latvijas suverēnā vara pieder Latvijas tautai".

Pirmajā kongresa dienā, 23. novembrī, ieplānots Teodora Sīļa referāts: "Kā vest cīņu dēļ neatkarīgas Latvijas." Referents izvērtēs tradicionālās pieejas šinī jautājumā, izteiks savu kritiku, kādēļ mērķis nav sasniegts un kas būtu jādara, lai to īstenotu.

Pirmā kongresa diena beigsies ar dziesmu un dzeju vakaru, kam sekos iepazīšanās balle.

24. novembrī Berkelejas universitātes politisko zinātņu profesors Džordžs Breslauers apsolījis lasīt referātu par tematu: "Padomju nacionālitāšu politika — integrācija vai dezintegrācija." Šī cittautieša atziņumi palīdzēs mums saskatīt citādā perspektīvā mūsu tautas tagadnes problēmas.

Rīta posms beigsies ar paneļdiskusiju, kas skars ALJA un ALA, divu svarīgu ASV latviešu centrālu organizāciju, attieksmes. Diskusijā piedalīsies ALA valdes locekļi Rasma Āva no Sanfrancisko un Ināra Reina no Losandželosas, ALJA priekšsēde Dzintra Lejiņa no Ņujorkas un agrākais ALJA priekšsēdis Uldis Sīpols no Detroitas. Diskusiju vadīs ALA vicepriekšsēdis un agrākais ALJA priekšsēdis Aivars Osvalds no Virdžīnijas.

Pēc pusdienu pārtraukuma kongresa dalībnieki iepazīsies ar domām, ko risinās trīs latviešu sociālie zinātnieki paneļdiskusijā: "Aktīvas alternatīvas Latvijas neatkarības atgūšanai". Ivars Dālbergs no Losandželosas, Jānis Trapāns un Austris Ruņģis no Sanfrancisko sniegs jaunas perspektīvas, ko darīt, lai īstenotu Latvijas neatkarības mērķi.

Pēc paneļdiskusijas plānotas jaunās ALJA valdes vēlēšanas. Šī pārmaiņa, atšķirībā no iepriekšējiem gadiem, kad valde ievēlēta pēdējā brīdī, domāta, lai sniegtu jaunajai valdei vairāk laika iepazīties un sākt nākamā gada darbības plānošanu, kā arī aktīvāk piedalīties kongresa darba sēžu gaitā un rezolūciju izstrādāšanā.

24. novembra vakarā kongresa dalībniekiem būs iespēja noskatīties Sanfrancisko Mazā teātŗa izrādi — Harija Gulbja lugu Kamīnā klusi dzied vējš. Pēc teātŗa izrādes "Frisco Disco" Gundara Strada vadībā.

Sestdien, 25. novembrī, rīta posms atvēlēts kongresa darba sēdēm un nākamā gada darbības izlemšanai. Pēc pusdienu pārtraukuma risināsies paneļdiskusija — Viena latviešu tautas kultūra. Tajā pārrunās svarīgākās ievirzes latviešu tautas kultūras dzīvē Latvijā un pasaulē, diskutējot par to, kā tās ietekmē tautas nākotni. Diskusijā piedalīsies Agita un Miķelis Grants no Čikagās, Sarma Muižniece no Kalamazū, Sniedze Ruņģe no Bostonas, Brigita un Laimonis Siliņi no Los Altos un Raimonds Staprāns no Sanfrancisko. Kongress darbu beigs ar rezolūciju apstiprināšanu.

Kongresa lielajā ballē, kā arī visā pārējā kongresa gaitā, lūgti piedalīties visi latvieši. Kā vienmēr, rietumkrasta jaunieši lūdz visas paaudzes atbalstīt pasākumus un pateicas par atbalstu, kas jau sniegts.

Par balstiesīgiem delegātiem kongresā var būt jaunieši līdz 30 gadu vecumam. Kongress notiks Sanfrancisko Holiday Inn telpās Van Ness avenijā. Sīkāku informāciju par kongresa var iegūt, rakstot: ALJA Convention, P.O. Box 3735., Stanford, California, 94305.

Austris Ruņģis
ALJA 26. kongresa
rīcības komitejas
priekšsēdis

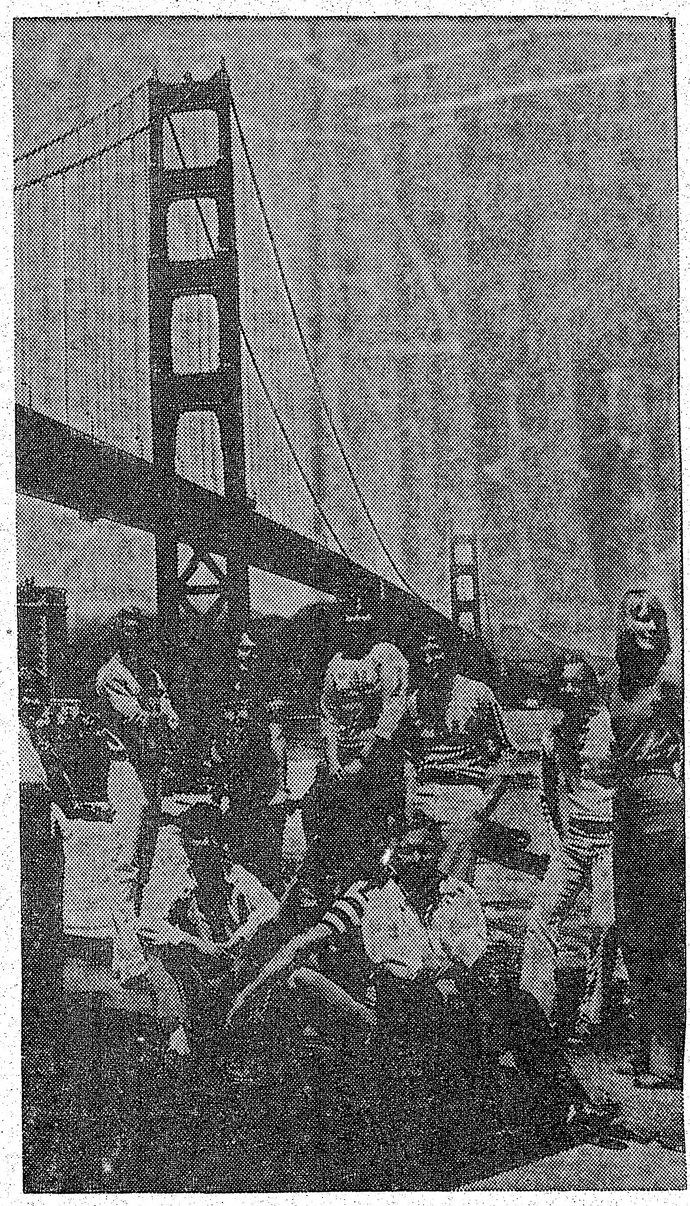

Amerikas latviešu jaunatnes apvienības 26. kongresa rīcības komitejas locekļi pie Zelta vārtu tilta Sanfrancisko, kur kongress risināsies no 23. līdz 26. novembrim. Priekšā sēž, no kreisās: Raimonds Slaidiņš, Raitis Ruņģis un Andris Hincenbergs. 2. rindā: Sniedze Ruņģe, Andris Pružinskis, Jānis Bikša, Māra Hincenberga, Austris Ruņģis, Aivars Hincenbergs un Lauma Ruņģe. Foto: Emīls Elstiņš

Stiprus ASV bruņotos spēkus

BALTIEŠU DRAUDZĪBAS SARĪKOJUMS ČIKAGĀ

Uz ceturto gadskārtējo baltiešu draudzības sarīkojumu 3. septembrī, Čikagas igauņu namā, apmeklētāji sāka ierasties jau pusdienas laikā. Daļa kavējās draudzīgās pārrunās pie īgauņu nama damu komitejas gatavotā azaida galda. Citi vēroja igauņu un latviešu volejbola draudzības spēli, kuŗa risinājās pie nama esošā parkā.

Pievakarē nama zālē politiska raksturа sanāksmi atklāja Čikagas igauņu nama priekšnieks E. Tomsalu, aicinot visus baltiešus uz sadarbību cīņā par savu tautu brīvību. Galvenais runātajs bija ASV kongresa loceklis Filips Krejns (Philip Crane), no Ilinojas, kas pirms pāris mēnešiem pieteica savu kandidātūru ASV prezidenta amatam. Viņš uzsvēra, ka vienmēr atgādināms cilvēka tiesību jautājums, ko Pad. savienība joprojām neievēro un ignorē Helsinku vienošanos. ASV tagad radusies tendence izvairīties no atbildības par pasaules notikumiem. Tas nedrīkst notikt. Viena no svarīgākām nākotnes problēmām ir — kas dominēs pasaulī: ASV vai Pad. savienība? Runātājs par savu galveno uzdevumu uzskatīja, ja viņu ievēlēs par prezidentu, uzturēt stiprus ASV bruņotos spēkus. Krejns atbildēja arī uz klausītāju jautājumiem.

ASV Ilinojas senātora Persija vārdā sanāksmi sveica viņa palīgs S. Kons. Vēl runāja Ilinojas likumdevēju pārstāvji Dž. Nimrods, P. Pullena un Čikagas latviešu organizāciju apvienības priekšsēdis I. Bergmanis. Lietuviešu pārstavis A. Milunas aicināja iestāties par Petkus atbrīvošanu. Sarīkojumā bija klāt arī ASV kongresa loceklis R. Maklorijs, kuŗa iecirknī atrodas Čikagas igauņu nams un Čikagas Apspiesto tautu komitejas priekšsēdis V. Vīksniņš. Sarīkojumā bija ieradušies ap trīs simt baltiešu.

V.J.

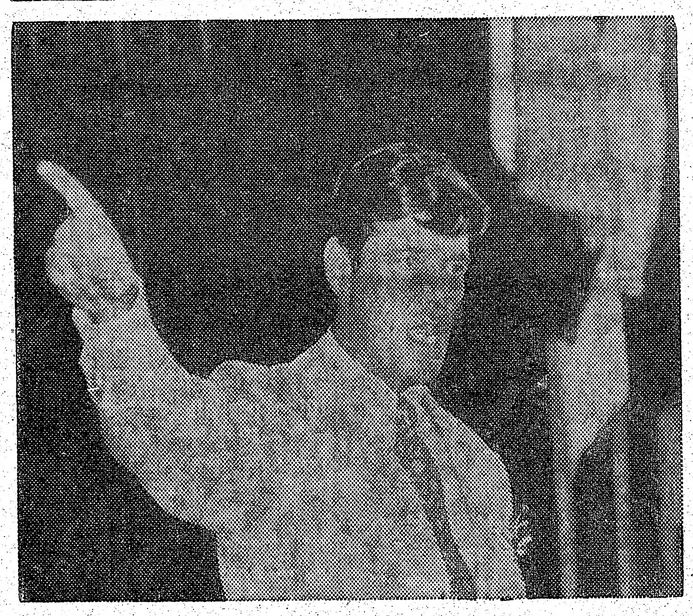

Baltiešu draudzības sarīkojumā Čikagā: „Tikai stipri ASV bruņotie spēki spēs paglābt pasauli no komūnisma draudiem," teica ASV kongresa loceklis F. Kreins.
Foto: V. Jaunkalnietis

Atklāta DV Kesvikas nodaļa

Jaunākā — 20. DV nodaļa Kanadā, Kesvikā, Ont. savas darba gaitas uzsāka jau šī gada pavasarī, bet nodaļu atklāja 23. septembrī Bērzainē, Toronto mednieku un makšķernieku kluba īpašumā. Kesvika atrodas ap 40 jūdzes ziemeļos no Toronto, pie Simko ezera. Lielie piemāju dārzi vilina šeit pārcelties uz dzīvi arī latviešus. Kesvikā un tās tuvākā apkārtnē jau apmetušās 36 latviešu ģimenes.

Pieaugot šejienes latviešu skaitam, radās arī doma par DV nodaļas dibināšanu. Lielākie nopelni te ir DV sporta daļas vadītājam Jānim Treijam. Nodaļas atklāšanas aktu ar uzrunu ievadīja priekšsēdis Jānis Melderis. Bija ieradušies arī ciemiņi no citiem latviešu centriem.

DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons uzrunā norādīja uz pašreizējiem DV organizācijas galvenajiem uzdevumiem un aprūpes darbu, kuŗā ietverta arī palīdzība aiz dzelzs aizkara. Tāpat liela vērība veltīja ma informācijas darbam, it sevišķi laikā, kad pārkrievināšanas draudi mūsu dzimtenē pieaug. Kopējam darbam piesaistāma arī jauniatne, lai palīdzētu tautai dzimtenē. Priekšsēdis pieskārās arī aizvadītai Kanadas un ASV DV valžu kopējai sēdei Katskiļos, izveidojoties labai sadarbībai abu zemju DV starpā. Viņš arī nodeva DV priekšnieka J. Frišvalda un DV ASV zemes valdes priekšsēža J. Lāča sveicienus jaunajai DV nodaļai, kas saņēma arī DV Kanadas valdes velti: Laiks, Telpa, Ļaudis, ko rediģējis Vilis Hāzners.

DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots pasniedza velti — Latvijas standartiņu, bet nodaļas vanadžu kopas priekšniece M. Dumpe dzimšanas dienas klingeri. Viņa arī sveicināja no Kanadas vanadžu priekšnieces Ilgas Breikšas. No DV Druvas nodaļas sveica priekšsēdis A. Kalniņš (aploksne) un no Bramptonas nodaļas tās priekšsēdis E. Ronis ar velti. Ar rakstu bija sveicinājuši: vanadžu priekšniece Marija Kenge no Anglijas, DV Rietumvācijas valdes priekšsēdis Jēkabs Leitītis, DV CV ideoloģiskais vadītājs Vilis Hāzners, Hamiltonas nodaļas vanadzes (Nora Pulciņa), TLB sestdienas skola, DV Ošavas nodaļa u.c.

Jaunās nodaļas valdes priekšsēdis J. Melderis pateicās visiem apsveicējiem un tās dibināšanas iniciātoram J. Treijam, kas arī vadīja vakara programmas norisi. Nodalas vanadzes bija parūpējušās par telpu uzpošanu un vakara viesu pacienāšanu. Par deju mūziku skaņu lentēs rūpējās K. Šverns, bet par atspirdzinājumu bufeti V. Jostiņš.

Loterijā galveno laimestu glezrotāja E. Ērvalda gleznu, laimēja jaunās nodaļas vanadžu kopas priekšniece Ausma Dreimane. Sarīkojums bija pulcinājis 70 apmeklētāju.

Jaunās nodaļas valdē darbojas priekšsēdis J. Melderis, V. Dreimanis un M. Skuja. Revīzijas komisijā: Kr. Priedoliņš, priekšsēdis E. Ērvalds un M. Skuja. Vanadžu kopā: Ausma Dreimane, priekšniece, Velta Ērvalde un Maija Skuja.

Nodaļā pašreiz 18 biedri, to vidū 6 vanadzes; jauniešu kopā 8 jaunieši. Nodaļas adrese: J. Melderis, 279 Nida Drive, Keswick, Ont. L4P IG4. Canada, tālr. 467-2418.

O. K.

Aiz mūžības vārtiem

KATSKIĻU IMPRESIJAS

Kabatā vīst zaļa skujiņa no Katskiļiem. Tā norauta no egles, kas aug aiz Brāļu kapu žoga. Šis zaļais skuju zariņš atgādina 19. augusta svecīšu vakaru, par 15 bērēm — par 15 urnu apbedīšanu un iesvētīšanu.

Nāk atmiņā tālais svecīšu vakars Ērgļos, Blaumaņa kapsētā, kur tagad guļ arī mans tēvs. Latvijas pēdējos brīvības gados māc. J. Gabliks teica svētrunas, liesmoja svecītes.

Tikai veco baronu nodalījumā bija tumšs, jo nebija neviena, kas atcerētos barona Tranzē dzimtu. Lejā klusi šalca Ogre, ūdeņiem veļoties pāri akmeņiem, viešot nemieru jauno cilvēku sirdīs. Tiem jaunajiem cilvēkiem, kas toreiz dzīvoja Ērgļos, pasaule likās par šauru, gribējās aiziet tālāk pasaulē, vairāk redzēt, piedzīvot, izbaudīt.

Biju tālu aizsapņojies, atvelkot 40 gadu priekškaru un redzot dzīves plūsmu, kādas vairs nav un varbūt arī nekad vairs nebūs. No šī tālā sapņa mani atmodina prāvesta Veinberga vārdi, teikti no bībeles: "pret vakaru nāk gaisma". Šovakar gaisma neplūda no debesīm. Pāri kalnu grēdā stiepās tumšas mākoņu strēles. Gaisma plūda augšup no ielejas, jo visa ieleja ziedēja gaismas priekā. Pie katras plāksnītes, kur lasāms mirušā vārds un dati, liesmoja svecīte.

Dažu draugu kapi vēl bija piemirsti. Pazemībā noliku svecītes uz Jāņa Porieša kapa, otrā pusē ietvei Linarda Tauna un Beatrises Kalniņas plāksnītēm pievienojās svecīšu gaišums. Te jau guļ daudz literātu: Arnolds Rasa, Ģirts Salnais, Hugo Puriņš, Otto Krolls... Kādreiz mēs bijām atnākuši no preses kongresa kopā ar H. Kreiceru, manas puses cilvēku. Jautāju, kur viņš vēlētos atdusēties? Viņš atbildēja: "Pēc manas nāves man ir gluži vienalga, kur es guļu." Šai vasarā viņš pievienojās vēļu saimei, un viņu apbedīja Čikagā.

Porieša kapam blakus guļ bijušais strēlnieks un daiļā amata kopējs Vīksna. Dzīvē viņi viens otru nepazina, bet nu satikušies aizkapa dzīvē. Vīksnas meita Elza ru saviem bērniem lasīs grāmatas, ko atstājis Porietis pēc gaŗajām žurnālista gaitām. Vienas no pēdējām bērēm bija Robertam Hiršam, latviešu rūpniecības ģenijam. Viņu pēdējā mūža mierā izvadīja māc. Rolle, Dr. Zentas Mauriņas svainis. Tas vēl bija nesen, tagad jau visi zem velēnām.

Atceros Brāļu kapus agrā pavasarī, kad te atvedām Jāņa Porieša šķirstu no Bostonas. Viņu apglabājām kā vienu no pirmajiem. Kapsēta tad vēl bija neapkopta, tad vēl bija sapņi par tādiem Brāļu kapiem, kādi tie izveidoti tagad. Kapa vietu un pārvešanas izdevumus sedza Roberts Hiršs. Atceļā mēs bijām ļoti nospiesti. Sarunā ar Karīnu Gutbergu un inž. R. Vītolu mēs viens otram pārmetām: "Kur mēs esam Porieti atveduši, vai tad godīgākas vietas Bostona nebija?

"Nebaidieties, mēs Porieti sargāsim", teica kauju varonis Roberts Ancāns. Tas tiešām ir noticis. Ko paveicis architekts Ādamsons, tas ir brīnums. Sabiedrībai viņu vajadzētu kaut kā atcerēties. Viņš veicis neiespējamo, pasaulē izklīdušo latviešu pelni nonāk Adamsona veidotā svētnīcā.

Ir svētdiena, un 15 prominentu cilvēku, kuŗu vārdi lasāmi Latvju Enciklopedijā, nobeidz savu pēdējo ceļojumu Brāļu kapos. Te atved viņu urnas. Starp pēdējām, tikko kā pienākušām, ir aktrises Ances Rozītes pelni no Bostonas. Komponistam Bruno Skultem godu parāda dubultkvarteta Tēvijas dziedoņi no Bostonas. Viņu pārstāvis Richards Skujiņš teic piemiņas runu, un dziedoņi nodzied Skultes "Klusē kalns, klusē lauki", kas bija veltīta šim mākslas ansamblim. Dzied Dr. Jānis Kļaviņš — dziesmu ar Tirzmalietes tekstu. Marta Grasmane liek arpas stīgām skanēt dievkalpojumā, ko vada Ņujorkas draudzes vēcākais mācītājs Richards Zariņš. No Bostonas vēl atvesta Skagera, drosmīgā kaŗa lidotāja urna.

Kapsētā vairumā dus bijušie kaŗavīri, tie, kas cīnījās par savu dzimteni un tā ar pēckaŗa cīešanām ātri sabeidza savu veselību. Ir arī piemiņas plāksnes tiem, kas miruši Sibirijā. Dažas korporācijas piemin savus kritušos kommilitonus. Tā bez gala.

No kapiem atgriežameies Rotā. Te droši skan latviešu valoda. Skaļruņos atskan latviešu leģionāru dziesmas, ko tie kādreiz dziedāja, aizbraucot uz kaŗa lauku. Te redzams arī kāds laimīgs pāris. Viņiem par abiem pieder vairāki īpašumi Floridā, Ņujorkā, Kanadā. Abi jau gados. Viņu ieguvums patiesībā ir četru cilvēku darbs, tikai vienam sieva, otram vīrs guļ kapsētā. Palikušas tikai divas nāves atšķeltās puses, kas tagad steidzas baudīt vēl atlikušos dzīves gadus. Kapsētā gūti smagie iespaidi: kaŗa invalidi, vecie ļaudis, skumjās sejas. Kaklā sakāpj rūgtums, ko vēl šodien jūtu egles zariņu pirkstos turot. Bija skumji Rotu atstāt un reizē skumji te ilgāk uzkavēties.

Katskiļi! Amerikāņu teiku varoņa Rip Vanvinkle kalni!

Kāpjot egļu stāvajās kraujās, sirds kļūst smaga. Lejā burbuļo strauts. Pa mežu it kā iet Jāņa Veseļa "blāzmas staigātāji", mīlestības apreibināti.

Nav jau Katskiļiem tikai drūma seja. Te mīlestība iedegas jauniešos, kas pavada vasaras Ņujorkas draudzes nometnē, un tā ir tikai dažu minūšu gājienā no Rotas. Pa meža taciņu var aiziet pat nakts laikā. Te brauc arī tadi, kas nakti gatavi aizvadīt ezeriņa malā vai mežonīgo egļu kraujās, kur lejup ripo katrs nomests akmens.

Katskiļi ierakstīti arī Amerikas latviešu vēsturē. Te taisīta „lielā politika", te gatavota "sazvērestībā", lai gāztu prof. P. Lejiņu, pēc 18 gadu darba Amerikas latviešu apvienībā. Te pieņemti arī citi izšķirīgi lēmumi. Uz Katskiļiem pēc padoma brauca arī J. Bībelnieks, kad bija jāuzsāk Bostonas svētku organizēšana. Reizēm padoms nebija gudrs, kā tas notika ar Solžeņicina neaicināšanu dziesmu svētkos. Notikuši divi preses kongresi, kuŗus savā laikā tur noorganizēja LPB priekšnieks Viktors Īrbe. Katskili izaudzinājuši J. Bībelnieku un viņa paaudzi, kas arvien vairāk un vairāk ieņem vietu latviešu biedrībās. Gods tām latviešu mātēm, kas izpratušas latviskās audzināšanas nozīmi un darījušas visu, lai bērni izaugtu ar latviešu valodu.

Osvalds Akmentiņš

Pirmās vietas ieguvējs galda tenisā Straumēnos, Anglijā. Pa kreisi — Konrāds Vilmanis (senioru klasē) un Egons Piķelis. Labajā pusē jaunākais dalībnieks galda tenisā — 13 g. v. Ojārs Blezūrs, kies ieguva 2. vietu.
Foto: Harijs Blezūrs

Mūsdienu terrors

(Turpinājums no 2. lp.)

Šīm pretējām interesēm politiski atrisinājumi nav līdz šim atrasti, un terroristu darbība ir šī strupceļa rezultāts. Vēl grūtāk novērst terrora iemeslus gadījumos, kur teroristi cīnās pret pastāvošo iekārtu, nedomādami, ko likt tās vietā, kā tas ir Japānā, Italijā un Rietumvācijā. Te sastopamies ar sava veida sabiedrisku slimību, ar psichozi, kas izpaužas kriminālitātē.

Kamēr pastāv politiskie vai psichiskie terrora cēloņi, vienīgais ceļš terroru ierobežot vai izbeigt ir pret to cīnīties sabiedrību un valsts iekārtu aizsargāt. Tā kā terrors kļūst arvien vairāk starptautiski organizēts, tad arī aizsardzībai pret to jādibinās uz starptautisku sadarbību. Šai ziņā visvairāk darījušas Eiropas valstis, kas pirms 18 mēnešiem parakstīja Eiropas konvenciju terrora apkaŗošanai. Diemžēl, līdz šim tikai 4 no 17 parakstītājām valstīm ir šo vienošanos ratificējušas. Tomēr sadarbība terrora ierobežošanai Eiropā ir ciešāka nekā jebkur citur, jo arī terrors šai kontinentā ir visvairāk izplatīts — 30% no visiem pasaules terrora aktiem notiek Eiropā.

Eiropas valstu sadarbībā šai uzdevumā ir iespējams iet vēl tālāk. Ļoti noderīgi būtu izveidot kopēju Eiropas pretterroristu vienību, kas sakopotu izlūkošanas datus un saskaņotu drošības soļus. Šādu pasākumu ieteic politisko zinātņu lektors Kārdifas universitātē Pols Vilkinsons, kas rūpīgi pētījis šā laika terrorismu un pēdējos četros gados izdevis par to divas grāmatas (Political Terrorism, 1974; Terrorism and the Liberal State, 1977), kā arī devis daudzus rakstus presē.

Rietumvācijas iestādes iekārtojušas sevišķu ziņu centrāli par terroristu darbību — Visbādenes skaitļotāju. Tur uzkrāti 10 miljoni kartīšu par visiem jautājumiem, kas saistās ar terroristiem. Vācu terroristu aizturēšana Dienvidslavijā un Bulgārijā notika, atsaucoties uz Visbādenes skaitļotāja doto informāciju. Pols Vilkinsons iesāka pieņemt šo ziņu centrāli par pamatu Atlantijas pakta kopējai terroristu izlūkošanai.

Kaut arī drošības soļi lidlaukos un ostās pēdējā laikā ļoti pastiprināti, šai ziņā iespējams vēl daudz ko uzlabot. Nenokārtots jautājums ir diplomātiskā begāža. Tā kā ar to notiek plaši ieroču sūtījumi, valstīm jāpanāk vienošanās par papildinājumiem Vīnes diplomātiskās prakses konvencijā, atļaujot aizdomu gadījumos diplomātiskās bagāžas kontroli. Par visām lietām jāpanāk iespaidīga rīcība pret tām nedaudzajām valstīm, kas vēl arvien dod patvērumu terroristiem un pieņem lidmašīnu nolaupītājus.

L. A.

Amerikas ģimnazijai
Toronto vājas izredzes

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS VALDES SĒDE GRAND RAPIDOS UN MEŽVIDOS

Amerikas latviešu apvienības valdes sēdi Latviešu biedrības namā Grand Rapidos 16. septembrī atklāja un vadīja priekšsēdis J. Riekstiņš. Otrā dienā sēde notika Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Mežvidos. Darba sēdes ievadījumā svētbrīdi vadīja Vienības draudzes mācītājs J. Lazda. Dalībniekus sveica Grand Rapidu organizāciju padomes priekšnieks J. Siliņš. Valde pieņēma zināšanai Klīvlandes kongresa protokolu un otrā dienā arī Rokviles sēdes protokolu, pārrunājot kongresa rezolūcijas un kas būtu darāms, lai tās īstenotu.

Priekšsēdis J. Riekstiņš savā ziņojumā pieskārās aizvadītiem dziesmu svētkiem, kas izcēlušies ar gaŗajām runām, pakavējoties arī pie dziesmu dienām nākošgad Visbijā un Rietumkrasta dziesmu svētkos Sanfrancisko. J. Riekstiņš vēl pastāstīja, ka Reifeldu ģimenes īpašums Omahā pārdots un pēc dažiem atskaitījumiem 114.000 dol. noguldīti bankā. Šo darījumu protokolēja sēdē. Bijuši vēl citi novēlējumi, un radīts Stipendiju fonds, pie kuŗa noteikumiem tuvāk pakavējās apŗūpes biroja vadītājs K. Ritums. Puse no līdzekļiem, kas iegūti par Omahas īpašuma pārdošanu, izlietojami stipendijām.

Ralfa Ekmaņa grāmata angļu valodā — Latviešu literātūra zem Padomju jūga — iznākusi; ALA valde uzņēmusies izplatīt 450 eks. J. Riekstiņš aicina šo grāmatu iegādāties atsevišķām personām un organizācijas, izplatot to arī amerikāņu sabiedrībā. Priekšsēdis īsumā pakavējās arī pie Latviešu institūta darbības. Institūta darbs virzoties uz priekšu, pieņemot novēlējumus, vai dažādas ziedotas kultūras vērtības.

Priekšsēža vietnieks V. Klīve informēja par pretpārkrievināšanas akciju, dažādu materiālu vākšanu un mūsu pašu sabiedrības pārliecināšanu, cik

(Turpinājums 6. lp.)

Amerikas ģimnazijai . . .

(Turpinājums no 5. lp.)

šis darbs ir nozīmīgs un svarīgs, lai mēs ar faktiem varētu vērsties pret okupācijas varu. Jāvāc ne tikai dokumenti, liecības, bet par to jārunā dažāda rakstūra sarīkojumos un sanāksmēs. Varētu iecerēt īpašas Baltās grāmatas izdošanu, sakopojot arī dokumentus un deklarācijas par Baltijas valstīm pēdējos desmit gados. Daudz svarīgas ziņas šinī virzienā bijušas ievietotas starptautiskā presē un par to runāts valstu parlamentos u.c. svarīgos forumos.

Sports biroja vadītājs T. Aldzeris apskatīja aktivitātes, kas risinājušās aizvadītā vasarā sporta dzīvē austrumu krastā, rietumu krastā un ASV vidienē. Seviškas rosmes izpaudušās vasaras vidusskolās, galvenokārt Gaŗezerā.

Notikušas ASV un Kanadas sporta sacensības dziesmu svētku laikā Bostonā. Finanču biroja vadītāja Rasma Āva bija piesūtījusi rakstveida ziņojumu, pavēstījot, ka Latvju Enciklopēdijas papildsējumam pieteikušies 50 abonentu. Sējums būšot gatavs šī gada beigās. Rakstveida ziņojumu bija piesūtījis arī vicepriekšsēdis speciāliem uzdevumiem A. Blodnieks, informējot, ka pašreiz sagatavo jaunu, saīsinātu anketu aizvesto un nomocīto upuru apzināšanai, kas tiekot veikts saziņā ar P. Upīti.

Biedru biroja vadītāja Zane Freivalde pastāstīja, kā rosināt mūža biedru vervēšanu. Viņai bija vairāki ierosinājumi, cita starpā rīkot izlozi, kuŗā būtu divi laimesti, divi brīvi lidojumi uz Visbiju. Vienu izlozēs starp visiem mūža biedriem, otru tiem, kuŗi līdz zināmam laikam būs sagādājuši jaunus mūža biedrus. Domāts par ALA biedru karšu citāda veida iespiedumu. Par ALA biedru kartēm no š.g. 1. janvāŗa līdz 1. septembrim ieņemts 26.470 dol., par mūža biedru kartēm 16.512 dol.

Plašu ziņojumu par Visbijas dziesmu dienām sēdes sākuma posmā sniedza arī vicepriekšsēdis G. Meierovics. Iekšējās informācijas biroja vadītājs I. Bergmanis deva ieskatu par dažādām aktivitātēm vidienes apgabalā, galvenokārt Čikagā un Kalamazū, kur notikuši sarīkojumi mūsu valsts brīvības atgūšanas izpausmes veidā. Iecerēts ALA žurnālu izdot četras reises gadā.

Izglītības biroja vadītāja Asja Lejiņa sniedza ziņas par izglītības pasākumiem, kādi darbojušies aizvadītā mācības gadā. Vasaras vidusskolās pavisam kopā mācījušies 305 audzekņi, lielākais skaits Gaŗezerā — 202, Kursā 53, Beverīnā 50. Rietummičigenas universitātē risinājušies latviešu valodas kursi un paidagoģiskais seminārs. Gaŗezera vidusskolā paidagoģijas klasē mācījušies 17 audzēkņi. Turpat bijis nodoms noorganizēt skolotāju kursus, bet tajos pieteikušies tikai divi, kas vēlāk savu piedalīšanos atsaukuši. Šoruden tiekot plānoti nedēļu nogāļu kursi skolotājiem Grand Rapidos, Kalamazū un Detroitā. Spiestuvē atrodoties vairākas mācību grāmatas, kas nepieciešamas, lai atvieglotu darbu latviešu skolās. Esot svarīgi pasteidzināt skolu programmu pārstrādāšanu, pārkārtojumi nepieciešami arī par skolēnu Nopelnu stipendijas pārbaudījumiem. Izglītības lietās abās dienās savus ieskatus izteica arī skolu darbinieks E. Avots.

Ārējās informācijas biroja vadītājs O. Pavlovskis pastāstīja par tikšanos ar valdības locekļiem un seņātoriem. Viņš bijis Eiropā, kur sastapies ar latviešu organizāciju vadītājām personām. Darbs dažādu jautājumu skaidrošanā veikts sistēmātiski. Vicepriekšsēde rietumu apgabalā Ināra Reine norādīja, ka būtu nepieciešams izdevumu saraksts, lai zinātu, kādas grāmatas vēlams nodot amerikaņu bibliotēkām vai izplatīt amerikāņu publikā.

Latvijas brīvības fonda priekšsēdis D. Rudzītis cita starpā ziņoja, ka fonda neaizkaŗamais kapitāls līdz gada beigām var aizsniegt 400.000 dol. Aprūpes biroja vadītājs K. Ritums ziņoja par pensionāru sanāksmi Gaŗezerā, pieskaŗoties arī Celsmes projektam un problēmām nākotnē. Kultūras biroja vadītāja Līga Ruperte deva ieskatu par paveikto un nodomiem nākotnē. Centrālo kultūras dienu priekšdarbi nākošā gada martā jau ievadīti. Lietiskās mākslas un teātŗa kursi Gaŗezerā labi izdevušies. Būtu nepieciešama grāmata par lietisko mākslu.

Par PBLA Kultūras fonda preses referentu apstiprināja J. Ladusānu, bet par Kultūras fonda referenti daiļamatniecības nozarē Māru Grīnu, tēlotājas mākslas nozarē — Maiju Šleseri, mūzikas nozares vadītāju Eiropā Lilliju Zobenu, referentu M. Opeskinu, bet par archivāru literātūras nozarē O. Akmentiņu. Sēdē runāja arī V. Muižnieks par projektējamo Amerikas latviešu ģimnaziju.

Viņš izteica varbūtību, ka organizējamās pilna laika ģimnazijas vieta, par kādu bija iecerēta Toronto, varētu atkal tikt mainīta uz ASV, jo Kanadā šim izglītības pasākumam esot daži nelabvēlīgi šķēršļi, ko vēl turpinot skaidrot.

Diezgan daudz sēdē runāja par Apvienotās baltiešu komitejas darbību, par ko plaši informēja G. Meierovics. Par ALA biroja darbu un vajadzībām ieskatu deva ģenerālsekretāre Anita Tērauda, bet jauniešu kongresa norisēm īsi pieskārās vicepriekšsēdis A. Osvalds.

Otrā dienā Mežvidos vēl pārrunāja dažas kongresa rezolūcijas, grāmatu par Latviju angļu valodā, rudens ziedojumu vākšanas akciju, biroju, administrāciju u.c. jautājumus, dažus atliekot uz nākošo valdes sēdi, kas notiks 11. novembrī Ņujorkā. Savs ieteikums bija revīzijas komisijas loceklim J. Tupesim, kas norādīja, ka revīzijas komisijas priekšsēdis J. Dimants jun. vēloties saņemt valdes locekļu rakstveida pārskatus, lai izkoptu labāku kopdarbību ar valdi.

Plašu pārskatu sniedza izglītības biroja vadītāja Asja Lejiņa par latviskās izglītības stāvokli 1978. g. un nākotnē, stāstot par skolēnu sekmēm skolās un pārbaudījumos, illustrējot stāstījumu ar diagrammām. Sēdes gaitai pirmajā dienā ilgāku vai īsāku laiku sekoja ap. 30 grandrapidieši vai atbraucēji no citurienes, starp tiem arī pāris organizāciju vadītāju; otrā dienā Mežvidos bija tikai daži klausītāji. Abās dienās sēdē piedalījās arī Amerikas latviešu katoļu apvienības priekšnieks Dr. Z. Zadvinskis, tāpat A. Liepkalns no Saginavas, kam bija daudz lietišķīgu norādījumu.

ALA valdes locekļi, būdami Grand Rapidos, baudīja vietējo tautiešu un organizācija viesmīlību. Sēdes pirmās dienas vakarā viņiem bija rīkots sadraudzības vakars, kuŗā ar tautas dejām uzstājās latviešu jauniešu grupa Lūcijas Kalējas vadībā.

V. Zirnītis

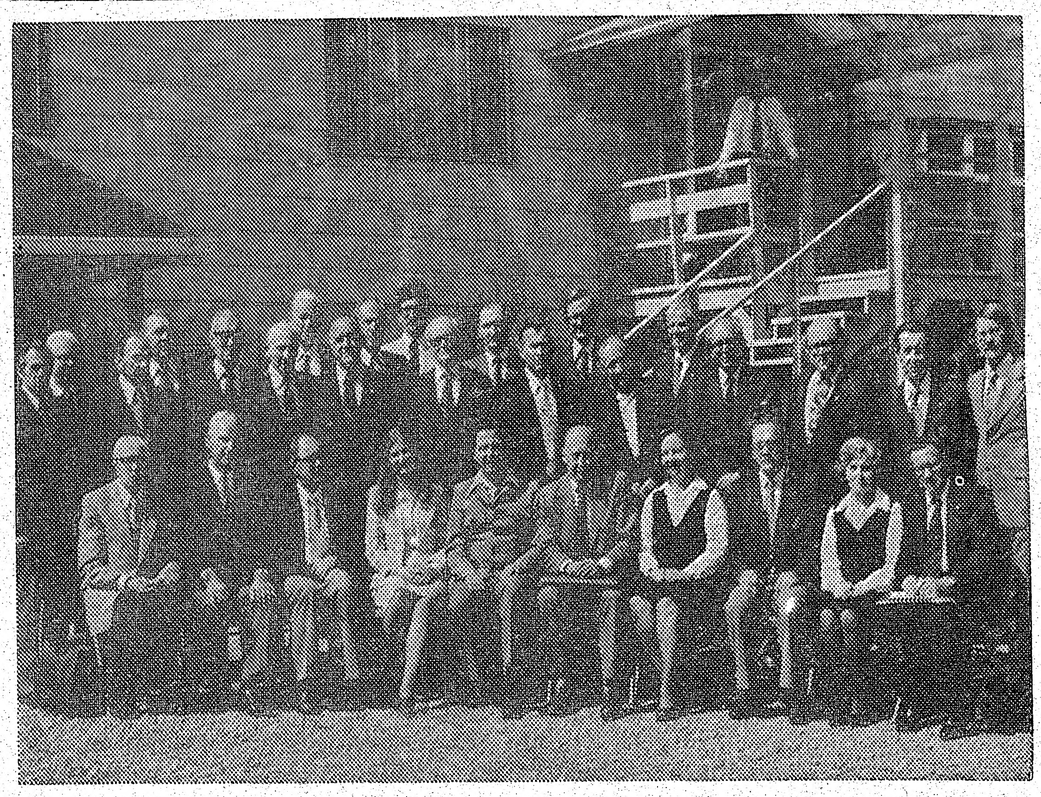

DV ASV un DV Kanadas valdes kopsēdes dalībnieki kaŗa invalidu mītnē Rota 17. septembrī Katskiļos. 1. rindā no kreisās: V. Hāzners, A. Valters, DV Rietumvācijā valdes priekšsēdis J. Leitītis, vanadžu priekšniece ASV A. Hāznere, DV KV priekšsēdis V. Plūdons, DV ASV priekšsēdis J. Lācis, Kanadas vanadžu priekšniece I. Breikša, A. Kalupnieks, Z. Masīte un A. Puķīte. 2. rindā no kreisās: A. Treize, A. Šterns, G. Millers, K. Kitners, V. Antiņš, A. Putniņš I. Švānfelds, J. Treijs, A. Braunfelds, O. Kutcers, R. Alksnis un D. Hāzners. 3. r. no kr.: K. Bencons, O. Ieviņš, R Britāls, E. Pulciņš, M. Grīns, V. Kārkliņš, E. Kalviņš un E. Ozols.
Foto: J. Gailītis

Latvijas vēstules

(Turpinājums no 2. lp.)

cepriekšsēdis. K. Ulmanis neiecēla J. Pabērzu par Daugavpils apgabaltiesas vicepriekšsēdi, bet pēc ministra amata nolikšanas J. Pabērzs atgriezās šajā amatā, kuŗā bija iecelts jau 1926. gadā. Kādēļ pārmetumi Kārlim Ulmanim un ne Maŗģeram Skujeniekam un Hugo Celmiņam un jo sevišķi Latvijas saeimai, kas izraudzīja J. Pabērzu par savu vicepriekšsēdi?

Runājot par Latgales politiķiem, autors nepiemin ievērojamos Latgales valstsvīrus bīskapu Jāzepu Rancānu un Vladislavu Rubuli, kuŗiem līdz ar Franci Trasūnu pienākas lielākā atzinība par vēsturiskajiem Rēzeknes kongresa lēmumiem. Autrs piemin separātistu vadītāju Franci Ķempu, atzīmēdams, ka viņš „lieliski dejojis mazurku", bet nepasaka, ka Rēzeknes kongresā, pēc Franča Trasūna ievēlēšanas par kongresa vadītāju, Fr. Ķemps ar 39 piekritējiem atstāja kongresu, dodams saviem piekritējiem norādījumus krievu valodā. Pēc tam ielās tika organizētas nekārtības. (Sk. A. Šildes Latvijas vēsture, 120 lp..)

Latvijas valsts prezidents Alberts Kviesis nosaukts sava dēla Viktora vārdā (44. turp.), Autors min vairākus sūtņus (42. un 43. turp.), kuŗi būtu „Latvijas kuģi izvadījuši cauri klintīm", ja būtu ārlietu resora vadībā. Latvijas likteni nebūtu maināījusi ne cita persona ārlietu ministra postenī, ne arī cits ārpolitikas virziens. Baltijas valstu un citu Austrumeiropas valstu likteni izšķīra Hitlera un Staļina resp. Rībentropa un Molotova 1939. g. 23. augusta līgums, un to Latvijas ārlietu ministrs nebūtu spējis aizkavēt. Vai tanī pašā laikā arī Igaunijā un Lietuvā bija nepareizie ārlietu resoru vadītāji?

Latvijas politiskajā sabiedrībā ir uzskats, ka V. Munters kā karjēras diplomāts nedrīkstēja būt augstākā amatā par ārlietu ministrijas ģenerālsekretāru. Ar vairākiem valdības locekļiem (ģen. J. Balodi, D. Rudzīti) viņam bija sliktas attieksmes, bet par viņa izcilajām spējām domstarpību nebija. Arī Latvijas pirmais ārlietu ministrs un Latvijas diplomātisko tradiciju nodibinātājs Zigfrīds Meierovics V. Munteram pareģoja spožu karjēru.

Agr. J. Blumbergs (40. turp.) nebija pēdējais Latvijas finanču ministrs, bet gan pēdējais Latvijas tirdzniecības un rūpniecības ministrs. Pēdējais Latvijas finanču ministrs bija Jānis Kaminsks. Pēc manas informācijas ministru prezidents Z. Meierovics piedāvājis sūtņa amatu ASV K. Ulmanim, bet pēdējais to noraidījis. Šis fakts neietekmēja abu Latvijas lielo valstsvīru labās attieksmes, ko norāda K. Ulmaņa un Z. Meierovica labā sadarbība pēc šī notikuma, kā arī asarām acīs teiktā atvadruna pie Z. Meierovica kapa. K. Ulmanis bija arī Z. Meierovica piemiņas fonda priekšsēdis.

38. turpinājumā O. Liepiņš atsaucas uz agr. P. Gailīti. Būtu vēlama plašāka informācija arī par agr. P. Gailīti. Plašākai sabiedrībai viņš nav zināms. 33. turp. O. Lepiņš raksta, ka Ulmanis iecēlis Annu Rudzīti par Segodņa valdes priekšsēdi un piešķīris tai Triju zvaigņu ordeni. Ordeni Annai Rudzītei piešķīra par ārlietu ministrijas gados. Es peņemu, ka to viņai piešķīra par ārlietu ministrijas ārzemju pasu nodaļas noorganizēšanu un tās vadīšanu kopš Latvijas dibināšanas, ieskaitot Liepājas posmu. Vēlāk šo nodaļu pārcēla uz iekšlietu ministriju kā emigrācijas un tūrisma nodaļu, kuŗu viņa vadīja līdz 1936. vai 1937. gadam. 43. turp.: 1932 g. aprīlī ministru prezidents nebija Hugo Celmiņš, kā autors raksta epizodā par Polijas valsts prezidenta Moscicka dēla viesošanos Latvijā, bet gan Maŗģers Skujenieks

Šīs mazās piebildes lai norāda, cik O. Liepiņa atmiņas ir precīzas un autentiskas. Politisko secinājumu (piem., A. Niedra) un „aizkulises" nekomentēšu.

D. Rudzītis Livonijā Mičigenā

TEAKWOOD mēbeles
Hwy 7
791-2355
Pārdošana
noliktavā
Yonge St.
Airport Rd.
Einar Clausen Ltd.
Steels Ave.
Dom
Caster Ave.
881-0000

tembrī
ēdis J.
ASV
un A.
. Put-
o kr.:
zols.
Gailītis

niedza izglī-
ja Asja Le-
zglītības stā-
ākotnē, stās.
kmēm skolās
, illustrējot
iagrammām.
jā dienā il-
u sekoja ap.
vai atbrau-
starp tiem
ju vadītāju;
os bija tikai
ās dienās sē-
merikas lat-
ības priekš-
inskis, tāpat
ginavas, kam
gu norādīju-

ekļi, būdami
audīja vietē-
organizācija
pirmās die-
n bija rīkots
ars, kurā ar
ājās latviešu
cijas Kalējas
V. Zirnītis

s un tūrisma
vadīja līdz
m. 43. turp.:
inistru prezi-
Celmiņš, kā
odā par Poli-
nta Moscicka
tvijā, bet gan
ks

ldes lai norā-
a atmiņas ir
tiskas. Politis-
iem., A. Nied-
s" nekomentē-

nijā Mičigenā

e

ter Ave.

-0000

Alberts Eglītis

ZĪME LĪDZENUMĀ . . .
(Jelgavu pieminot)

Apkārt kā zelta josta
Liecas vārpu lauki,
Sveķaini dzilnu sili,
Svētes klusie liči.
Sien meitenes
Sudraba stariem —
Birzes, pļavas kopā.
Dzīro rītos zilas tāles,
Zaigo varavīksnes,
Apvāršņi līgo,
Līgo ābeļu dārzi un mājas —
Ziedošā Jāņu naktī,
Debess kalnos meklējot sauli . . .
Bet rudenī projām lidodami,
Pavasaros atgriezdamies —
Putni nelido garām:
Lido pāri manai pilsētai,
Kas simt gados cēlusies,
Spoguļojas divu upju ūdeņos.
Un — noreibusi jaunības balsīs,
Skan zemes vidū mirdzēdama...
Kamēr laika plūdos
Bieži aizkūp dūmos,
Kad — hercogi, princi, dēkaiņi,
Krievi, poļi un vācieši
Varas domās dzīvodami,
Ļaunas dienas gribēdami —
Pilsētu posta pamatos,
Pilsētu, kas pat
Sūnainā kapā
Iemesta elpo . . .
Vienīgi paši latvieši
Nerimstas visu mūžu —
Jelgavu atjaunot,
Jelgavu — Latvijai glabāt,
Ko var apliecināt katrs ķieģelis,
Akmens, oglēs sabrucis koks —
Pestīšanas krustcelēs . . .
Un virs zemes kronētie
Citur nedzīvos laimīgāk,
Kā jelgavnieki, ticēdami
Lakstīgalām Jelgavas ievās.
Arī tad, kad tur vēl 1978. gadā
Pēc Kristus Ziemas svētkiem —
Važu kalēji, dvēseļu žņaudzēji,
Mēģina nogalināt
Cīruļus,
gaismu,
nozagt zīli,
Nozagt Lieldienām
šūpoles gaisā,
Un — aizliegt, lai Dievs
atgrieztos
Atpakaļ — Annas baznīcā . . .

Alberts Spoģis

NAKTS PUSE

Nemiera pilnās dzīslas
rauj cilvēkam pulsu
vērša jūgā
no dziesnas
līdz dziesnai.

Starplaikā atdzīvojas
nakts puse:
viegla un smaga elpa
starp sapņiem un nomodu,
nemiera ieskaņu
un mīlas piepildi.
Maizi būs tev ievākt
dienas svelmē un sviedros;
nakts puse aplaimos,
jūgu vieglinās,
dzīvību uzturēs.

Valdis Mežezers

MAZA NAKTS DZIESMA

Vai tā balss no Tevis
Šurp ar vēsmu nāk,
Vai man sirds no sevis
Pati samulst sāk?

Pirms vēl ausma junda
Dienai iesākties,
Lai mums sapņu stunda —
Mūsu sapņu stunda —
Neliedz satikties.

(68. turpinājums)

Tas tikai kautri smaidīja plānajām lūpām, kamēr neaizmirsteļu krāsas acīs atspīdēja debesis vai turpat netālu blakus dusošais Ķīšezers. Ar pierasto viesi sarokoties nesteidzās Ādolfa kundze, dziedātāja Helēna, kas turpat stigas malā ravēja zemeņu dobes. Atskaitot obligātās neaizkaramās Meža Parka priedes, pāris augļu kokus un kupli sazarojušo ievu un acāliju krūmus, tās aizņēma gandrīz visu gruntsgabalu apkārt mājai. Helēna bija neliela auguma, bet krāšņām matu pīnēm līdz zemei,

„Ko nu daudz daru, pienāca „Muižnieku" pēdējie simti, stāv nokrauti istabas kaktā, būs jāsāk izsūtīt."

Erss nebija no runīgajiem, bet pārspīlē, kas saka, ka stundām paejot, labi, ja vārdu esot bildis. Ar vēlākajiem sarunu biedriem rakstnieks izteicās par daudz ko, citādi nebūtu tik pulka materiālu par priecīgiem un bēdīgiem likteņiem sakrājis. Arī savs praktiskums piemita Ādolfam. „Uguns ceļu" autoru pēc apmešanās pie ezera diezgan jūtami māca grūtumi, jo māja, pašu vajadzībai vien celta un saimniekam ilgāks laiks bija jāiztiek bez vietas, turpretī Erss, vēlāk sācis būvēties, citu veiksmes un neveiksmes apsvēris, tūlīt paredzēja izdodamu dzīvokļiti, ko saņēma Ē. Eglājs, Turības agronoms.. „Bez darba" būt Ersam bija pašmērķis, lai varētu visus spēkus veltīt literātūrai vien; retam latviešu rakstniekam tas dzimenē bija izdevies.

Ersam skaitījās sava spiestuve — Latvju Kultūra, kā kādreiz redaktoram Pīpiņam-Vizulim, komēdiju autoram Jūlijam Pētersonam. Pīpiņa nodomi sekmējās, viņš tika pie lieliem namiem, Pētersonam pasākumu slēdzot, vajadzēja pāriet tiesu izpildītāja darbā. Ādolfs Erss, salīdzinot, bija gandrīz kā Benjaminš, viņa pagrabā, agrākajā Ķeniņa „Pūķu pilī" Tērbatas ielā 15./17., pastāvīgi dūca lieliskas dārgas mašīnas, iespiežot sarežģītas lietas, piemēram, dabzinību grāmatas ar krāsainām illustrācijām. Tika stāstīts, ka Erss, kopā ar diviem citiem dzejas lielkungiem, Akurāteru un Rozīti, bijis spēļu nama — lotokluba līdzīpašnieks. Tie solidi nopelnījuši un naudu ieguldījuši tipografijā. Latvijas pirmajos gados tas bija iespējams ar valdības atbalstu. Erss biedru daļas vēlāk atpircis, ieceldams par uzņēmuma vadītāju savu brāli Uniku. Bet ja nu Ādolfs būtu vienīgais īpašnieks, tad tam vajadzēja būt vairāk naudas, kaut viņš dzīvoja ne augstākā līmenī kā pārticīgie.

Vienpadsmit grūtus gadus, no brīža, kad tikko dzīvē ienākušo tautskolotāju vilcienā pie Virbuļiem apcietina kā revolūcionāru, līdz pat cara gāšanai izbēgušais „dumpinieks" pavada vienā nemierā, slapstīdamies plašajā, bet dīvaini nekārtīgajā Krievijā ar svešiem papīriem kā klavieru skaņotājs, elektriķis, krogus vijolnieks, dažreiz dāmu tīkams kavalieris. Viņš klīst pa vecu piļu parkiem, kavējas ēnainās aristokratu zālēs, svētbildēm greznotās baznīcās un klosteros. Iztēli rosina pagātne: italiešu saulainā renesanse, franču marķīzu smalkā mīlas spēle, Kurzemes hercoga aktieru delartiskie uzvedumi. Tā jaunībai noziedot attīstās Ādolfs Erss, cilvēks un mākslinieks, kas pirmo dzejas grāmatiņu, vēl samērā negatavu, šķautnainos „Lūzumus" izlaida jau nelegālista gaitās Pēterpilī.

Likteņa liekšķere viņu mētājusi ne saudzīgāk kā romantiķu tēva Dimā grāfu Montekristo. Tādēļ Latvijas brīvvalsts periodu toreiz mierīgās Daugavas krastā tas vēlējās vadīt klusi un netraucēti pie silta ģimenes ieņa un mazās latgalietes Kozlovskas sāniem. Turpretī līdzgaitnieka Pāvila Rozīša temperaments pēc smagas ģimenes drāmas vēl nebija beidzis pālot, viņš dzīvoja un nomira kā vētras putns.

Ar Rozīti, kas valsts sākumā izcēlās it kā rakstnieku vadoņa lomā, draudzība bija sākusies jau Maskavā, kad gaŗajos Šaņavska tautas augstskolas gaiteņos tikās mūsu dzejnieki un vēlākie Sociāldemokratu un Zemnieku savienības politiķi. Ersam pašam studēt neiznāca, taču latvju tā laika Mekas iespaidi plaši izmantoti viņa pirmajā lielākajā darbā, ar ko tas ieguva vārdu — romānā „Satirs un krusts". Še nepārprotams krievu simbolistu iestrāvojums. Brjusovs, Bamonts, Bloks ietekmēja arī Viktoru Eglīti, Rozīti, Sudrabkalnu (vēlāk pat Ziemeļnieku), bet pāri citiem viņu vadonis prozists Sologubs. Kā Virza Ersu, tā Bloku par Zeravu (augstāku eņģeli) sauca vēl mūsu dienās dzīvojošais krievu kritiķis Korņejs Čukovskis.

Simbolisti dievina mīlestību, tās nesēju sievieti, kas viņu fantazijā pārveidojas par Mūžīgo jaunavu — Dievmāti. Ja Bloka Brīnišķīgo dāmu askēzē pielūdz kā viduslaiku sirdsdāmu, tad dabiski — vīrietis ir bruņinieks tīrākā veidā. Tā nonākam pie romantisma vēsturiskajiem pamatiem, no kuŗiem atvasināms arī pieminētais simbolisms. Tas tagad pagājis, pārdzīvots, bet atstājis vērtīgu mantojumu, prasību pēc jūtu intensitātes, izteiksmes spožuma un maiguma, patētikas, kas tiecas augšup.

Mācīdamies Erss tomēr nezaudēja pats savu īpatnību, pāri modernismam projicējot skatus uz pasaules reliģiju un citām rakstu mākslas neparastām virsotnēm: Dionīzu, Kristu, Don Kichota radītāju Servantesu, apvienodams sevī gan romantisma vecākos, gan jaunākos novirzienus. Labākās noveles par marķīziem un komēdiantiem sakopotas grāmatā Zilā roze. Arī Kultūras Fonda godalgotajā dzejoļu krājumā Amora dārzs Erss parādās kā romantisks jūsmotājs, nereti ar panteistisku noskaņu. Mūža otrā pusē sarakstītajos stāstos un romānos viņš cenšas arvien dziļāk iebrist dzīves reālismā, tomēr nekad īsti nespēdams aizmirst iedomu saules pārlaicīgo starojumu.

Vārdos skops Erss tapa tieši bēguļojot — pamēģiniet dzīvot vienpadsmit gadus nedrošībā. Vai arī jūsu runas kāre neapsiks? Tāpat raksturā manāmais fatālisms varēja būt tad pat iegūts, jo līdz šim viss vienmēr viņam bija laimīgi veicies. Domājams, tāpēc arī 1944. gada oktobrī Ēdolfs Erss neaizgāja pēc sarunātā zirga, par ko stāstīja mācītāja Švalbes kundzes tēvs Vīdzirkste Oldenburgas nometnē. „Cilvēka dzīvībai šais laikos bija mazāka vērtība nekā zirga kājām, kuŗas varēja atvieglot bēgšanu," kā paredzēdams baigās priekšdienas, Erss raksta „Muižniekos" (177. lp.).

Gara acīm rādās divas ainas, kaimiņu atcerоties. „Ieslēdziet radio, ieslēdziet, spēlē Dievs, svētī Latviju!" viņš līksmi sauc, logu plaši atvēris, ārā izliecies. Tas bija 1941. gada 1. jūlijā, kad likās, ka mūsu valsts kļūs atkal brīva.

Otra aina risinājās trīs gadus vēlāk, Ādolfa Ersa meitas Mirdzas iesvētes godībās. Gan jau stāvoklis rādījās nopietns, bet vēl mitām savā zemē, vēl lolojām cerības. No Valmieras apkaimes ar meitu Daci un dažādiem lauku labumiem bija iebraucis Paulovičš, pazīstams rakstnieku mecenāts. Ādolfs pie galda teica runu ar humora puantēm it kā Daces vārdā, tās jaunajās dienās un to vieglajās rūpēs iejuzdamies. Vai dvēseļu tulks tobrīd spēja iedomāties, ka jau pēc dažiem mēnešiem komūnisti viņu padarīs par nabašnieku (nelaiķi), tāpat kā grāfu Skuļtecki romānā?

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Jāņa draudzē Pļaujas svētku dievkalpojumu ar dievgaldu vadīja archibīskaps A. Lūsis un māc. I. Gaide. Dziedāja mecosoprāns Kristīne Vikmane. Altāra dekorējumu ar augļiem, dārzājiem un ziediem bija dāvājuši L. un V. Kinstleri no savas saimniecības Vudbridžā. Pēc dievkalpojuma ap 200 baznīcēnu pulcējās dāmu komitejas rīkotajā draudzes pēcpusdienā. Azaida laikā māc. I. Gaide izrādīja reliģisku īsfilmu „Dievs to tā iekārtojis" ar paša ierunātu tekstu mūzikas pavadījumā. V. Kinstlere skandēja pašsacerētus dzejoļus, un Ēriks Tučs nospēlēja trīs klavieru solo. Draudzes priekšnieks J. Koncis atklāja ziedojumu vākšanas akciju, kas ilgs no 1. oktobŗa līdz decembŗa beigām, sakarā ar draudzes 30 gadu pastāvēšanas atceri, lai samazinātu vai pilnīgi dzēstu draudzes aizņēmumu un Saulaino līdz nākošajam pavasarim uzbūvētu jaunu mazo bērnu ēku. Pirmos ziedojumus jau apsolījušas divas ģimenes, katra 1000 dol. apmērā. Dāmu komiteja bija izkārtojusi arī mantu izlozi.

● Sv. Andreja draudzes Pļaujas svētku dievkalpojumu ar dievgaldu vadīja māc. J. Cālītis, un to ar dziesmām kuplināja draudzes koris diriģenta Arvīda Purva vadībā. Dāmu komitejas rīkotajā Pļaujas svētku pēcpusdienā loterijai augļus un dārzājus bija dāvinājuši A. un L. Rozenbergi, Milleru un Peniķu ģimenes, bet Jāņa sieru bija sējusi V. Liģere. Priekšnesumu daļā dziedāja Toronto pensionāru apv. koris Astras Ikšes-Vītolas vadībā; Anete Bencone un Vilma Aleksandra deklamēja dzejoļus. Sarīkojums deva dāmu komitejai 869 dol. atlikumu.

● No Toronto LELBA ģenerālkonferencē no 5. — 7. oktobrim Ņujorkā vēl piedalīsies Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālītis un draudzes priekšnieka vietnieks A. Leja.

● Austrumu draudzes Pļaujas svētku dievkalpojumā ar dievgaldu, ko Sv. Barnaba baznīcā vadīja māc. A. Briedis, piedalījās 218 dievlūdzēju, no tiem 157 pulcējās dāmu komitejas rīkotajā draudzes pēcpusdienā baznīcas zālē. Priekšnesumu daļā koklēja un dziedāja TLB sestdienas skolas koklētāju grupa Ariānas Liepiņas vadībā. Sarīkojums un mantu izloze deva dāmu komitejai 367 dol. atlikumu. Austrumu draudzes gadskārtējais bazārs 29. oktobrī pēc Reformācijas svētku dievkalpojuma, kas Sv. Barnaba baznīcā sāksies pl. 13.

● Māc. A. Briedis kristījis Lorēnu Aleksandru Nicholu, Kristofera un Sandras, dzim. Norīte, meitu.

● Toronto latviešu koncertapvienība jauno sezonu iesāka ar mecosoprāna Melitas Mičules koncertu 28. septembrī Toronto universitātes mūzikas fakultātes ēkā. Dziedone, kuŗa pirmoreiz dziedāja Toronto, ir soliste Oldenburgas valsts teātrī. Sezonas pirmajā koncertā bija ap 500 apmeklētāju, no tiem 490 ar abonementa kartēm, ka šai sezonai jau izpārdotas. Nākamajā koncertā, kas notiks kārtējā apvienības koncerta vietā, Sv. Lorensa centrā, 12. oktobrī pl. 20, koncertēs pianists Artūrs Ozoliņš.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolā, kas sāka savu 21. darbības gadu 17. septembrī, līdz šim reģistrēti 25 audzēkņi. Šogad skolas nodarbības ik svētdienu sāksies pl. 10 ar svētbrīdi māc. I. Gaides vadībā, sekos bērnu dziedāšana un filmas izrādes par Bībeles vielu. Pēc tam sāksies skolas darbs pa grupām. 15. oktobrī svētdienas skolas audzēkņi dziedās kopā ar Sv. Andreja draudzes svētdienas skolas audzēkņiem kopbaznīcas svētdienas dievkalpojumā Sv. Andreja baznīcā.

● Pensionāru apvienības kārtējā sanāksmē 28. sept. Latviešu namā piedalījās 160 dalībnieku. Apvienība sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis pastāstīja par savu iepriekšējās nedēļa atvaļinājumu Meksikā, bet Alma Lideka nolasīja pašsacerētus divus īsstāstus. Sekoja parastās nodarbības un koŗa mēģinājums Astras Vītolas vadībā; koŗa priekšnieks ir E. Autriņš. Nākošā sanāksme 19. oktobrī ar mantu izlozi, priekšnesumiem un klātiem galdiem. Ieeja biedriem 2 dol., pārējiem — 3 dol.

● Toronto Latviešu biedrības inženieŗu un tehniķu kopas sanāksmē 19. oktobrī pl. 19.30 biedrības telpās Latviešu namā inž. J. Auns referēs par tematu: Alkohols kā nākotnes degviela. Nākošā sanāksme 9. novembrī pl. 19.30 turpat.. Referenti inž. Ā. Sudmals un Aleksandra Sudmale pastāstīs par savu ceļojumu uz Venecuelu, Trinidadi un Tobago un pieminekļa iesvēti Tobago salā, priekšnesumu illustrējot ar krāsu slīdītēm.

● Dievtuŗu sadraudzes Burtnieku draudzes Veļu daudzinājums 22. oktobrī pl. 17 Latviešu namā ar koklētāju priekšnesumiem un veļu mielastu. Pirms tam pl. 15 Jorkas kapsētā svētbrīdis pie nelaiķa tēlnieka Augusta Kopmaņa kapa.

● Toronto latviešu baptistu draudzes 1. oktobŗa dievkalpojumu ar Svēto vakarēdienu vadīja viesis māc. Teodors Kauliņš no Anglijas, pulcējot ap 60 dievlūdzēju. Dievkalpojumu ar divām dziesmām kuplināja baptistu draudzes koris diriģenta Ž. Gertnera vadībā. Trešdien, 27. septembrī, mācītājs vadīja Bībeles un lūgšanas vakaru, piedaloties 30 draudzes locekļiem. Māc. T. Kauliņš Latvijā kalpojis Abrenes draudzē, Rīgas Atmodas, Rucavas un bēgļu draudzē Dānijā, bet no 1948. g. Anglijā. Paredzams, ka Toronto baptistu draudzes pastāvīgais māc. Andrejs Arājs ar ģimeni ieradīsies Toronto oktobŗa vidū no Brazilijas.

● Būvtechniķis E. Tiltiņš 11. oktobrī pl. 19.30 sarīkojumā Latviešu namā referēs par ķieģeļu tipa malkas apkures krāsnīm, illustrējot referātu ar zīmējumiem, kā arī par Kanadas pionieŗu laika maizes cepamām krāsnīm. Pēc referāta jautājumi un pārrunas. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Latvija universitātes gadasvētkos Toronto. Augšējā attēlā no kreisās Studenšu korporāciju kopas seniore Silvija Plīse-Argjū (Dzintra), prof. Dr. Ingrīda Strautmane (Imerīa), kas teica akadēmisko runu, un Toronto korporāciju kopas seniors Dr. A. Vanags (Latvia). Apakšējā attēlā vijolnieks Edmunds Treijs un pianists Pēteris Zariņš (Lacuania), kas kuplināja atceres akta mūzikas daļu. Foto: J. Liģers

BRĪVĪBAS FONDA DALĪBNIEKU SKAITS AUG

Latvijas brīvības fonda priekšnieks Dainis Rudzītis informē, ka Latvijas neatkarības laika ministra Alfreda Bērziņa piemiņai Latvijas brīvības fonda neaizkaŗamā kapitāla kontā jau saziedots 1027 dol. No Minesotas latviešu sabiedrības šim nolūkam saņemts čeks par 342 dol. 78 gadus vecā un slimā Anna Brizga no Brūkšildas, Viskonsinā, atsūtījusi 50 dol., piebilstot: „Ja Dievs man vēlēs dzīvot, nosūtīšu vēl, cik iespēšu. Manas apbedīšanas puķu naudu novēlu Latvijas brīvības fondam. To esmu pateikusi piederīgajiem." V. Upmanis, Bronksā, piesūtot fondam 500 dol., izsakās: „Ar tukšām rokām nevar cīnīties. Jāņem palīgā dolari. Cīnīsimies, kamēr uzvarēsim! Kādēļ laikrakstos tik reti parādās pamudinājumi?" LFB dalībnieks Ivars Reimanis, Feniksā, Arizonā, ar 1000 dol. iemaksu iepriekšējā gadā, tagad atsūtījis fondam otru tūkstoti.

LBF čeki sūtāmi: ASV — Latvijas Brīvības Fonds, Ltd. Post Office, Box 16, Rockville, MD., 20850, bet Kanadā — Latvijas Brīvības Fonds Ltd., c/o K. J. Tannis, 227 Pacific Ave., Toronto, Ont., Canada, M6P 2P7.

V. Z-tis

Tautiskā mantojuma izstāde Grand Rapidos

Jau kopš laba laika ievadīja priekšdarbus latviešu tautiskā mantojuma izstādes sarīkošanai Grand Rapidu pilsētas publiskā mūzejā, gadskārtējā „Ethnic Heritage Exhibit" programmā. Tā sāksies šī gada 19. novembrī un ilgs līdz nākošā gada 18. februārim. Izstādes atklāšana sakrīt ar Latvijas dibināšanas 60. gadasvētkiem, iekļaujot to svētku programmā.

Izstādes rīcības komitejas priekšsēdis Visvaldis Valkovskis informē, ka izstādes īstenošanu dod labu iespēju reprezentēt Latviju un latviešus, mūsu tradicijas un sasniegumus plašākai amerikāņu sabiedrībai, viņu skolu jaunatnei. Nozīmīga tā būs arī mūsu jaunākajai paaudzei mūsu tautiskā mantojuma izpratnei. Izstāde ietvers paplašinātu vēstures, folkloras un kultūras skati ar priekšnesumiem un demonstrējumiem, kā arī pastāvīgu latviešu novietni mūzeja tautību nodaļā, kāda jau ir citām etniskām grupām.

Rīcības komitejai nepieciešami materiāli, līdzstrādnieki un līdzekļi izstādes priekšnesumu sagatavošanai un izkārtošanai. Daļa materiālu jau apzināta, liela daļa vēl jāsagādā. Rīcības komiteja lūdz ikvienu padomāt, ko varētu darīt kopējās lietas labā, aizdodot vai novēlot visu, kas būtu derīgs mūsu pašu tautiskā mantojuma krātuvei nākošajām paaudzēm. Izstādes papildināšanai noderīgi priekšmeti, darinājumi, reprodukcējamas fotografijas, dokumenti, retas grāmatas un kollekcijas, kas saistās ar Latvijas vai ieceļotāju vēsturi un gaitām, tautas folkloru, etnografiju, kultūru un sasniegumiem. Vajadzīgi arī naudas līdzekļi, kas nepieciešami izstādes klāstu un demonstrējumu materiālu sagādei un sagatavošanai, illustrēta izstādes vadoņa iespiešanai, speciālu eksponātu iegādei un izstādes priekšnesumu izkārtošanai.

Izstādes priekšnesumu programmā plānotas šādas nozares: Latvija — zeme, tauta, vēsture, neatkarības gadi, Latvija šodien. Latviešu folklora — mūzika, tautasdziesmas, dejas, tērpi, latvju raksti, lietiskā māksla visās nozarēs. Latviešu tradicijas — vakarēšana, ķekatas, Ziemsvētki, mičošana, Līgo svētki. Latvieši Grand Rapidos un apkārtnē — agrākie ieceļotāji, dzimtenes atstāšana, nometņu laiki, izceļošana, iekārtošanās, tradiciju turpināšana, devums Amerikai. Senlietas un kollekcijas — saglabājušies lieicnieki ar vēsturisku un kultūrvēsturisku nozīmi. Latviešu tēlojošā un lietiskā māksla — visas nozares.

Izstādes rīcības komiteju izraudzījusi Grand Rapidu latviešu organizāciju padome un tā darbojas Latviešu biedrības jurisdikcijā.

V. Zirnītis

KALAMAZŪ

● Rudens sarīkojumu sezonas virkni ievadīja DV apvienība ar gadskārtējo sarīkojumu 16. septembrī atpūtas parka telpās. Sarīkojumu ievadīja apvienības priekšnieks S. Logins, pēc tam dziedāja vanadžu ansamblis diriģenta Jāņa Zuikas vadībā. No programmā esošām 9 dziesmām 4 bija jāatkārto. Diriģents un 19 dziedātājas saņēma aplausus un ziedus. Sadraudzības vakarā vanadzes cienāja ar vakariņām. Deju mūziku spēlēja vācu kapella. Apmeklētāju ap 100.

● Mednieku un makšķernieku kluba gadskārtējās internās šaušanas sacīkstes risinājās 16. septembrī Gaŗezera šautuvē. Tās atklāja kluba priekšnieks V. Rušēvics, vadīja šaušanas sekcijas vadītājs J. Baltmanis. Šaušanā ar mazkalibra šautenēm 1. v. ieguva V. Rinkuss, 2. v. — J. Šmits, 3. v. — A. Minka. Māla baložos A klasē: 1. v. — V. Lenšs, 2. v. V. Rinkuss, 3. v. M. Priedītis. B klasē: 1. v. — P. Bērziņš, 2. v. — M. Laurēns, 3. v. — J. Laurēns. Dubultbaloži, A klasē: 1. v. V. Rinkušs , 2. v. — V. Lenšs, 3. v. — M. Priedītis. B klasē: 1. v. — J. Laurēns, 2. M. Laurēns, 3. vietā P. Bērziņš. Pīļu šaušanā: 1. v.— V. Lenšs, 2. v. — M. Laurēns un 3. v. — J. Baltmanis. Galvenā tiesnese bija Alise Lenša. Uzvarētājiem balvas pasniedza kluba priekšnieks V. Rušēvics.

● Ar 26. septembri darbību uzsāka rokdarbnieces. Nodarbības notiks katru otrdienu no pl. 12 un turpināsies līdz pl. 15 Latviešu biedrības namā. Tehnisko darbu vadītāja ir Lija Klaumane.

V. B.

HAMILTONA

● DV CV loceklis Jēkabs Leitītis arī Hamiltonā viesojās ar līdzīgu referātu, ko nākošā dienā lasīja vanadžu sarīkojumā Toronto. DV Hamiltonas nodaļa viņam bija rīkojusi referātu 23. septembŗa vakarā Hamiltonas latv. biedrības namā. Pēc referāta bija pārrunas un saviesīgs vakars.

O.K.

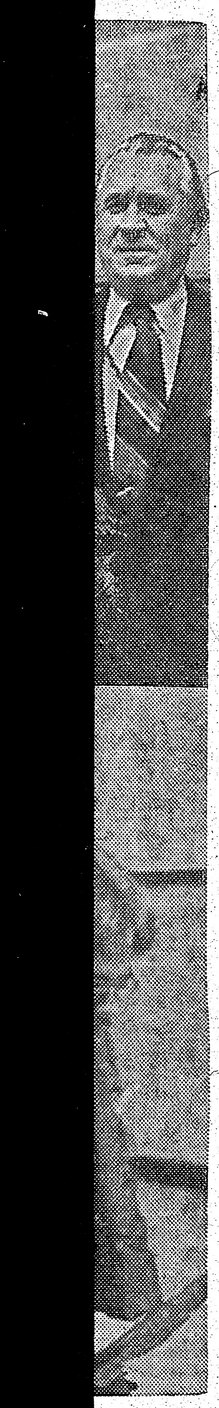

attēlā no
Plīse-Arg-
kas tei-
niors Dr.
ds Treijs
atceres
J. Liģers

3. v. — A.
s A klasē:
. v. V. Rin-
lītis. B kla-
iņš, 2. v. —
— J. Lau-
A klasē: 1.
2. v. — V.
Priedītis.
Laurēns, 2.
vietā P.
nā: 1. v.—
M. Laurēns
manis. Gal-
Alise Lenša.
s pasniedza
. Rušēvics.

darbību uz-
s. Nodarbī-
otrdienu no
ies līdz pl.
rības namā.
vadītāja ir

V. B.

NA

Jēkabs Lei-
viesojās ar
nākošā die-
sarīkojumā
ltonas noda-
jusi referātu
ārā Hamilto-
namā. Pēc
mas un sa-

O.K.

Jubilāru vakars DV namā

DV Toronto nodaļas biedru un jubilāru godināšanas vakara sarīkojumā 30. septembrī DV namā degpunktā bija māc. Ādolfa Čopa referāts — Domas par cilvēku. Referents vienmēr saistījis klausītāju uzmanību ar saviem filozofiski ievirzītiem priekšlasījumiem. Arī šoreiz apmeklētāji viņu noklausījās ar lielu interesi. — Ja jautājam, kas ir cilvēks, tad tas reizē izraisa arī otru jautājumu, kā man ir jādzīvo, kas man būtu darāms kā cilvēkam? Kam jābūt cilvēka dzīves mērķim? Atšķirt labo no ļaunā. Cilvēks pie tā nenonāk ar savām prāta zināšanām, bet ar pārliecību; tā ir viņa sirdsapziņa. Mēs vairāk dzīvojam ticībām nekā ar zināšanām. Zinātne ir atzīstama, bet tā ļaujas sevi pārdot, var kalpot labam un ļaunam. Cilvēku raksturo viņa apziņa un sirdsprāts. Mūsu esme ir dāvana, bet ne mūsu nopelns. Cilvēkam jānostiprina savs sirdsprāts, lai dzīvotu savā pārliecībā un ticībā, — norādīja māc. Ā. Čops savā 40 min. garā referātā.

Ap 100 klausītāju pateicās referentam ar ilgiem aplausiem. Nodaļas priekšnieks Z. Akots savukārt pateicās māc. Ā. Čopam, pasniedzot nelaika archibīskapa prof. K. Kundziņa grāmatu Kalpošana garā un patiesībā. Annete Bencone, kā arvien, izteiksmīgā skandējumā saistīja klausītājus ar Leonīda Breikša Dziesmu Daugavu.

Vīru koris Viesturs 27 vīru sastāvā un diriģenta Jāņa Baruša vadībā braši nodziedāja piecas dziesmas, no kurām pēdējā — J. Kalniņa Aiz upītes skaistas meitas solo dziedāja V. Gulbis un O. Lazdiņš. Piedevām Viestura vīri vēl nodziedāja Imanta Saksa Alus kannu. Bija aplausi un ziedi.

Z. Akots apsveica dzīves gadu jubilārus, kādu bija sarīkojumā apmēram trešā daļa. Vakara dalībnieki viņus godināja, nodziedot Daudz baltu dieniņu.

Šacha kluba vadītājs V. Brasliņš iepazīstināja ar šacha meistaru un ātrspēļu rezultātiem. Minētās spēlēs uzvarētājs kļuvis jaunietis Jānis Grāvītis. Otro vietu izcīnījis I. Āboltiņš, bet meistarības spēlē trešo vietu ieguvis Edv. Liepājnieks. Balvas viņiem pasniedza DV Kanadā valdes priekšsēdis V. Plūdons.

Viesīgajā vakarā par deju mūziku gādāja J. Girgensons. Vanadzes Ainas Selgas vadībā bija rūpējušās par uzkodām, bet par atspirdzinājumu bufeti gādāja A. Šterns. Sarīkojuma programmu atjautīgi vadīja nodaļas sarīkojumu daļas vadītājs V. Kalniņš. Vakara norisi uzņēma skanu lentē, ko nosūtīs neredzīgajiem tautiešiem Vācijā. O. K.

No dzīves noskatīta izrāde

Denveras latviešu klubs 17. septembrī Metodistu baznīcas sarīkojumu telpās Denverā izrādīja Gunāra Griezes komēdiju Tautieša Zupēna atmoda 3 cēlienos, 8 ainās. Tēlotāji bija vietējie Denveras latviešu spēki. Apmeklētāju gandrīz 100, kas Denveras apstākļos ir liels skaits.

Lugas darbība noris Kalifornijā, Sakramento pilsētā un tās apkārtnē. Kā inspiciente Maija Rituma pirms izrādes norādīja, lugas tēli nav rakstnieka radīti, bet noskatīti. Lugā apskatīta arī latviešu organizāciju darbība, īpaši pieminot Daugavas Vanagus. Tur ir runāts par latviešu namu un lauku īpašumu iegādi, mēģina pat savākt līdzekļus. Lugā iepītas arī komiskas situācijas. Pēdējā ainā gan visi tēlotāji atrodas uz skatuves, kā to parasti vērojam daudzās mūsu izrādēs, bet šinī izrādē tas bija ainas sākumā. Tad viens no tēlotājiem nozūd, arī divi citi atstāj skatuvi, vēl divas sirdis atrod viena otru un arī pazūd no skatītāju redzes loka, pēc tam atlikušie divi labi saprotas, un tad skatuve ir tukša, izrāde beigusies. Īpatas beigas. Skatītāji brīžiem varēja iepazīties arī ar pīļu šaušanas likumiem un golfa spēles noteikumiem.

Izrādē pavīd arī daža valodas izteiksmes kļūda. Pāris reizes dzirdēja, ka „paliekam veci", lai gan jāsaka, ka „kļūstam veci". Vai atkal: „To es daru priekš jums", kur labāk varētu teikt: „To es daru jūsu dēļ". Dažādi valodas negludumi bija dzirdami arī citās vietās.

Tēlotāji bija Denveras latviešu amatieri, ko režisore Ērika Dargēvica bija centusies saliedēt saskanīgā ansamblī. Daži tēlotāji savās lomās bija brangi iejutušies, citiem tās padevās vājāk. Talantīgākos vajadzētu ciešāk piesaistīt skatuvei.

Skatītāju, kā jau parasti, vairumā bija vecā paaudze. Ka izrāde skatītājiem patikusi, liecināja apmierinātās sarunas pārtraukuma laikā un bagātīgās ziedu veltes pēc izrādes. Dāmas bija sagādājušas cienastu arī apmeklētājiem.

Uzvedumā piedalījās Valdis Morītis, Arijs Akerfelds, Ilga Metjūza, Ojārs Ritums, Dagmāra Bērziņa, Uģis Ritums, Edgars Jaunronis un Elvīra Šifere. Lugas sagatavošanai vajadzējis sešus mēnešus.

V. Irbe

PATEICĪBA.

Izsaku sirsnīgu pateicību visiem, kas piedalījās manas dzīvesbiedres

ANNAS TIRZĪTIS

izvadīšanā uz mūžīgo dusu. Sevišķi pateicos māc. J. Cālītim par aizkustinošo runu bēru namā un kapličā, kā arī ērģelniecei E. Timermanei par izjusto sēru mūziku abās vietās. Tāpat no sirds pateicos māksl. J. Popeļa kgm. un DV sekretāram N. Brasliņa kgm. par apbedīšanas ceremonijas izkārtošanu man grūtajā brīdī. Māc. I. Gaidem par pieminēšanu draudzes dievkalpojumā. Dziļi izjustu pateicību izsaku Birutai Senkēviča kdzei par skaisto dzejoli, gaidu vadītājai Almai Ozoliņa kdzei par kopējām atmiņām ar nelaiķi, par izteikto līdzjūtību Dr. Haberfellnerei, māsai Birnes ķkdzei, DV priekšniecei Ilgai Breikša kdzei, visiem draugiem un pazīstamiem par skaistajiem ziediem. Sevišķa pateicība vanadzēm par bēru mielastu un vanagiem par līdzjutību un palīdzību manas sieviņas izvadīšanā no bēru nama un krematorijā, tāpat pensionāriem un viņu priekšn. Retiga kgm., Veco Latv. Veterānu Strēlnieku biedrībai un visiem, visiem, kas man juta līdz grūtajā brīdī, piedalīdamies bēru mielastā.

Paldies.

Sērojošais A. Tirzītis

DV darbiniece pēdējā gaitā

No triekas sekām 20. septembrī Toronto slimnīcā mūžībā aizgājusi Anna Tirzīte, dzim. Siliņa. Viņa bija piedzīvojusi 73 mūža gadus, dzimusi Slātē. Latvijas neatkarības laikā strādājusi par žēlsirdīgo māsu vairākās slimnīcās, sākumā Jēkabpilī. Šo darbu viņa turpinājusi arī kara laikā un pēc kapitulācijas Vācijā. Pēc iecelošanas Kanadā 1948. g. pievienojusies arī Sv. Pāvila ev. lut. draudzes dāmu komitejā un Tērvetes pasākumu atbalstīšanā. Apbalvota ar DV Kanadas valdes atzinības rakstu. Pārceloties uz Toronto, pievienojusies turienes vanadžu saimei. Aizgājēja strādāja līdz pat šī gada aprīlim. Viņu pēdējā gaitā no Rosara bēru nama uz Mount Pleasant kremātoriju izvadīja māc. Juris Cālītis, sēru mūziku atskaņoja Edite Timermane-Ozola. Pie aizgājējas šķirsta, kas bija klāts ar Latvijas karogu, goda sardzē stāvēja DV Toronto nodaļas vanadzes. Kremātorijā atvadu vārdus no DV Toronto nodaļas saimes aizgājējai veltīja A. Šterns un no Montrealas nodaļas un Sv. Pāvila draudzes — O. Kļavenieks. Pēc aizgājējas vēlēšanās DV namā bija rīkots bēru mielasts, kurā mūžībā aizsaukto rosīgo latvieti atcerējās inž. J. Popelis, Montrealas Sv. Pāvila draudzes īpašuma Tērvete bij. priekšnieks inž. J. Palieps, rakstniece Biruta Senkēviča, gaidu vad. Alma Ozoliņa, fotografs J. Kreilis un DV nod. kultūras daļas vadītājs V. Kalniņš. Bēru mielasta dalībnieki pēc aizgājējas vēlēšanās nodziedāja viņas mīļāko dziesmu — Dzīvīte, dzīvīte... Nelaiķe atstāj 84 gadus veco vīru, Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieku Aleksandru Tirzīti, divas māsas ar ģimenēm dzimtenē un māsas dēlu ar ģimeni Austrālijā. O. K.

† Anna Tirzīte

Hamiltonas Latviešu biedrības 30 gadu dibināšanas atcerē. Augšējā attēlā — Ozoli trijās paaudzēs biedrības nama priekšā. No kreisās: Jānis Ozols, Juris Ozols, Žanis Valdmanis, Brunis Treimanis un Vilis Ozols. Vidū — draudzīgās pārrunās pēc literārās pēcpusdienas, pa kreisi — rakstnieks un glezno-tājs Tālivaldis Ķiķauka, labajā pusē — dzejnieki Jānis Kļaviņš un Juris Zommers. — Apakšā — nopietnas debates mākslas izstādē par jaunākajiem novirzieniem tēlotājā mākslā, no kreisās Vilis Ozols, tagadējais HLB priekšnieks, un pirmais priekšnieks Hermanis Vilks dalās uzskatos ar Jaunās Gaitas redaktoru Laimoni Zandbergu. Foto J. Valdmanis

Mākslas izstāde un literārā pēcpusdiena

Hamiltonas latviešu biedrības 30 gadu dibināšanas atceres gadījumā 17. septembrī biedrības namā notika arī mākslas izstāde un literārā pēcpusdiena. Izstādē, kuru noorganizējuši I. Jansone, J. Ozols un J. Valdmanis, ar saviem darbiem piedalījās L. Bērziņa, T. Ķiķauka, I. Jansone, I. Majoriņa, J. Dāvis, J. Ozols, V. Skrīna, B. Treimanis, J. Valdmanis, M. Zemīte, G. Robežgruntnieks un A. Robežgruntniece, bet literārā pēcpusdienā — Dr. P. Vasariņš, L. Zandbergs, A. Zemdega, J. Kļaviņš, J. Zommers, P. Miņiāts un T. Ķiķauka. Visi tie dzīvo Hamiltonā vai agrāk tur dzīvojuši, tāpat tie, kas ar saviem darbiem piedalījās mākslas izstādē. Literāro pēcpusdienu vadīja T. Ķiķauka. Par Jauno Gaitu plaši stāstīja tās redaktors Laimonis Zandbergs. Pārējie lasīja dzeju vai prozu.

I.V.

Pensionāri — gadījuma pirkums

Jauna, ē istabu, māja ar visām ērtībām un saunu pārdodama (par vasarnīcas cenu!!!) uz upes krasta TĀLAVĀ — latviešu ciemā. Dubultgarāža, liels gruntsgabals. Tuvākai informācijai rakstiet vai zvaniet 533-8553, SKYLINE REAL ESTATE LTD., 2100 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6R 1W9.

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

7. oktobrī pl. 10 Latviešu katoļu apvienības Kanadā kongresa svinīgais akts Latviešu namā, pl. 19.30 saviesīgs vakars. 8. okt. pl. 13 dievkalpojums 1021 College St.; pl. 15.30 Latviešu namā rakstnieku pēcpusdiena un pianista P. Zariņa un jauniešu mūzikālie priekšnesumi.

11. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā E. Tiltiņa referāts par malkas krāsnīm. Ieeja pret ziedojumiem.

14. oktobrī pl 19.30 Latviešu namā Saimniecisko darbinieku 25 gadu jubilejas sarīkojums.

15. oktobrī pl. 13.30, Latviešu namā TLB rīko Dr. L. Luksa priekšlasījumu „Ko darīsim Latvijas 60 gadu jubilejas zīmē?" Kafija.

15. oktobrī (svētdien) pl. 13.15 Nujorkas ansamblis izrādīs Brigaderes dziesmu spēli — Sprīdītis ar Andreja Jansona mūziku un Viļņa Baumaņa dziesmu tekstu, Māra Ubāna režijā. Arda Vinklera dekorācijas — Toronto simfoniskā ork. pavadījumā (Bostonas dziesmu svētku uzveduma atkārtojums) — North Toronto Collegiate institūtā, Yonge un Eglinton. ieeja no Roehampton Ave. Biļetes Latviešu namā otrdienās no pl. 18—20, pa tālr. dienās 239-4644, vakaros 255-4871.

21. oktobrī pl. 20 DV namā DV novusa kopas 9 gadu atceres vakars. Spēlēs Runči.

Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas 1978. g. sarīkojumi draudzes dievnamā

29. oktobrī kopdievkalpojums ar ar Igauņu draudzi un abu draudžu kopīga pēcpusdiena.

12. novembrī Tirdziņš. Tortes, cepumi, maize, Jāņu siers. — Par labu Sidrabenei.

3. decembrī Jauniešu koncerts Adventa ieskaņai.

21. oktobrī pl. 19.30 Bickford Park skolā Toronto latviešu teātris izrādīs L. Gerbes komēdiju „Taurenītis lido" Dz. Pūpēža režijā.

21. okt. pl. 14 sezonas noslēgums Tālavā. Pensionāru drāmatiskās kopas uzvedums „Pēc pirmā mītiņa.

22. oktobrī pl. 15 Burtnieki rīko mirušo pieminas atceri Jorkas kapos pie A. Kopmaņa kapa. Latviešu nama augšējā zālē — Veļu daudzinājums. Mielasts groziņu veidā.

22. oktobrī pl. 17 Sv. Jāņa baznīcā garīgs koncerts — Ženija Vītola (mecosoprāns), Alberts Vītols (baritons), un Ruta Aze (ērģeles), Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas labkārtojumā.

28. oktobrī pl. 19.30 Latviešu namā TLMM kluba sezonas atklāšanas balle. Spēlēs Runči.

27. oktobrī (piektdien) pl. 19.30 DV namā Kanadas armijas pulkvedis Sigurds Andersons referēs par NATO nozīmi rietumu aizsardzībā un Kanadas nozīmi tanī. Bārs, bufete. P. F. sarīk. Inform.: 221-4309.

29. oktobrī pl. 14 Latviešu namā TLB telpās V. Kalniņa priekšlasījums „Latvieši citu tautu skatījumā." Kafija.

4. novembrī pl. 19 DV namā Toronto nod. gada svētki. Toronto Latviešu b-bas pr-ka J. Brieža referāts. Piedalās Zīles koŗa solistes. Deja.

4. novembrī pl. 19 Dainas koŗa koncerts Masonic templī, 888 Yonge Str. Pēc tam saviesīgs vakars. Spēlēs Runči. Biļetes un galdiņi pasūtināmi pie koristiem.

5. novembrī pl. 16.30 Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē Gaujas (14.) gaidu vienības Mārtiņu vakars bērniem ar uzvedumu „Lāčiša Pū piedzīvojumi."

11. novembrī Dižkanča 30 gadu pastāvēšanas sarīkojums.

19. novembrī (svētdien) pl. 15 Toronto universitātes Convocation Auditorium 31 King College, Circle Latvijas valstssvētku 18. novembŗa 60 gadu atcere. Svētku runu teiks nesen brīvībā izkļuvušais māc. Jānis Šmits.

24. un 25. novembrī Toronto latviešu ģimnazijas 25 gadu atcere ar dievkalpojumu, aktu, teātŗa izrādi un salidojumu.

25. novembrī pl. 19 DV namā Kaŗavīru daudzinājums. Piedalās visas kaŗavīru organizācijas.

26. novembrī pl. 17 Latviešu namā Olgas Grīķes-Pētersones koncerts.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas KONCERTI

10. oktobrī pl. 20 Town Hall, Artura Oseļa (piano) konc.

2. decembrī pl. 20 Town Hall, Skaidrītes Līdumes-Hildebrantes (soprāns) koncerts.

29. martā pl. 20 Town Hall, Jovas Graubiņas (vijole) koncerts.

2. un 3. decembrī DV namā Ziemsvētku tirdziņš.

16. decembrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. eglītes vakars pieaugušiem.

17. decembrī pl. 15 DV namā eglītes vakars bērniem.

31. decembrī DV nam Jaungada sagaidīšana.

1979. GADĀ

22. aprīlī (svētdien), pl. 17. vanadžu koŗa ZĪLE 7.gadskārtējais koncerts Toronto univers. mūzikas fak. ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

KIČENERA

28. oktobrī pl. 19 Slovēņu zālē, Mills Str., Breslavā, DV Kičeneras-Vaterlū nod. 26 gadu darbības atceres sarīkojums ar vīru koŗa Viesturs koncertu un saviesīgu vakaru.

BĒRZAINE

21. oktobrī (sestdien) pl. 10 Bērzainē TLMM kluba tītaru šaušanas sacensības.

ŠELBURNA

14. oktobrī pl. 19.30 Šelburnas leģiona zālē Latviešu lauksaimn. b-bas rīkotie gadskārtējie Pļaujas svētki.

HAMILTONA

3. novembrī pl. 19.30 Latviešu b-bas namā 16 Queen St. N., mākslinieka Bruno Treimaņa darbu skates atklāšana. Rīko Hamiltonas latv. skola, gaidas un skauti. Izstāde atvērta 4. nov. no pl. 10—20, 5. nov. no 12—16.

BRAMPTONA

14. oktobrī pl. 19.30 DV nodaļas gada svētki 80 Mary St.

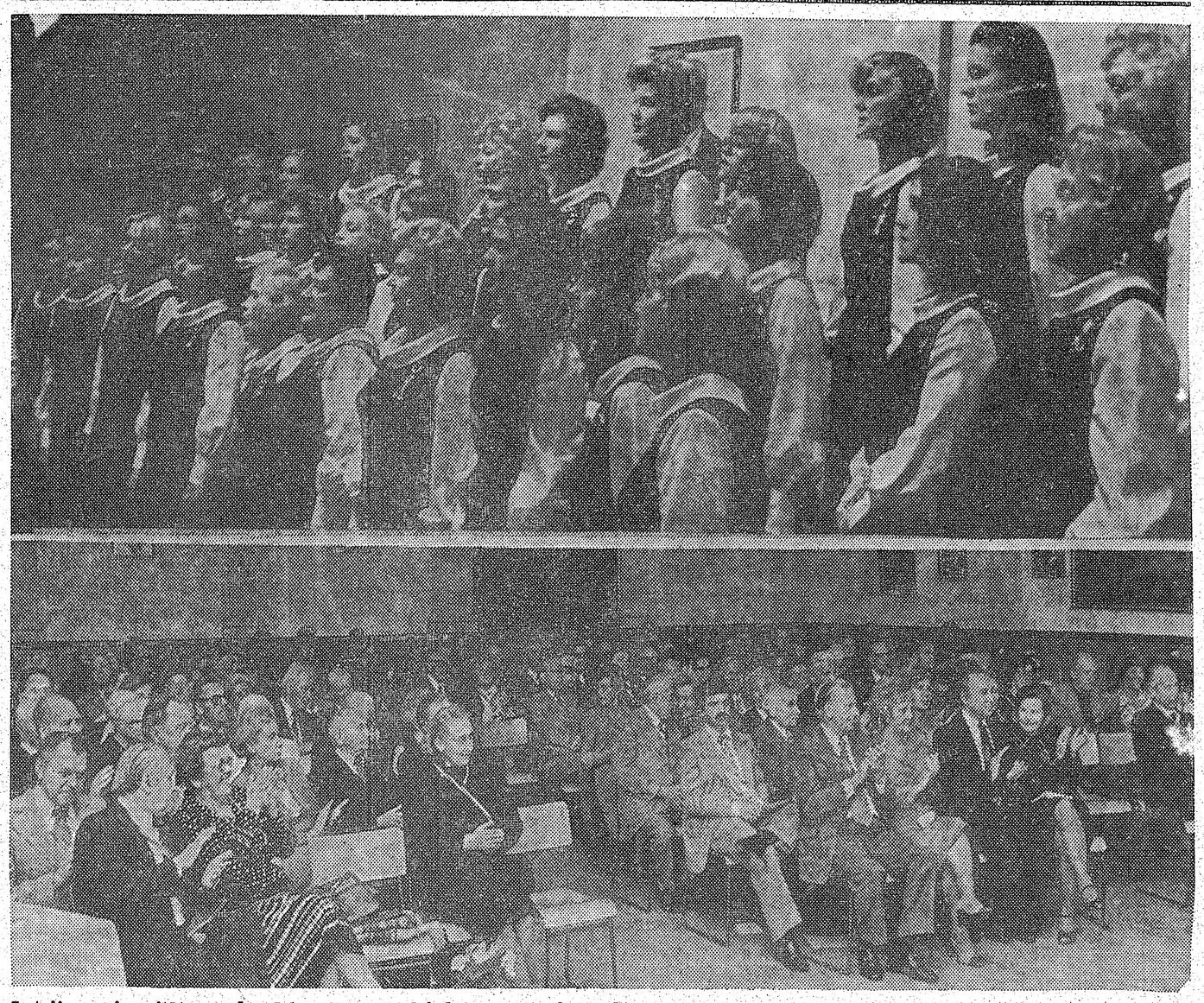

Latvijas universitātes gadasvētkos Toronto dziedāja Toronto vanadžu koris Zīle diriģenta Arvīda Purva vadībā. Apakšējā attēlā pārpildītā zāle
Foto: J. Liģers

Latvijas universitātes gadasvētki Toronto

Toronto akadēmiskā saime ar viesiem pulcējās 1. oktobrī Latviešu namā Toronto korporāciju kopas rīkotajā Latvijas universitātes dibināšanas 59. atceres aktā, ko atklāja kopas seniors Dr. A. Vanags (Latvia), uzrunā uzsveŗot, ka Latvijas universitātes augstais standarts atzīmēts arī starptautiski. Latvijas universitāti beigušie atraduši darbu savā profesijā, daudz latviešu zinātnieku tagad strādā citu valstu universitātēs. Pēc uzrunas nodziedāja Latvijas himnu.

Akadēmisko runu teica prof. Dr. Ingrīda Zenta Strautmane (Imeria) par tematu — Daži meklējumi un jaunināj umi vēža slimības apkaŗošanā, illustrējot referātu ar slīdītēm. Dr. I. Strautmane strādā par speciālisti vēža apstarošanā Ontario provinces vēža dziedniecības un pētījuma centrā, Hamiltonas klīnikā, viņa ir profesore McMaster universitātes medicīnas fakultātē un konsultante Hamiltonas General, Hamiltonas Hendersona un St. Jozefa slimnīcās.

Lektore īsā konspektā apskatīja vēža slimības cēloņus, kā no tās izsargāties un to apkaŗot. Vēzis nav jauna slimība, tā ir vecāka par cilvēku. Aizvēsturiskos laikos jau dinozauri slimojuši ar vēzi. Tas atklāts ēģiptiešu mūmijās 2500 gadu pirms Kr. Pēdējos gados radušies daudz jaunu vēža slimības atklāšanas un apkaŗošanas līdzekļu, uzlabojusies chirurģija un antibiotika. Ja vēža slimību atrod ātri, tā ir ārstējama. Liela nozīme ir arī cilvēka veselības stāvoklim un dabiskajām pretestības spējām.

Vēzi veicina fiziskie kairinājumi (cigarešu smēķēšana), saules staru ilgstoša iedirbe, kas var radīt ādas vēzi, ķīmiskās vielas (darvas produkti, analīna krāsas), arī ievainojumi. Sava loma arī iedzimtībai, lietotai barībai u.c. apstākļiem. Elpojot smēķētāju piesārņotu gaisu, pārmainās gļotādas, cieš elpojamie organi. Slimības parādības: nedzīstošas vātis, satūkumi, neizskaidrojamas ilgstošas sāpes. asiņošana, iztecējumi, ilgstošs klepus, krēpās asinis, ilgstoši zarnu darbības traucējumi, strauja ķermeņa svara samazināšanās, paaugstināta temperātūra, aizsmakums, galvassāpes, reiboņi, muskuļu vājums, runas traucējumi u.t.t. Visā pasaulē notiek vēža slimības pētīšana, lai palīdzētu sirgstošajiem.

Pēc akadēmiskās runas akta dalībnieki Imanta Alkšņa (Lettonia) vadībā nodziedāja Gaudeamus, pianists Pēteris Zariņš (Lacuania) atskaņoja Latvijas universitātes himnu un mūzikālajā daļā pavadot vijolnieku Edmundu Treiju, kas atskaņoja G. D. Telmana Koncertu G. maj. un J. Mediņa Āriju. Toronto vanadžu koris Zīle diriģ. Arvīda Purva vadībā nodziedāja latviešu komponistu — Tālivalža Ķeniņa, Valentīna Bērzkalna, Viktora Baštika un Jāņa Kalniņa skaņdarbus.

Toronto korporāciju kopas seniors Dr. A. Vanags pateicās referentei un programmas dalībniekiem, aicinot visus piedalīties 18. novembŗa demonstrācijās Otavā. Par kafijas galdu bija gādājušas studenšu korporāciju locekles. Ap 250 apmeklētāju vidū bija arī kāds viesis no okupētās Latvijas, inž. Jēkabs Ziedars no Melburnas, Austrālijā, kā arī vācu korp. Curonia Goettingensis Toronto pārstāvis Anatols Kasperovičs.

V. S.

ā at-
igers

toša iedirbe,
vēzi, ķīmis-
as produkti,
rī ievainoju-
iedzimtībai,
apstākļiem.
piesārņotu
glotādas, cieš
Slimības pa-
as vātis, sa-
rojamas ilg-
šana, iztecē-
pus, krēpās
rnu darbības
uja ķermeņa
anās, paaug-
ra, aizsmā-
es, reiboņi,
runas trau-
pasaulē no-
pētīšana, lai
ajiem.

s runas akta
Alkšņa (Let-
dziedāja Gau-
Pēteris Za-
tskaņoja Lat-
es himnu un
pavadot vijol-
Treiju, kas at-
elmana Kon-
J. Mediņa Āri-
ļžu koris Zīle
Purva vadībā
u komponistu
iņa, Valentīna
a Baštika un
ndarbus.

brāciju kopas
nags patīcās
grammas da-
t visus pieda-
ra demonstrā-
kafijas galdu
udenšu korpo-
p 250 apmek-
arī kāds vie-
Latvijas, inž.
o Melburnas,
rī vācu korp.
ensis Toronto
Kasperovičs.
V. S.

Valodiņa sāk otru mācību gadu

Otra latviešu skola Toronto, kas nodibinājās pagājušā gadā un sāka mācības janvārī, savu otru mācību gadu uzsāka 15. septembrī Dēvisviles pamatskolā. No iepriekšējā mācību gada darbojas Tonija Krūka, Aiva Vintere un Ināra Matīsa, bet nedarbojas vairs Anita Liepiņa. Skolā par mācībspēkiem saistīti daudz jaunu skolotāju: Māra Stabiņa, Aija Mazsīle, Aija Zommere, Sarma Rubene, Zuzanna Zaķe, kas gan ir kanadiete, precējusies ar Ausekli Zaķi, bet iemācījusies latviešu valodu.

Jauno mācību gadu ar svētbrīdi ievadīja Sv. Jāņa draudzes mācītājs Ivars Gaide, akta dalībniekiem nodziedot Kanadas un Latvijas himnas. Skolas vadītāja Tonija Krūka sadalīja skolēnus pa klasēm un iepazīstināja bērnu vecākus un viesus ar skolotājiem, pulcējoties skolas sporta zālē pie kafijas galda. Klāt bija arī LNAK revīzijas komisijas priekšsēdis J. Grodris. Visi kopīgi nodziedāja Daugav's abas malas.

Kā informē skolas sekretāre Ingrīda Bulmane, skola savu otru mācību gadu sāka ar 66 reģistrētiem bērniem. Skolā darbojas četras grupas pamatskolas vecuma bērniem. Sācis darboties bērnu dārzs un latviski nerunājošo bērnu grupa. Bērni sadalīti grupās pēc vecuma un zināšanām.

—ib—

Otra latviešu skola Toronto savu otro mācības gadu uzsāka 15. septembrī ar 66 bērniem. Aug. šējā attēlā audzinātāji un skolēnu saime.

DV dienas Anglijā

IEVĒLĒTI DIVI JAUNI DV CENTRĀLĀS VALDES LOCEKĻI

16. gadskārtējās Daugavas Vanagu dienas Anglijā notika 16. un 17. septembrī Korbijā, pilsētas sarīkojumu nama modernajās telpās. To gaitā notika arī nodaļu un kopu delegātu pusgada sapulce, kurā nākamam 3 gadu darbības posmam ievēlēja centrālās valdes locekļus, šai amatā izraugot Gurāru Tamsonu un Sigurdu Lindiņu.

Patiesība DV dienas bija sakusās jau ar sporta sacensībam 27. augustā un 3 sept. netālajā DVF lauku īpašuma Straumēnos. DV dienu oficiala atklāšanā 16. sept., pēc DVF Korbijas nod. valdes priekšsēža V. Auera ievadvārdiem uzrunas teica DVF valdes priekšsēdis L. Rumba un Centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds.

Delegātu sapulcē bija 47 delegāti ar 49 mandātiem, pārstāvot 1899 biedrus. Par sapulces vadītāju izraudzīja Centrālās valdes sekretāru N. Biserieku, un tās darba gaitā Centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds norādīja, ka Latvijas proklamēšanas 60 gadu atcerē DV organizācijai jāizmanto savas iespējas 12 zemēs un 133 darbības vietās, tautiešu vidū vācot ziņas, datus un faktus par Padomju savienības genocīda un pārkrievināšanas politiku okupētajā tēvzemē.

Pēc ziņojumiem Anglijā praktizētā kārtībā sapulce pārvēlēja abus DVF Centrālās valdes locekļus nākamam 3 gadu darbības posmam, kas termiņa ziņā stājas spēkā ar 1979. gada 1. janvāri. Centrālās valdes sekretārs N. Risenieks pēc 9 g. darbības vairs nekandidēja un Centrālajā valdē ievēlēja Gunāru Tamsonu un Sigurdu Lindiņu, kas abi ir aktīvi sabiedrības darbinieki ne vien DV, bet arī citās latviešu organizācijās.

Sapulce pieņēma vairākas rezolūcijas: DVF valdei un nodaļām savos budžetos jāparedz ziedojumi Patiesības fondam; priekšlasījumiem ciemos aicināms Minsteres latviešu ģimnazijas direktors A. Liepkalns; skaidrojamas iespējas Stokholmas Mālu ansambļa viesizrādēm Anglijā; noskaidrojamas latviešu raidījumu iespējas BBC, rēķinoties ar raidījumu laikā pirkšanu.

No nodaļu ziņojumiem izrietēja, ka Lesteras nodaļa Latvijas neatkarības 60 g. proklamēšanas atcerē izkārtos latviešu grāmatu un daiļamatniecības izstādi vispārējai publikai. Donkāsteras, Halifaksas, Lidsas un Bradfordas nodaļa šogad iestājušās Latvijas brīvības fondā, Notinghamas un Hadersfīldas nodaļa samaksājusi savu namu iepirkšanas parādus, bet Koventrijas nodaļa savā lauku īpašumā Mūsmājās izplānojusi sākt prāvāku jaunbūvi, kas izmaksās vairāk nekā 30.000 mārc. un dos mūsu pensionāru vajadzībām 14 istabas. Straumēnos un Līdsā Latvijas valsts svētku aktos, cerams, runās PBLA priekšsēdis Dr. I. Spilners.

Vanadžu darbinieces ar velti un ziediem sumināja vanadžu priekšnieci un DVF vanadžu daļas vadītāju Mariju Ķeņģi, kas vanadžu priekšrieces vēlēšanās vairs nekandidē. Sapulce pieņēma arī DVF vanadžu daļas vadītājas vēlēšanu instrukciju, paredzot ievēlēšanu uz 3 gadiem.

Festivāla zālē 16. sept. vakarā notika svinīgā junda, ko vadīja N. Bisenieks. Tajā Zuikas vīru koris dziedāja J. Kalniņa Lielo jundu. Pausmi atskaņoja L. Grīnbergs, bet Andreja Eglīša patriotiskās dzejas skandēja Valdis Auers. DV solījumu deva DVF priekšsēdis L. Rumba. Pēc tam koncertēja Zuikas vīru koris, gan vairs tikai 14 vīru sastāvā diriģenta A. Rūtenberga vadībā. Šo daļu noslēdza Londonas trio ar 4 jauniešiem — instrumentālistiem, Dr. V. Grigula vadībā Vakaru, kas bija pulcējis tikai ap 200 apmeklētāju, noslēdza deja un saviesīga dzīve. Vanadzes bija izkārtojušas arī loteriju.

DV dienu pēdējā cēlienā 17. septembra rītā DV centrālās valdes priekšsēdis J. Frišvalds, vanadžu priekšniece M. Ķeņģe un DVF priekšsēdis L. Rumba izsniedza apbalvojumus. Zelta nozīmes saņēma: Luīze Fengleire, Olģerts Aivars un A. Pulers; tās piešķirtas arī kapt. Jānim Rullim un Korbijas nod. vanadžu vadītājai E. Vītolai. Starp DVF valdes atzinības rakstu saņēmējiem bija arī gadoš jaunie darbinieki: Māra Ezerkalne-Vilčinskas, Māra Tetlore un Dr. V. Grigulis.

Šajā cēlienā referātu par tematu "Pretestības kustība Baltijas valstīs" nolasīja māc. Jānis Sapiets, pasvītrodams, ka Baltijas tautas ir apdraudētas, bet tās dzīvo, grib dzīvot un ilgojas pēc brīvības un savas valsts tāpat kā mēs.

Korbijas latviešu ev. lut. draudzes namā vanadzes bija sarūpējušas azaida galdu, kur pārrunās un dziesmās vanagi un vanadzes pakavējās pēcpusdienas stundās.

Nākamās Daugavas Vanagu dienas Anglijā notiks 1979. g. 8. un 9. septembrī Notinghamā, kur par galveno referentu aicinās Ņujorkas latv. organizāciju padomes priekšsēdi Uldi Gravu.

J. F.

GRAND RAPIDI

Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Mežvidos 6. septembrī notika garīgās celsmes saiets. Piedalījās ap 70 dalībnieku. Iztirzāja dažādus kristīgās dzīves jautājumus. Visu darba slodzi uz saviem pleciem iznesa māc. J. Mednis. Saimnieces bija V. Avota un I. Medne, dalībnieku reģistrāciju veica O. Jirgensons. Priekšpusdienā risinājās ģimenes dzīves seminārs, bet pēcpusdienā iztirzāja kristīgo lūgšanu nozīmi un noklausījās stāstījumu, kā pazīt bezdievību un kas ir kristīgā meditācija. Pēc pārrunām notika svētvakara dievkalpojums brīvā dabā ar svecītēm. Dziesmu dziedāšana turpinājās pie kamīna uguns nometnes sarīkojuma zālē. Varēja baudīt arī liepziedu tēju ar medu. Piedalījās arī jaunieši un viesi no Toronto, Klīvlandes un Čikagas. Garīgais saiets beidzās otrā dienā draudzes baznīcā ar dievkalpojumu. V. Z.

ŠELBURNA

Latviešu laiksaimniecības biedrība rīko Pļaujas svētku sarīkojumu 14. oktobrī, pl. 19.30 Šelburnas Leģiona zālē ar māc. A. Dūmiņa vadītu svētbrīdi. Piedalīsies TLB tautas deju kopa Diždancis. Saviesīgajā vakarā spēlēs E. Zakuļa deju kapella.

O.K.

Sporta sacensības 16. DV dienās Anglijā

16. DV dienu sporta sacensības Straumēnos risinājās divas svētdienas. Pirmajā sacentās galda tenisā, novusā un šautriņu mešanā, bet otrā šacha ātrspēlē. Sacensības pulcināja ievērojamu dalībnieku skaitu, pateicoties Straumēnu ģeografiskajam centram Anglijā.

Visos sporta veidos risinājās spraigas cīņas. Gadu tecējumā jau izveidojušies teicami novusisti un šautriņu metēji. Šautriņu mešanā uzvarēja M. Ģērmanis, novusā, vispārējā klasē — F. Laudobelis, novusā jaunatnei — O. Blezūrs, galda tenisā — vispārējā klasē E. Piķelis, bet virs 50 gadiem K. Vilmanis. Šacha ātrspēlē uzvarēja A. Mazītis.

Šautriņu mešanā piedalījās 32 metēji, spēlējot pēc divu zaudējumu sistēmas finālā bez zaudējuma iegāja M. Ģērmanis, bet V. Krauze ar vienu. Par DV dienu meistaru šautriņu mešanā jau otru gadu pēc kārtas kļuva M. Ģērmanis no Hudersfīldas, 2. v. V. Krauze (Pīterborova) un 3. v. H. Eizāns (Dārbija). 4. vietā palika Ā. Sīlis (Straumēni).

Novusā vispārējā klasē bija 25 dalībnieki, pārstāvot visus mūsu lielos novusa centrus. Visas pirmās četras vietas izcīnīja lesterieši. Vairākkārtējais novusa meistars F. Laudobelis atkal ieguva pirmo vietu, 2. v. A. Balodis, 3. v. V. Purmals un 4. v. V. Šnepsts

Novusā jaunatnei līdz 18 gadiem: 1. v. O. Blezūrs (Birminghama), 2. v. P. Grāvelis (Lestera), 3. v. D. Grāvelis.

Galda tenisā piedalījās astoņi dalībnieki, kas sadalījās divās grupās. Pirmajā līdz 50 gadiem, bet otrā virs 50. Vispārējā grupā 1. v. E. Piķelis (Birminghama), 2. v. O. Blezūrs (Birminghama) un 3. v. A. Plūme (Mansfīlda). Virs 50 gadiem: 1. v. K. Vilmanis (Birminghama), 2. v. E. Liepiņš (Straumēni) un 3. v. A. Lutkēvics (Lestera).

Šacha ātrspēlē piedalījās seši dalībnieki, spēlējot katram ar katru divās partijās. Par pirmo un trešo vietu bija pārspēle vienādo punktu dēļ. 1. v. A. Mazītis (Londona — 9 punkti), 2. v. Andris Abakuks (Londona — 9), 3. v. V. Liepiņš (Londona — 4,5 p.).

Par sacensību techniskajiem vadītājiem darbojās: E. Pumpainis un H. Eizāns, šautriņu mešanā A. Sauja un I. Lilienfelds — novusā, I. Piķelis — galda tenisā un V. Liepiņš — šacha ātrspēlē.

Sacensību nobeigumā DVF balvas uzvarētājiem pasniedza A. Freimanis.

Strēlnieks

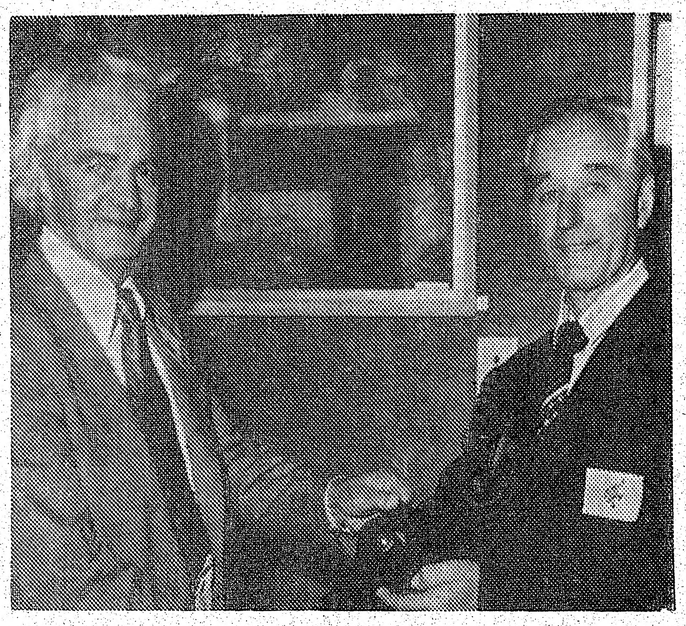

16. DV dienu sporta meistarsacīkstēs 1. vietu šacha spēlē ieguva A. Mazītis (attēlā pa kreisi). Pa labi DV Anglijā sporta nozares vadītājs Alfons Freimanis. Foto: Harijs Blezūrs

Ieprieciniet savus piederīgos Latvijā!

Mums ir I šķiras džīnas par: (Nemazgātas)

Wrangler	$14.99
Levi's	$16.99
Lee	$14.99

WORLD of JEANS, 1543 Bloor St. W., pie Dundas

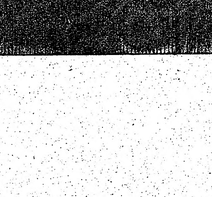

Toronto pilsētas atkritumu savākšanas plāns

Pateicības diena — pirmdien, 9. oktobrī

Pirmdien, 9. oktobrī, atkritumus neaizvāks.

Parasto pirmdienas atkritumu savākšanu izdarīs otrdien, un parasto otrdienas savākšanu trešdien.

Trešdien, 11. oktobrī, nesavāks laikrakstus un smagos priekšmetus (ledusskapjus, dīvānus, matračus, kokus, zarus u. c.).

Izlieciet laikrakstus un smagos priekšmetus savākšanai trešdien, 18. oktobrī.

R. M. BREMNER
Commissioner of Public Works
City of Toronto

Make extra money selling Canada Savings Bonds

Again this year you can make extra dollars by selling Canada Savings Bonds as a sub-agent for Merrill Lynch, Royal Securities Limited. CSB's are safe and popular so they're easy to sell. Besides, we will provide you with the selling tools you require – and pay you a handsome commission at official rates.

Help yourself while you help Canada. Mail in the coupon below.

I would be interested in being a sub-agent for Merrill Lynch

NAME_____

ADDRESS_____

CITY_____ POSTAL CODE_____

TELEPHONE (BUS)_____ (HOME)_____

Mail to: Mr. Ivars Grimba
Merrill Lynch, Royal Securities Limited
P.O. Box 31, Toronto Dominion Centre
Toronto, Ontario M5K 1C2

or call collect (416) 361-3228

Merrill Lynch
Royal Securities Limited

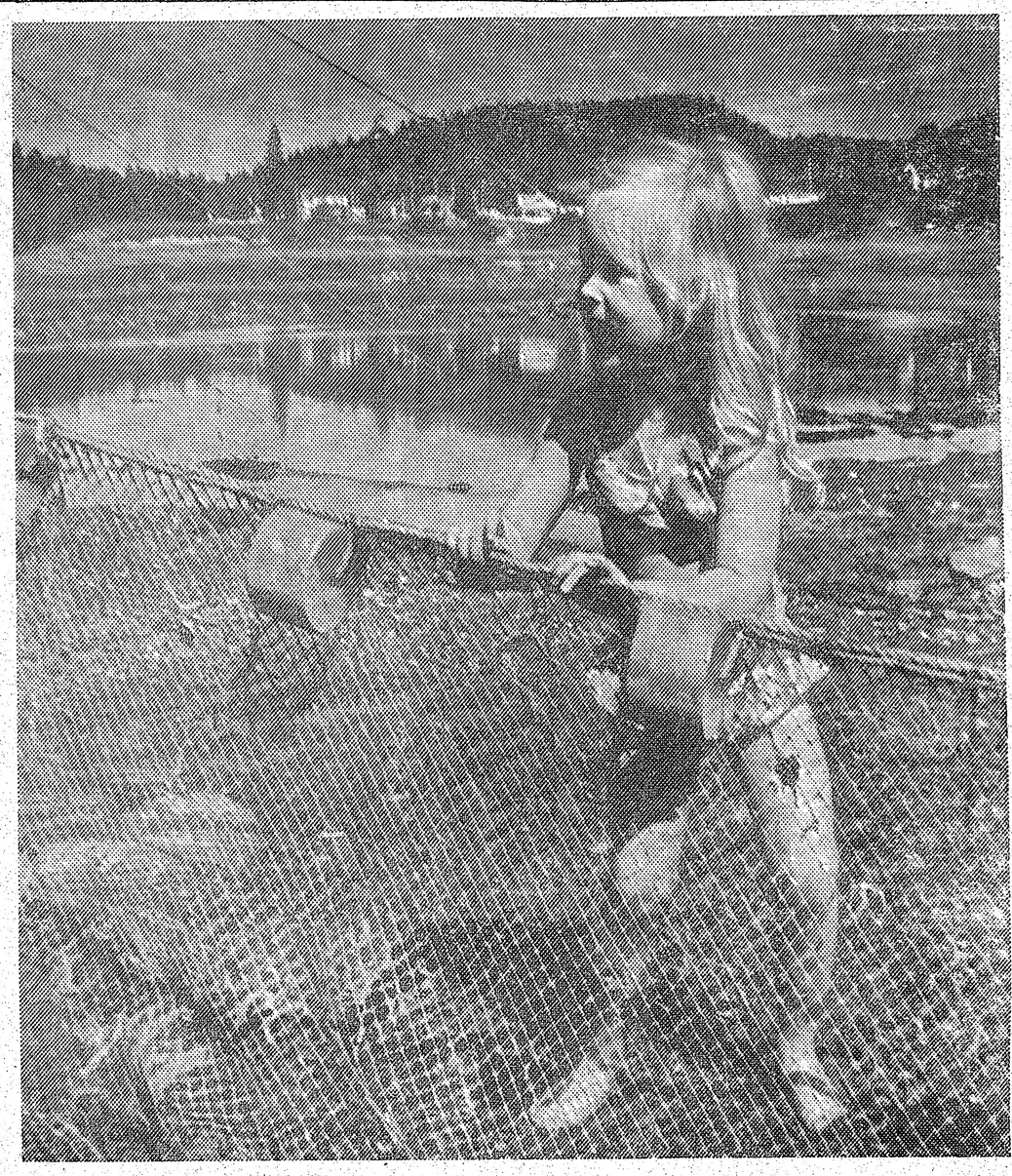

No skaistās vasaras atvadoties — Foto: J. Liģers

DV teātris Kanadā viesojas Otavā

DV Otavas nodaļa 16. septembrī Britania Park, Leaside Gardens zālē bija rīkojusi DV teātŗa Kanadā viesizrādi ar Ingrīdas Vīksnas tulkoto N. Saigona laikmetīgo sadzīves 3 cēlienu komēdiju Trīs dienas Plazas viesnīcā. Šī bija režisora G. Vērenieka iestudētās komēdijas piektā izrāde. Tā ilga vairāk nekā 2 stundas un skatītājiem patika. Tie sumināja spēlētājus ilgiem aplausiem. Teātŗa vadītājs ir Valdis Martinsons. Bez viņa spēlē vēl piedalījās Maija Gaiķe, Anna Briede, Vija Vare, Gunta Krūmiņa, Ziedonis Upīte, Imants Lapiņš, Valdis Turķis un Andris Leja. Dažiem spēlētājiem ir dubultlomas. Dekorācijas veidojis V. Vare (šoreiz kavētā dekorātora pienākumus veica rež. E. Jurševskis) gaismotājs V. Turķis, skatuves meistars A. Leja un skaņu meistare Irēne Kalviņa. Pēc izrādes spēlētāji saņēma ziedus un DV nodaļas priekšnieka K. Millera pateicību. Bija ieradušies ap 140 skatītāju, kas Kanadas galvaspilsētas nelielajā latviešu centrā ir respektējams skaits. Ballē par deju mūziku gādāja Imants Ķipis. Darbojās arī loterija, kuŗā galveno laimestu, jaunās paaudzes gleznotāja Jāņa Krūmiņa gleznu, laimēja A. Sprūdžs. Nodaļas vanadzes ar priekšnieci Ernu Dzītari bija parūpējušās par viesu pacienāšanu. DV teātris Kanadā ar šo pašu komēdiju 11. novembrī viesosies Montrealā, turienes DV nodaļas 28. gadasvētkos un LKOK atceres sarīkojumā, bet 2. decembrī Hamiltonā. Nākošā gada sākumā teātris iecerējis iestudēt Mārtiņa Zīverta drāmu Nauda Gunāra Vērenieka režijā.

O. K.

Izīrējams moderns mēbelēts pagraba

dzīvoklis par pazeminātu cenu

pret pakalpojumiem mājas darbos vieniniekam Kipling un Bloor ielas rajonā. Zvanīt vakaros no pl. 20—22, tālr. 231-0755.

Lotus FLOWERS
792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu puķu pasūtījums izpildīsim nekavējoties. Īrēna un Arvīds Tīrumi

Austra Reinvalds

dzimusi 1904. gada 28. aprīlī,
mirusi 1978. gada 30. augustā Fredriktonā, N.B.

Sv. Jāņa ev.lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Mežvidi beidz vasaras sezonu

Neparasti liels apmeklētāju skaits bija ieradies Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes lauku īpašumā Mežvidos, kr 24. septembrī notika vasaras sezonas beigu sarīkoumu nozares organizētāja nometnes sarīkojuma zālē ievadīja māc. J. Mednis, pēc kam Mežvidu pārvaldes sarīkojumu nozares organizētāja un izkārtotāja B. Maine teica uzrunu un iepazīstināja ar latv. katoļu draudzes sieviešu ansambļa diriģentu M. Grantu un dalībniecēm. Viņa pastāstīja arī par abām gleznotājām, Ilzi Šteinu Krochu un Paulīnu Zadvinsku, kuŗu 19 darbi bija redzami pie zāles sienām.

Ansambļa dziesmas skanēja dzidri un pacilājoši, no tām vairākas latgaļu izloksnē. Viena bija jāatkārto un jādod vairākas piedevas; kuplie aplausi liecināja, ka dziesmas klausītājiem patikušas. Diriģents un ansambļa dalībnieces saņēma ziedus, bet pateicības vārdus teica Mežvidu pārvaldes priekšnieks J. Zieduņš. Viņš ar gandarījumu pieminēja, ka nedēļu iepriekš viena ALA valdes sēdes daļa notikusi Mežvidos, dodot iespēju mūsu vadošajiem darbiniekiem iepazīties ar šo vietu.

Draudzes un Mežvidu pārvaldes dāmas bija gādājušas par pusdienām, kafiju un mazītēm. Pavisam pārdeva 12 gleznas. Pirms šķirsanās no Mežvīdiem klātesošie nodziedāja iemīļoto Mežvidu dziesmu Rozes sen jau novītušas un Nevis slinkojot, M. Grantam pavadot pie klavierēm. Klāt bija arī agrākā grandrapidiete M. Ozoliņa-Vīdnere no Kalifornijas un kāda viešņa no dzimtenes.

V. Z.

JA JŪSU KANADAS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA ZĪMES (BONDI) ŠOGAD TIEK DZĒSTAS

tagad ir laiks ieguldīt jaunās Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmēs.

IR TRĪS VIENKĀRŠI VEIDI, KĀ LIKT JŪSU NAUDAI PELNĪT NAUDU

1 Sameklējiet savas zīmes un pārbaudiet to dzēšanas laiku

Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmju (divas serijas šoruden tiek dzēstas:

1969/70. (S24) tiek dzēstas 1978. g. 1. novembrī.

1968. g. speciālas aizstājējas serijas (SR) tiek dzēstas 1978. g. 1. oktobrī.

Skataities pēc apzīmējuma "S 24" vai "SR", kas norādīts pirms seriju numura bondu stūrī.

2 Noskaidrojiet savu bondu pašreizējo vērtību

Bondu dzēšot, ikviens bondu "S 24" vai "SR" īpašnieks saņems bondu pamatvērtību, kas uzrādīta uz bonda, un vēl īpašu prēmiju maksājumu naudā un visus procentus, kas maksājami par bondiem.

Ja jums būtu kādi jautājumi par jūsu bondu vērtību, apjautājieties savas bankas vai citu iestāžu darbiniekiem, kur tie ieguldīti.

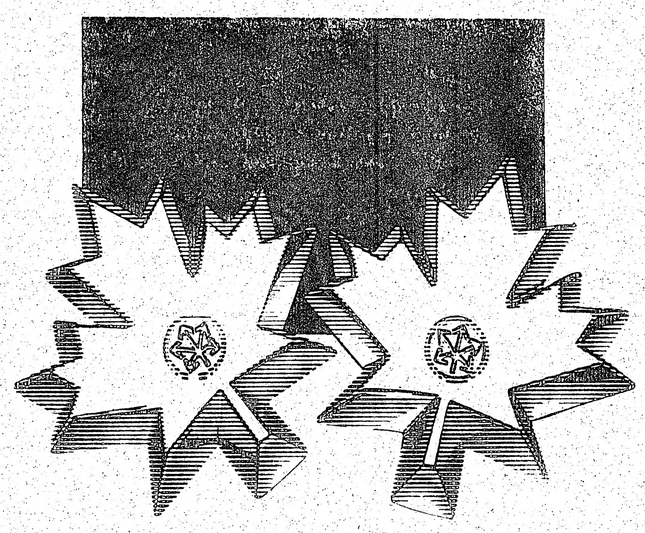

3 Īpašs izkārtojums atvieglina ieguldīt par jaunu bondos

Gluži vienkārši iesniedziet Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes ar serijām "S 24" un "SR" savas bankas vai citam pilnvarotam aģentam. Visas formālitātes, kas saistītas ar jūsu bondu izpirkšanu, jums tiks nokārtotas. Serijas "S 24" bondu nauda automatiski tiek pārskaitīta 1. novembrī jauno bondu samaksai.

Šinī pašā akcijā jūs varat pierakstīties un jaunām 1978./79. g. iekšējā aizņēmuma serijām. Jūs varat par jaunu ieguldīt jaunajās serijās no dzēstajiem bondiem.

Jūs arī varat pirkt papildus līdz $30.000 jaunos bondus, kas ir augstākā summa, par ko 1978./79. g. bondu serijas atļauts iegādāties. Tas ir lielisks veids, kā likt jūsu naudai pelnīt jums pār labu.

Rīkojieties tūliņ

Ir vairāk nekā 90.000 kanadiešu, kam pieder bondi, kas tagad tiek dzēsti. Ja jūs esat viens no tiem, aizejiet uz savu banku, ieguldījumu aģentu, trasta sabiedrību vai kreditūniju un izkārtojiet ieguldījumus jaunos Kanadas iekšējo aizņēmumu bondos. Dariet to tagad un izvairaities no drūzmas.

JAUNĀS KANADAS IEKŠĒJĀ AIZŅĒMUMA ZĪMES JUMS PIEDĀVĀ BAGĀTIGU IZVĒLI

Ar jaunām serijām jums ir bondu izvēle. Ir kārtējo procentu iekšējo aizņēmumu zīmes, kas maksā procentus katru gadu. Un procentu procentu iekšējā aizņēmuma zīmes, kas iegulda jūsu procentus automatiski, nesot procentus no jūsu procentiem.

KĀRTĒJO PROCENTU IEKŠĒJO AIZŅĒMUMU ZĪMES.

Ja jūs vēlaties parasto gadskārtējo ienākumu no sava ieguldījuma, jums patiks parasto procentu iekšēja aizņēmuma zīmes, kas maksā procentus automatiski katru 1. novembri.

Ja jūs esat kā daudzi bondu īpašnieki, jums patiks tiešais noguldījuma veids. Ar šo ērto izvēli jūsu procenti tiek noguldīti tieši jūsu čeku vai noguldījumu kontā. Pieprasiet pēc tā, kad jūs pērkat jaunus bondus. Jūs arī varat saņemt procentus ar čeku pa pastu.

PROCENTU PROCENTU IEKŠĒJO AIZŅĒMUMU ZĪMES.

Ja jūs vēlaties savu ietaupījumu pieaugumu, ieguldījumu nākotnei vai pensiju fondu, jūs izvēlēsities procentu procentu iekšējā aizņēmuma zīmes, kas pelna procentus no jūsu procentiem pēc pirmā gada ar garantētu likmi 8.90% gadā. Piemēram, 100 dol. iekšējā aizņēmuma zīme pieaugs līdz 181.74 dol. līdz dzēšanai 7 gadu laikā.

DROŠĪBA UN TŪLĪTĒJA NAUDAS IZMAKSA.

Lai kuŗu iekšējā aizņēmuma zīmju veidu jūs izvēlētos, jums būs drošs ieguldījums, ko var pārvērst tūliņ naudā, kad vien jums ir vajadzīgs.

LABA PELŅA

Jaunās Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes ir datētas ar 1978. g. 1. novembri un ienes caurmērā ik gadus 8,90%, kad tiek turētas līdz dzēšanas laikam 1985. gadam. Katra jauna iekšējā aizņēmuma zīme pelna 8,50% pirmajā gadā un 9% visos nākamajos 6 gados.

Iegādāties Kanadas iekšējā aizņēmuma zīmes ir bijusi lieliska kanadiešu tradicija vairāk nekā 30 gadu. Tā ir droša izvēle.

8.90%
Average Annual Interest to Maturity

Droša izvēle

Mirdza Muižniece

Plākšņu tektonika

Raksta autores Mirdzas Muižnieces vārds mūsu lasītājiem nav gluži svešs. Priekš pāris gadiem vairākos turpinājumos parādījās viņas ceļojuma iespaidi pa Rietumeiropu, īpaši pastāstot par slavenejām operu izrādēm. Lai gan Mirdza Muižniece beigusi Latvijas universitātes matēmatikas fakultāti, viņas otra mīlestība ir mūzika. Pašreiz viņa dzīvo Sidnejā. Daudzus gadus Austrālijā strādājusi par ģimnazijas skolotāju. Referātu par atsevišķu kontinentu kontūru veidošanos nolasījusi Sidnejas Sabiedrībai. Ar to tagad iepazīstinām mūsu lasītājus.

Vārds "tektonika" aizņemts no grieķu valodas un nozīmē to pašu ko mums daudz labāk pazīstamais latīņu izcelsmes vārds "konstrukcija", t.i. "uzbūve".

Par plākšņu tektoniku šodien sauc zemes lodes uzbūves veidu par kuŗu zināms, ka zemes virskārta t.s. litosfaira sadalīta ne mazāk kā septiņās lielās, cietās, stingrās, apm. 100 km biezās plāksnēs, kas kustas kopā ar mīkstu, daļēji izkusušu, klinšu kārtu, sauktu astenosfairu jeb zemes apvalka virskārtu.

Pastāv Klusā okeana plāksne, Indijas — Austrālijas plāksne tālāk Ziemeļu un Dienvidu Amerikas, Euroazijas, Afrikas un Antarktikas plāksnes.

Piedevām vēl Nazka, Kokos, Arabijas, Filipinu un vēl citas mikroplāksnes.

Plākšņu izveidojumu būtu viegli aprakstīt, ja tās būtu četrstūrainas, kādu dabā nav.

Tad varētu teikt, ka gar vienu plāksnes malu stiepjas zuduma josla, parasti izveidota kā grava tuvu okeana krastam, kur plāksnes mala iegrimst līdz 700 km. dziļi, pirms to pilnīgi uzsūc šķidrā astenosfaira. Pretējā plāksnes mala mēdz būt okeana dziļumos, tās robežu iezīmē klinšu grēda, un ir vieta, kur divas blakus gulošas plāksnes viena no otras atgrūžas. Kad šīs klinšu grēdas kores vidū atveŗas dziļa aiza, to steidzīgi līdz pārplūšanai piepilda šķidra bazalta un puslīdz stingra iekšējā zemes apvalka klinšu masa, kas sacietē un izveido okeana dibena klājienu jaunu sleju.

Pārējās divās plāksnes malās, kas savieno gravas ar korēm, zemes garoza netiek ne iznīcināta, nedz veidota no jauna. Starp divām plāksnēm tur pastāv plaisa, kuŗa neizzūd, netiek aizbērta, bet ar laiku izveidojas vai nu par kori vai gravu. Tās sauc par pārmaiņu plaosām.

Kontinenti, zem kuŗiem litosfairas slāņi blīvāki un kas virs tiem it kā peld, reti nonāk zem kādas citas kontinentu plāksnes. Vienu tādu gadījumu aprakstīšu vēlāk. Normāli zūd un rodas no jauna tikai tāda zemes garoza, kāda sastopama okeanu dziļumos.

Plākšņu robežlīnijas apklāj visu zemes lodi kā saistīts mozaīku tīkls. Atrodamas vairākas vietas, kur sastopas trīs plākšņu robežas, bet nav nevienas vietas, kur sastaptos četras vai vairāk.

Doma, ka zemes virskārta sastāv no atsevišķām plāksnēm, ir vairāk nekā 60 gadu veca. 1912. gadā Alfreds Vegeners, vācu astronoms un meteorologs, iesniedza Frankfurtes ģeologu apvienībai savus atzinumus par kontinentu iespējamu slīdēšanu pa zemes virspusi. Vispirms viņš to pamatoja ar atzinumu, ka pretējās okeanu pusēs atrodas kontinenti, kuŗu apmales tik līdzīgas, ka nebūtu nekādu grūtību tos atkal salikt kopā. Tālākus pētījumus aizkavēja pirmais pasaules karš, bet 1926.g. Amerikas Eļļas ģeologu apvienība sarīkoja lielu simpoziju, kur Vegenera priekšlikumu pārsprieda, kritizēja, apstrīdēja ur aizstāvēja zinātnieki no visas pasaules.

Pēc Vegenera ieskatiem pirms apm. 300 milj. gadu visi pašreiz pastāvošie kontinenti veidojuši tikai vienu superkontinentu —kas vēlāk sadalījies divos, tālāk saplaisājis septiņos, atstājot šur tur pa izkaisītai salai. Līdzība kontinentu apmalēs kļūst sevišķi liela, ja par kontinentu robežām neuzskata aprises, kas pašreiz paceļas virs jūŗas līmeņa, bet gan vietas, kur sākās īstais okeanu dziļums. Katru kontinentu apņem dažus kilometrus vai pat dažus simt kilometrus plats plaukts, kas samērā tuvu ūdens līmenim, kamēr īstais okeanu dziļums ir 2 līdz 5 kilometri. Kritums ir straujš, un nav tādu apvidu, kur dziļums būtu kaut kur vidū starp šiem mērījumiem. Šis apstāklis bija arī pirmais norādījums, ka kontinentu un okeanu pamatkārta varētu viena no otras ievērojami atšķirties. Tālākie pētījumi pierādījuši, ka tas tā tiešām arī ir.

Bez līdzīgajām apmalēm par saistībām divu kontinentu starpā liecina arī citi ģeoloģiski un ģeografiski novērojumi. Tā Kaledonijas kalnu ķēde, kas stiepjas cauri Norvēģijai un šķērso Ziemeļskotiju, turpinās tālāk Ziemeļamerikā kā Apalačiju sistēma.

Visā šajā teorijā par plākšņu tektoniku ir viens liels robs. Nav zināms, kādi spēki šīs plāksnes kustina. Minējumu ir vairāk, bet neviens no tiem nav uzskatāms par pieņemamu. Par plākšņu kustību pašu tieši novērojumu ir diezgan, un šodien to vairs neviens nemēģina apstrīdēt. Plāksnes ir mainījušas stāvokli viena pret otru, ir mainījušas savu atrašanās vietu uz zemes lodes, maina to vēl aizvien un mainīs arī turpmāk. Kustības, saprotams, ir tik lēnas, ka cilvēkiem paralajās laika atstarpēs tās grūti pamanāmas, vienas paaudzes laikā pat neizdodas novērot kādas pārmaiņas. Tāpēc plākšņu kustības līdz šim pagājušas garām nemanītas.

Lielais technikas uzplaukums pēc Otrā pasaules kaŗa pētniecības laukā radījis pilnīgi jaunus apstākļus. Precīzie mērījamie instrumenti un uzlabotā kuģu būvniecība darīja okeanu dziļumus pieejamus novērojumiem; tā kā okeani klāj 71% no zemes virspuses, nav brīnums, ka iegūtās atziņas ienesa līdzšinējos ieskatos pilnīgu revolūciju. Minēšu šeit zemūdens fotokameras, instrumentus, kas spēj mērīt siltuma plūsmas okeanu dziļumos, magnetometrus, kas noteic klinšu magnetiskās īpašības arī tad, kad tās klāj nogulsnes, un tās atrodas kilometriem zem jūŗas līmeņa, un beidzot, urbjus, kas spēj izdarīt kilometriem dziļus urbumus okeanu dzelmēs.

Jau pirms gadiem simts bija zināms, ka Atlantijas okeanu šķērso klinšu grēda un ka okeanu dziļums var sacensties ar jebkuŗu kalnu augstumu virszemē. 20. g.s. trīsdesmitajos gados arī Indijas okeanā gadījās atrast līdzīgu klinšu grēdu un atklāt, ka tās kori šķel 300 metru dziļa aiza. Tāpat izdevās noteikt, ka šī grēda stiepjas virzienā uz Adenas jūŗas līci.

Pēc Otra pasaules kaŗa ASV sāka piegriezt lielu vērību zemes trīču reģistrācijai, lietojot uzlabotos seismografus. Pa visu zemes lodi iekārtoja seismisko staciju tīklu, kuŗa uzdevumos ietilpa uzmanīt, vai kādas valstis nenodarbojas ar neatļautiem atomieroču attīstības mēģinājumiem. Pētījumu rezultāti pārsniedza katru iecerī.

(Turpinājums sekos)

Izglītības degradēšana Latvijā

UZ VAKARSKOLU AR SOLIJUMIEM UN DRAUDIEM

Okupētajā Latvijā jau pirms gadiem 10 partija un valdība pieņēma lēmumus par obligāto vidējās izglītības iegūšanu visiem. Laikraksti rakstīja, ka pēc dažiem gadiem vairs nebūs neviena jaunāka zem 50 gadiem, kas nebūtu ieguvis vidējo izglītību. Bet tās bija tikai vēlmes, jo cilvēka dabu nespēj pārveidot pat visvarenā partija.

Vidējo izglītību visiem! Šāds solījums un prasījums ierakstīts arī jaunajā konstitūcijā. To nesen pieprasīja savā runā arī Brežņevs. Viņa prasībai nedrīkst pretoties neviens, vismazāk latviešu komūnisti, tāpēc Latvijā sākta visu no 15 līdz 50 gadiem piespiedu skološana.

Kā tas notiek, to izsaka Inta Vītola Padomju jaunatnē rakstā — Par ceļiem uz vakarskolu — kā šī skolā dzīšana notiek Preiļu rajonā. Tā kā mūsu dzimtenē viss notiek pēc viena parauga, tad citos rajonos skolā dzīšana norisinās līdzīgi. Protams, ka šie jaunieši un arī viri, tāpat meitenes un sievas, skolu var apmeklēt tikai vakaros.

Šajā mācības gadā no Preiļu pilsētas vien vakarskola jāapmeklējot 340 cilvēkiem, bet visā Preiļu rajonā vidējā izglītība jāapgūstot 2000 cilvēkiem. Visas ziņas savāktas rajona partijas komitejas birojā, iegūtas no pasu galda.

Gatavošanās vakarskolu jaunajam mācības gadam sākusies jau maijā un jūnijā, kad visās rajona partijas un komjaunatnes pirmorganizācijās notikušas sapulces zem saukļa — katram strādājošam vidējo izglītību!

Vītola tālāk pastāsta, ka Līvānu stikla rūpnīcā šogad vakarskolā jāmācoties 40 jauniešiem. Visi gan vēl pieteikumus neesot iesnieguši, kaut atlikušas deviņa dienas no skolas šākuma. Rakstītāja atzīst, ka būtu aplam apgalvot, ka visi loti gribētu mācīties, kaut klases iekārtotas turpat rūpnīcā un skolotāji ierodoties uz stundām no cituŗienes.

Bet no raksta var saprast, ka nemācīties nevar, jo draud atlaišana no darba. Skola rada grūtības pašiem skolēniem un arī rūpnīcas vadībai, jo visi skolēni vakaros jāatbrīvo no darba. Tos, kas mācīties negrib, nepaaugstina un neieskaita augstākas algas kategorijā.

Tas pats arī kolchozos, kur vadītāji lūdz vakarskolas sākt mēnesi vēlāk. 1. oktobrī, jo septembris ir ražas novākšanas laiks un kolchozos jau tā cilvēku maz.

Kā visur, tā arī vakarskolnieku pārrauga un kontrolē izokšķerētāji. Preiļu rajonā esot izveidota pat īpaša komisija. Protams, ka tās priekšgalā atrodas partijas un tāpat komjaunatnes algotie darbinieki, vieglās maizes ēdāji, kādu Latvijā ir tūkstošiem.

Inta Vītola gan pati jautā: „vai nedarām pāri skolai, vai nedegradējam izglītības jēdzienu ar tādu pārlieku aicināšanu, lūgšanu, solīšanu un došanu, jo vakarskolā taču mācās pieauguši cilvēki, kam par skolā iešanu nevajadzētu solīt konfekti", Tomēr Vītola atzīst, ka nav runa par konfekti, bet saprātīgu, valstisku un partejisku pieeju izglītības un ekonomikas problēmām.

Kā gan rakstītāja pieminēs, ka skolā dzen ne tikvien solījumiem, bet arī ar draudiem. Bet starp rindām viņa pasaka, ka tā ir izglītības degradēšana. Bet visam jānotiek pēc plāna un grafikas, kā gan citādi.

P. B.

Latvietis, 63 g. v. vēlas vienas guļamistabas

dzīvokli

latviešu mājā Vestonā vai Toronto ziemeļos, Jorkas universitātes tuvumā (ar 30. oktobri). Zvanīt no pl. 16 — 21, tālr. 241-5970.

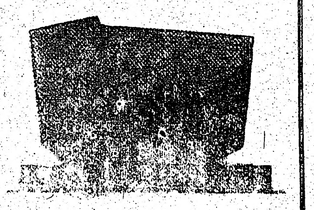

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Igauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

RELIĢISKĀ DZĪVE

Droša pārliecība

Ko nu sacīsim par visu to? Ja Dievs par mums, kas būs pret mums?

Viņš jau savu paša Dēlu nav saudzējis, bet to par mums visiem nodevis nāvē. Kā tad Viņš līdz ar to mums nedāvinās visas lietas?

Romiešiem 8,31 — 32

Šķiet, ka tas, kas tā līdz ar apustuli Pāvilu varēja liecināt, būtu atradis vietu, kurā stāvēdams, viņš spētu pasauli izcelt no enģēm! Kāda droša, nesatricināma pārliecība: nav varas pasaulē, kas var kaitēt tam, par ko Dievs stāv.

Ja ar tādu gaišu pārliecību sākam jaunas gaitas, ķeramies pie pienākuma veikšanas, skatāmies nezināmās tālēs, tad soļi ir droši, prāts līksms un gaišs — tāpēc, ka mērķis zināms — "Ja Dievs par mums." Ja stāvam tur, kur Dievs mūs grib redzēt, ja staigājam to ceļu, kurā Dievs ar mums grib sastapties, ja dzirdam un paklausām, kad Viņš mūs uzrunā, mūs sauc.

Nemaldīsimies: mēs arī bez Dieva, paši saviem spēkiem, varam sasniegt zināmu pilnību, tas ir, varam būt laipni un izpalīdzīgi; varam būt labdaŗi un reliģiozi. Mēs varam paši no sevis, bez Dieva un Kristus, mīlēt un ciest, iestāties par cēlām lietām un idejām, cīnīties un mirt par augstiem ideāliem, un iekšķīgi tomēr justies nedroši, neapmierināti, ilgu un skumju pilni, saplosīti un saraustīti.

"Ja Dievs par mums..." Šī pārliecība nav meklējama paša dzīvē un panākumos, ne paša jūtu dziļumos vai domu skaidrībā. Apustulis smeļas šo pārliecību no Dieva mīlestības dziļumiem. Ka Dievs savu paša Dēlu nav taupījis, bet to par mums visiem nodevis, tas, lūk, apustulim kaut kas neaptverami liels un brīnišķīgs. Dievs ļauj savu Dēlu nievāt un pulgot un "līdzināt ļaundarītājiem." Viņš ļauj Tam slīkt cilvēku ļaunprātības dzelmēs un uzkrauj Tam savas dusmības bargo tiesu, "lai es grēkos nepazustu."

Kas gan to spēj izdomāt un izgudrot?

Bet tad — tāds ir apustuļa secinājums — Dievam ar mums ir kaut kas liels padomā. Tad Viņš grib dāvināt to augstāko un dārgāko, kas debesīs un virs zemes vien var būt: sevi pašu, tas ir, savu Tēva sirdi, dot mums mūžīgo godību un svētlaimību.

Tā ir mūsu pestīšana.

Atpestīts tu pārdzīvosi un izjutīsi iekšķīgo nemieru kā citi ļaudis, bet tu pārdzīvosi to ar Dievu. Tu mīlēsi un cietīsi, bet ar Dievu. Un ja būs jāmirst, tad mirsi arī tu, bet Dieva. Tu dzīvosi un sastapsies ik dienas ar savējiem un citiem, bet Dieva Gara vadīts un apgaismots. Tu strādāsi ar panākumiem, lielākiem vai mazākiem, vai bez panākumiem, bet tu strādāsi Dieva vārdā. Tā tu kļūsi aizvien lielāks un bagātāks un stiprāks Dievā.

Lūk, ko nozīmē vārdi: Dievs par mani, Dievs ar mani... Šo pārliecību rada un stiprina krusts Golgatā, Dieva lielās un svētās mīlestības liecinieks, nekas cits nē.

(Arturs Voitkus, 1911)

Baznīcas aicinājums

Tad Kungs sacīja kalpam: Ej uz lielceļiem un sētmalēm un spiedi visus nākt iekšā, lai mans nams būtu pilns.

Lūkas ev. 14,23

Kristus savu darbu uzticējis baznīcai. Bez šaubām, tā dažkārt darījusi kļūdas. No tām nav pasargāta neviena organizācija, kurā darbojas cilvēki.

Bet Kristus Gars viņā ir dzīvs, un šis dzīvības spēks viņā sajūtams, neskatoties uz cilvēku vājībām un maldiem.

Un nu mēs redzam, ka pasaulē ir parādījies un darbojas cits gars, kas apkaŗo Kristu un grib iznīcināt Viņa darbu. Arvien vaiāk šis gars rāda savu ārdošo spēku personīgā dzīvē, ģimenē, valstī.

Garam jācīnās ar garu, un uzvarētāja Garu dod Kristus, kas darbojas savā baznīcā.

Katrs, kas tiešām redz ļaunumu, domās arī par pretošanos tam, par neizbēgamo cīņu.

Lai būtu arvien vairāk karotāju, tad Kristus acina:

"Spied visus nākt iekšā, lai mans nams būtu pilns."

Dosim šo aicinājumu tālāk ar savu personīgo liecību un ar savas baznīcas liecību vārdos un darbos, lai arī vienaldzīgie un kūtrie izšķiŗas.

Kristus sauc, un Viņa baznīca dod šo aicinājumu tālāk.

Cīnīties par Kristus Gara uzvaru, lai pasaule nenogrimtu varmācības un tumsības ūdeņos!

(Edgars Bergs, 1878 — 1961)

Darītāji

Bet esiet vārda darītāji un ne tikai klausītāji, paši sevi maldinādami.

Jēkaba vēstule 1,22

Apustulis vērojis divējādus cilvēkus. Vispirms klausītājus. Tie savu uzmanību pievērš daudz un dažādām lietām. Daudz ko ir dzirdējuši, un tādēļ daudz ko arī zina.

Tie skata teātŗa izrādes, noklausās koncertus, lasa grāmatas un laikrakstus. Viss tiem interesē. Varētu par tādiem sacīt, ka tiem augsta izglītība, un tas ir labi.

Tomēr Jēkabs ar tādiem nav apmierināts, ja tie paliek tikai klausītāji.

Ja visu to, ko dzirdējis, redzējis, iemācījies, cilvēks nepārvērš darbos, kas nes svētību citiem cilvēkiem, tad tādam cilvēkam nav nekādas vērtības, un domādams citādāk, tas sevi ļoti maldina.

Klausītājiem jākļūst par darītājiem, tad vien tie ir cienīgi nest cilvēka vārdu.

Tie cilvēki, kuŗus neaizmirst, kuŗu vārdus cildina, ir izdarības cilvēki, ne tikai klausītāji, bet arī vārda darītāji.

(Eduards Putniņš, 1909)

Adolfs Plūms

dzimis 1893. gada 7. oktobrī,

miris 1978. gada 2. septembrī, Vankuverā, B.C.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Gr., Toronto M4V 1J6, Ont., tālr. 766-5525. S. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc: I. Gaides runas stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10 — 12.30, trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.

8. oktobrī pl.11 dievkalpojums. Viesis māc. Artūrs Dūmiņš.

15. oktobrī pl. 11 Kopbaznīcas svētdienas dievkalpojums Sv. Andreja baznīcā. Vietējo draudžu mācītāji un viesis — māc. T. Gulbis. Dziedās Sv. Andreja draudzes koris.

22. oktobrī pl. 11 Jaunatnes svētdienas dievkalpojums. Pārrunas jauniešu grupu dalībniekiem, kā arī vecākiem un iesvētāmiem. Pl. 17 Garīgs koncerts draudzes dievnamā ar mecosoprānu Ženiju Vītolu, baritonu Albertu Vītolu un ērģelnieci Rutu Āzi.

29. oktobrī Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5743 mājās, 8 Rolland Road. Toronto, Ont. M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cāliša runas stundas Sv. Andreja baznīcā trešdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 20, bet ceturtdienās no pl. 10. — 12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

8. oktobrī pl. 11 dievkalpojums.

15 oktobrī Kopbaznīcas svētdienas dievkalpojums. Vietējo draudžu mācītāji un viesis māc. T. Gulbis. Draudzes koris.

22. oktobrī pl. 11 dievkalpojums. Iesvētāmo un vecāku sanāksme.

29. oktobrī pl. 15 Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums kopīgi ar igauņu draudzi. Abu draudžu kopīga pēcpusdiena ar kanadiešu viesiem.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., T., M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

15. oktobrī pl. 13.30 dievkalpojums Grace United baznīcā **BRAMPTONĀ.**

22. oktobrī pl. 13 dievkalpojums un svētdienas skola.

29. oktobrī pl. 13 Reformācijas svētku dievkalpojums un svētdienas skola. Piedalās dziedone Austra Holcmane. Pēc dievkalpojuma draudzes bazārs baznīcas zālē.

Baptistu draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 16. Bībeles studijas un lūgšanas vakari trešdienās plkst. 19.30 Walmer Road baptistu dievnamā.

Māc. prāv. Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave. tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

Nākošā mēneša dievkalpojums sakarā ar katoļu kongresu 8. oktobrī pl. 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

8. oktobrī pl. 11 dievkalpojums. Pl. 10 Pateicības dienas dievkalpojums angļu valodā ar dievgaldu.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

8. oktobrī dievkalpojuma nebūs.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

8. oktobrī pl. 14 Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu.

15. oktobrī pl. 14 dievkalpojums.

22. oktobrī pl. 14 Ģimenes dienas dievkalpojums.

29. oktobrī pl. 14 Ticības atjaunošanas dievkalpojums ar dievgaldu. Celsmes stunda.

Latviešu misijas radio raidījums

„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"

nepārtraukti 23. gada gājumā

Katru svētdienas rītu no plkst. 9 — 9.30

Vilnis 1270 AM

No Niagaras WHLD raidītāja

Vadītājs A. Laksmanis,

106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

PRIEKA VĒSTS

Kristīgs latviešu radio raidījums

katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja

Vilnis 1270 AM

Vadītājs Dāvids Miķelsons,

60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. – piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros.

Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS

dabīgs, nepasterizēts

Ziedputekšņi Pollen)

Peru pienenis (Royal Jelly) no

ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM

30 Dewson St., Toronto, Ont. M6H 1G5, tel. 534-0563

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņš

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTARS

5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 226-6950 Willowdale, Ont.

445-5325 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.

SVERIGE GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY

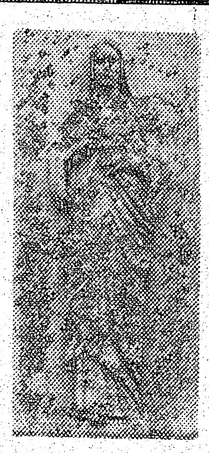

Gatavo piemineklus un skulptūras

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

Port Credit, Ont.

Tēlnieks P. POLNA

16 Bowden Street,

Toronto, Ont. M4K 2X2

Tel. 466-7580

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ märc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00

Piektdienās vēlāk laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu.

sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.

M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Ja esat nedomājuši iegādāties

JAUNU 1978. GADA AUTOMAŠĪNU

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO

OLDSMOBILE - CHEVY II - CHEVETTE

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2095

9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Lielā izvēlē īstas un sintētiskas vilnas dziļas, vietējās un ārzemju; aužamās dziļas, vilnas dziļpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, diegi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:

Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

GARDENIA

FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8

(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KĀTRAI VAJADZĪBAI

LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI

ZELTKALJA A. GUGĀNA ROTAS

Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.

Māra Gugāns-Lūsis

JAUNAS GRĀMATAS

Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00
Z. Sarma — Kolim:s piezīmes	$3.00
Latviešu karavīrs 2. pasaules kara laikā	$21.00
A. Voitkus, — Ogl s pelnos, rom.	$9.00
E. Ailstars, Savā zemē, rom.	$9.50
Rūgtais Apīnis Nr. 50	$2.50
L. Grābeklis — Destiny's Darling	$12.75
V. Mežezers — The Herrnhuterian Pietism in the Baltic	$6.95
Gaismas pils viesi (Jelgavas skol. inst.)	$18.00
Valda Dreimane — Kad bēg putni, dz.	$5.00
Prof. Dr. L. Adamovičs — Raksti par Latvijas baznīcas vēsturi	$6.00
Lietiškā māksla Nr. 11	$3.50
Brīvības saule (Zedelhemas novietnes avīze)	$21.50
A. Plensners—Divdesmitā gadsimta pārvērtības	$11.-
A. Gailītis — Brīvības dziesma, rom.	$9.00
M. Čuibe — Vakarlaiva, dz.	$10.00
Archīvs 17. sējums	$10.00
H. Hartmanis — Dzīves krustceļos, atm.	$10.00
Ed. Mednis — Pirmais pasaules karš	$5.50
Kalpošana garā un patiesībā: Archib. Dr. K. Kundziņa pieminai	$6.00
Reiz kas citādāk (Hum)	$6.25
P. Gruzna un O. Liepiņš — Mamona gaitnieki	18.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5

Tālr. 921-7121

Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

KAD PADOMJU PRESE RUNĀ PATIESĪBU

Kādreiz padomju publikācijās gluži nejauši ieviešas arī patiesība. Šopavasar latvieši Latvijā uzjautrinājās par šādu okupācijas režīma klizmu:

Padomju Jaunatnē, kas ir komjaunatnes laikraksts, 18. aprīļa izdevumā apskatīts "Latvijas padomju sociālistiskās republikas konstitūcijas (pamatlikuma) projekts".

Tautas apspiešanas gaitā "Latvijas komūnistiskās partijas CK plēnums" 1978.g. 17. aprīlī pieņēmis lēmumu, kuŗā trešais punkts ir šāds:

"Republikas partijas un padomju orgāniem, ministrijām un resoriem, arodbiedrību, komjaunatnes un citām sabiedriskām organizācijām uzmanīgi izskatīt visus Latvijas PSR Konstitūcijas projekta VISAS TAUTAS APSPIEŠANAS GAITĀ saņemtos darbaļaužu priekšlikumus un piezīmes par darba uzlabošanu konkrētos valsts, saimniecības un kultūras celtniecības sektoros un veikt nepieciešamos pasākumus to praktiskai realizēšanai."

Par šādu patiesības paušanu redaktors E. Papiņš esot zaudējis darbu. Pēc 9. maija Papiņa vārds vairs neparādās kā laikraksta redaktors. Papiņa vietā tagad ir redaktora vietniece I. Būmane.

(PBLA)

Izdaru dažādus māju

PĀRBŪVES DARBUS.

Zvanīt vakaros, Toronto

751-6829,

K. Suntažs

Izdodamas

divas istabas ar virtuves lietošanu vieniniekam vai vecākam pārim Keele - Eglinton rajonā. Zvanīt rītos līdz pl. 10, vakaros pēc p. 17, 651-9777.

Laikraksts

LATVIJA AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 Colleges St., kā arī spiestuvē.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

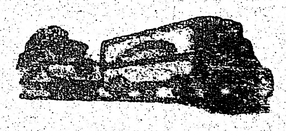

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1463, Toronto

Amerikāņi interesējas par latvieša pasākumu

Jau drīz pēc iecelošanas ASV agr. Jānis Venners Kalamazū apkaimē ieguva zemes gabalu, kur iekārtoja koku audzētavu. Pēc dažiem gadiem viņš jau varēja ar jauniem kociņiem apgādāt ne tikai latviešus, bet arī amerikāņus, apkalpojot pasūtinātājus arī pa pastu pat citās ASV pavalstīs. Agr. J. Vennera nolūks sākumā nebijis izvērst savu pasākumu plašumā, bet darījis šo darbu vairāk paša priekam, izdarot dažādus pētījumus un izmēģinājumus.

Šo rindiņu rakstītājam bija izdevība iegriezties koku audzētavā un vērot tās darbību. Par savu pasākumu agr. J. Venners stāsta:

— Manā audzētavā ir visādas augļu koku šķirnes — ābeles, bumbieres, skābie un saldie ķirši, plūmes, firziķi, nektarīni, aprikozes. Varu arī piedāvāt, par ko esmu minējis savā brošūrā, arī jaunos, pret salu un pret — sakņu puvi izturīgos pacelmus — antonovkas, Budagovsky 57-491 un Otava 3. Vienai vienu gadu vecai (potētai 1977. g. pavasarī) ābelītei „lodi", baltā dzidrā krustojuma šķirnei uz antonovkas pacelma, jau bija divi lieli āboli. Lietoju integrīta kaitekļu un slimību apkaŗošanas metodi, kas aprakstīta manā brošūrā. Nematodus, mikroskopiskus tārpiņus, kas baŗojas uz augļu koku, puķu, sakņu un košumstādu sakņēm, iznīcinu ar ķīmikāliju „Vapam", vai tuvumā stādot samtenes, kuŗu saknes attīsta vielu, kas indīga nematodiem un tos iznīcina. Zināmu postu kādreiz nodarīja tā saucamie „goferi", kas izēda dīgstošos firziķus. Rietummičigenas universitātes profesore ieteica dēstīt „goferu" atbaidīšanai pupu šķirni „Castor Beans". Rezultāti bija labi, kaitekļi dīgstošos firziķus vairs neaztika. Šo pašu paņēmienu lietošu rudenī, iedēstot Sibirijas firziķus, kas ir labākā firziķu pacelma suga.

Kalamazū Valley Landscape and Nurseryman's savienības locekļi bija izteikuši vēlēšanos apskatīt agr. J. Vennera kokaudzētavu. Viņš ir šīs organizācijas biedrs jau kopš divdesmit gadiem. Apbrīnojama viņa interese par savu augļu kociņu pasauli, kuŗā pavada ilgas stundas, dažus gadus jau būdams pensionārs.

Valters Zirnītis

Mūsu mīļā, gādīgā un rūpīgā

Anna Tirzitis

aizgājusi mūžībā 1978. gada 20. septembrī un kremēta 23. septembrī Toronto.

Kaut ilgās sauci dzimto pusi,
Nāk svešā zemē saules riets,
Lūdz dusas sirds, kas piekususi,
Gurst smiltīs kājas, gana iets.
L. Smilga

Paldies Tev, Anniņ, par visu.

Dziļi sagrauztais

vīrs un draugs Valdis

Mūsu mīļā

Austra Reinvalds

mirusi 1978. gada 30. augustā. Kremēta un apbedīta 1978. gada 9. septembrī Frederiktonā, Kanadā.

Ilgo gadu draudzības atcerē skumst

Verēna Freija N.Y.,
Helene Krüger Bostonā

Toronto DV Novusa kopa rīko ASV — Kanadas

novusa izlases sportistu sacensības

21. okt. pl. 9.00 rītā DV namā.

Pl. 20.00 sportistu apbalvošana,

loterija, pilna bufete.

spēlēs Runči.

22. okt. pl. 9.00 no rīta notiks atklātās novusa sacensības.

PAVASARA **LE 1-7353**

DELIKATEŠU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. **Īpašnieks K. KEDZIERSKI**

Dižu mūžu piedzīvojis

95 gadu vecumā no šīs zemes gaitām šķīries mans krusttēvs

Jānis Grikovskis

Guldīts Dieva mierā 1978. gada 19. septembrī

Getzamenes kapsētā Bostonā, Masačusetā, ASV

Mūžam zili ir Latvijas kalni.

Tuvi piemin

Osvalds Kļavenieks Toronto, Kanadā

Visātrāk un visizdevīgāk

SAIŅUS UZ LATVIJU

varat nosūtīt, nododot pasūtinājumus

Tazab and Co. Ltd., Latvian Dept.

273, Old Brompton Rd.,
London SW 5 9 JB, England.

Pieprasiet mūsu vispārējo cenrādi latviešu valodā, standartsaiņu sarakstu, pārtikas preču cenrādi un drānu paraugus. Rakstiet latviski, un mēs nekavējoties atbildēsim.

Standartsainis XX6: 1 kotika atdarinājuma kažoks tumši brūnā krāsā, 1 nailona dāmu blūze ar garām piedurknēm, 1 silta divkārša adījuma cepure piemērota kažokam, krimplīna drāna vieniem dāmu svārkiem vai viena mārciņa kafijas pupiņu. Cena, visus izd. ieskaitot US$ 222.00

Standartsainis Nr. 7/LM: 3 metri eleganta vilnas uzvalka drāna, 2 metri krimplīna kleitas vai kostīma drāna, 1 nailona dāmu blūze ar garām piedurknēm, 1 nailona kungu virskrekls. Cena, visus izd. ieskaitot US$ 164.00

Pārtikas standartsainis L: 1500 gr kafijas pupiņas, 452 gr pulvera kafijas, 908 gr kakao, 1000 gr šokolādes tāfelēs, 200 gr daž. garšvielu. Cena, visus izd. iesk US$ 102.00

Klaudija Kalniņa

dzimusi 1899. gada 29. decembrī,

mirusi 1978. gada 16. septembrī.

Sv. Andreja ev.-lut. latviešu draudzes Toronto
Palīdzības fonds

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto ned. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS

16 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 529-7089

Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Augšminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS

R. Bērziņa mājās

Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS

Maksā 6.5% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT

Par čeku kontu maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesi, bet tikai, ja konta minima atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $1000 min. par 8.25% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā.
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir dzīvības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMIŅĒTI NOGULDĪJUMI

1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.25% gadā

Procentus piesaista noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav dzīvības apdrošinājumu un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS

1 gada noguldījums $2000 min. par 8.5% gadā, procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP

Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI

Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 10.75%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 10.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 11.6% gadā.

AIZDEVUMI

Aizdevumi līdz $10.000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 11% gadā.

Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 12% gadā.

Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 11% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Aizdevumi līdz $50,000 nodrošināmi ar vērtspapīriem, piem. akcijas, bondi, hipotēkas un citi līdzīgi nodrošinājumi par 12% gadā.

RM **ROSAR-MORRISON** NSH

FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Direktor

487 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA

Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

Plašā izvēlē

latviska un modernā keramika, skulptūras, sienas segas

Pieņem pasūtinājumus brokastu un pusdienu traukiem (īpatnēji latviski medus dzelteni un zaļi).

ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1425A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-6183

Latviska dāvana

SVĒTKOS

un vienmēr

Laikraksts Latvija Amerikā

Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

.....

.....

Lūdzu pievienot 1. numuram karti ar dāvinātāja vārdu .....

Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nemaksu speciālā dāvanām paredzēto maksu $15.—.

.....
(Vārds un uzvārds)

Adrese .....
(Adrese)

LAIKRAKSTAM **LATVIJA AMERIKA**

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $25.00
☐ 6 mēnešiem $13.00
☐ 3 mēnešiem $ 6.50

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

Igauņu un latviešu jauniešu kopējs sarīkojums

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā un igauņu vingrotāju Kalev Estienne kopīgi rīkotais draudzības un deju vakars 22. septembrī Lietuviešu zālē, Toronto, bija pulcinājis ap 300 jauniešu, galvenokārt latviešus. Redzēja arī lietuviešu un citu tautu jauniešus. Lai gan sarīkojuma sākums bija paredzēts jau pl. 20, ballinieki sāka ierasties tikai vēlāk un īsta rosme sākās ap pusnakti. Pirmais dejotāju pāris uzsāka dejas soli pēc pl. 22. Tas bija Kalvis Kurzemnieks ar Melitu Grīgali. Pēc labas stundas jau dimdēja zāles grīda jauniešu iemīļotajos deju ritmos igauņu deju kapellas Kaja mūzikas skaņās. Balles nosaukums bija Bacchanalia. No latviešiem kā balles atbildīgais vadītājs rīkojās Ēriks Eglīte, bet no igauņiem Kims Miukans. Sarīkojumā bija ieradies arī LN JAK valdes priekšsēdis Imants Purvs un agrākā priekšniece Baiba Rubesa, tāpat citi jaunatnes darbinieki. O. K.

★ Kijevā ar desmit gadiem spaidu darbos notiesāts jauns vēsturnieks Vadims Krjukovs, kas piesavinājies un pārdevis no savas darba vietas Ukrainas vēstures institūta 353 vērtīgas grāmatas. Pārdoto grāmatu starpā bijuši Katrīnas Lielās memuāri, viņas mīļāko atmiņas, dzīves stāsti par izciliem dižciltīgajiem un slaveniem mūkiem, kā arī citas vērtīgas un retas grāmatas.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

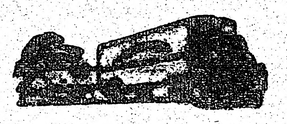

BALTIC MOVERS

TĀLR. 534-1403, Toronto

Laikraksts

LATVIJA

AMERIKĀ

atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcā 491 Colleges St., kā arī spiestuvē.

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZIRĒ TELPAS

sarīkojumiem - viesībām līdz viesību galdus

Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

135 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās pagaidām slēgts.

kas? kur? ko?

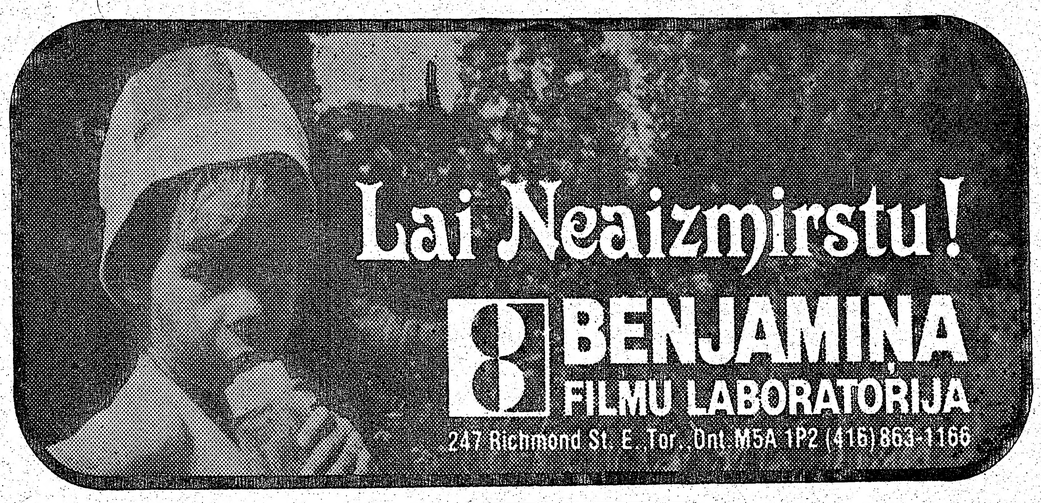

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2447

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
141 DANFORTH AVE.
Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

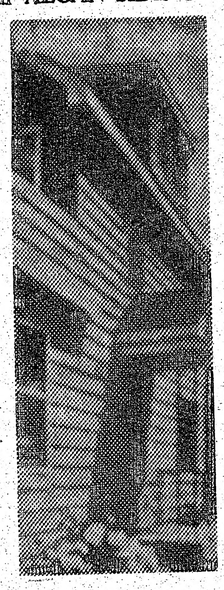

- △ LIETUS NOVADA CAURULES
- △ LOGUS
- △ DURVIS
- △ MARĶĪZES (Awnings)
- △ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīlenc
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkalos
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 539-9697

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenšu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-6252.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst) Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2B9
(416) 466-1514

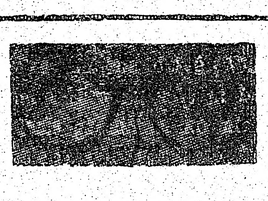

RATAS

— IGAUŅU OPTIĶIS

247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251

Gatavo brilles pēc receptēm

Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji

Speciālitāte — dubultdēču brilles ● Kontaktlēcas (soft)

Pulksteņi: Omega, Triosot, Bulova.

Latviešiem atlaide

A. Eglītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

SKYLINE
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA
Ilmārs Jankovskis
Realtor

Bērnu svētki Kalamazū

Gadskārtējos Kalamazū latviešu bērnu svētkos šogad pārsvarā bija paši mazākie bērni. Viņi ar Latvijas karodziņiem rokās, ejot kopējā gājienā, vai baznīcā klausoties dievvārdus, vai arī piedaloties svētku dažnedažādos stendos un visur citur, skatītājam pauda vadmotīvu: „Mēs pieminam Latviju." Par to runāja arī māc. A. Piebalgs savā bērniem veltītajā svētrunā.

Nu jau par gadskārtēju sarīkojumu Kalamazū īstenojusies pirms vairākiem gadiem paustā Ērikas Turkas ideja, rīkot visas latviešu saimes kopējos bērnu svētkus. Šogad tie risinājās 17. septembrī Sv. Jāņa ev. lut. draudzes baznīcas laukumā un sākās ar karogu uzvilkšanu, kopēji nodziedātu Latvijas himnu un gājienu uz baznīcu. Tur tos sagaidīja ļaužu pilns dievnams, un šo draudžu mācītāji prāv. J. Turks un māc. T. Piebalgs, kas pārstāvēja abas draudzes. Pēc bērniem veltītā dievkalpojuma sākās nodarbības 13 dažādos stendos, kas bija izvietoti gan baznīcas sabiedriskās telpās, gan arī dārzā un laukumos.

Šogad stendu bija vairāk nekā citus gadus. Latvisko nodarbību novietnes pārzināja H. Paudrupe un G. Sīka, mazo bērnu stendus — L. Austriņa, Dz. Minka, I. Šverna un K. Stapa. Ķīmijas galdu bija iekārtojis Dr. A. Lode, bet dažās sporta sacensības vadīja R. Rolls kopīgi ar skautiem. Bērniem viens no lielākajiem pārsteigumiem bija A. Ķimēna atvestais mazais zirdziņš un divas raibas kaziņas.

Par bērnu un pārējo apmeklētāju paēdināšanu rūpējās abu draudžu dāmu komitejas darbinieces. Bērniem ēšana bija pēdējā vietā, tiem galvenais bija stendi un izpelnītās balvas, kuras pavēstīja L. Miervaldes iekārtotais lielais kompjūters. Bērnu svētkus rīkoja kopēji abas latviešu draudzes sadarbībā ar Latviešu skolu, abām skautu un gaidu vienībām. Kopēji izveidoto rīcības komiteju vadīja Ērika Turka. Aūlikumu nodeva jaunatnes un skolas vajadzībām.

V. Bokis

Kalamazū bērnu svētkos. Augšējā attēlā dievkalpojuma laikā baznīcā. Apakšā pa kreisi pie raibajām kaziņām: Lija Austriņa, Maruta Lavrēna ar dēlu Andreju un Ieva Šverna ar dēlu Jāni un meitu Evitu. Pa labi — mazā Anna Meija izmēģina gleznošanu ar visu labo plaukstu

Foto: V. Namatēva

Pārbēdzēja . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

dīgu arabu valsti Vidējos austrumos. Viss atgarīgs no tā, kā Kārters reaģēs. Miera atslēgas ir viņa rokās. Pats svarīgākais ir tas, vai Kārters turpmāko notikumu attīstībā liks uz spēles savu prestižu un ASV valstu politisko, saimniecisko un militāro potenciāli. Nākotne rādīs, cik tālu Brežņevs izstieps savas ķetnas Vidējo austrumu telpā. Šodien jau nepārprotami redzam, kas stāv aiz politiskās krizes Irānā. Ir pierādījies, ka tā ir Maskava, kas sakūdījusi reliģisku sekšu fanātiķus pret Irānas valdnieku. Nav jāaizmirst, ka laikā no 1941. — 1946. gadam Pad. savienība okupēja daļu no Irānas. Kremļa spiegu aktīvitāte aizvadītajos gados nav apsīkusi. Šie spiegi pakāpeniski spēja iefiltrēties Irānas armijā un arī pretizlūkošanas dienestā. Šachs bez žēlastības ar atklātiem nodevējiem izrēķinājās. Maskavai labvēlīgas valdības radīšana Afganistanā apdraud Irānu no austrumiem, ziemeļos tai ir tieša robeža ar Pad. savienību un rietumos Kremlim draudzīgā Iraka. Tā kā pašreizējās Vašingtonas attiecsmes ar Turciju un Pakistānu nevar uzskatīt par spožām, tad Irāna ir vienīgais rietumiem draudzīgais sabiedrotais šajā telpā. Šahs ir izteikts pretkomūnists. Viņš droši vien nav aizmirsis, ka 1953. g. amerikāņu slepenais dienests palīdzēja viņam atgūt troni, padzenot apvērsumā pie varas tikušos kreisos radikāļus. Irānai ir ļoti svarīga loma brīvās pasaules saimniecībā. Tā apgādā 80 proc. no Japānas eļļas patēriņa un 40 proc. no ASV eļļas importa. Vēl nesen Kārters ierosināja piešķirt Irānai 350 milj. dolaru modernāko amerikāņu ieroču iegādei. Pentagons no savas puses prasa vēl tālāku Irānas apbruņošanu, jo šī telpa ir svarīga ASV valstīm eventuālā lielvaru konfrontācijas gadījumā. Vai visa solītā militārā palīdzība sasniegs Irānu laikā? Cik tālu Kārters ies, lai palīdzētu Irānas valdniekam tikt galā ar Maskavas sakūdītajiem nemiernieksiem? Ja Irāna kristu Kremļa rokās, tad nekas vairs nestāvētu ceļā Pad. savienības tālākai un izšķirīgai dominēšanai visā Vidējo austrumu telpā. Aizturēt Kremli nespēs nekādi parakstīti līgumi. Tikai kaila militāra vara var aizlikt priekšā zobenu Brežņeva dēkām šajā svarīgajā telpā.

Nobeigumā pieminēsim Ņujorkā uz rietumiem pārbēgušā latvieša Imanta Lešinska interesantos atklājumus. Kā zināms, Lešinskis savā laikā darbojies okupētās Latvijas čekas radītā Kultūras sakaru komitejā ar latviešiem ārzemēs. Viņš vairākkārt bijis lielākos latviešu trimdas centros ASV un arī Kanadā. Pārbēgot uz rietumiem, viņš attiecīgajām uzraudzības iestādēm nodevis svarīgu informāciju par Kremļa īstenotajām akcijām, personiskajiem kontaktiem, pasākumu finansēšanu un arī to latviešu emigrantu vārdu sarakstu, ar kuriem viņam savu uzdevumu veikšanas ietvaros bijis tiešs vai netiešs kontakts. Kā attiecīgās iestādes reaģēs Imanta Lešinska atklājumu rezultātā, to rādīs nākotne. Nav izslēgti pilnīgi negaidīti un lieli pārsteigumi.

Aleksandrs Ķegumnieks

Dzīves un mākslas kalngalā

MĀKSLINIEKAM JĀNIM CĪRULIM BOSTONĀ 70 GADU

Mākslinieka draugiem un cienītājiem bija izdevība būt Jāņa Cīruļa ur. viņa dzīvesbiedres Martas viesiem, jo abu dzimšanas diena iekrīt vienā datumā — 9. sept. J. Cīrulim tā ir 70., bet viņa dzīvesbiedrei — 60. Gavilnieku mājas dārzā viss izveidots ar tādu pašu izdomu kā krāsu triepusi uz audekla. Saskaņotas daždažādu krāsu puķes. Starp kokiem izceļas baltais bērzs. Kamēr daudzi cenšas samazināt miesas svaru, noskrejot lielus gabalus, Cīruļu pāris to pašu panāk, kopdami dārzu. Strādādams ilgus gadus Bostonas bērnu slimnīcā par galveno illustrātoru, mākslinieks izveidojis grafisko zīmējumu ar apbrīnojamu precizitāti. Viņa zīmējumi rotā vairākas medicīnas grāmatas Harvarda universitātes medicīnas studentiem. Ievērojamākā viņa illustrāciju grāmata ir Bērnu chirurģija, tāpat vēl citas. Šai nozarē viņš ir starptautiski atzīta autoritāte. Mākslinieka sirds tomēr pieder latvju mākslai un tās tradicijām, kas gūtas Mākslas akadēmijā Rīgā. Jāņa Cīruļa tonis ir gaišs, saulains, dekorātīvs, bet ir arī tumšie motīvi, kuŗos attēlotas latviešu tautas ciešanas un mūsu cīnītāju pēdējās dienas Kurzemē. Viņš Bostonā sarīkojis 4 izstādes, savu pirmo izstādi J. Porieša mākslas salonā. Kaut J. Cīrulis jau pensionējies, darba vieta nelaiž viņu vaļā, un tā daļēju laiku viņš vēl pavada baltā slimnīcas uzsvārcī, bet savā darbnīcā gleznodams Latvijas baltos bērzus.

Osvalds Akmentiņš

ATBALSTS LATVIEŠU VĒSTURES STUDIJĀM

Lai rosinātu latviešu jaunatnes interesi Latvijas un latviešu tautas vēstures studijās un sniegtu tiem pienācīgu materiālu atbalstu, nodibināts stipendiju fonds, kam līdzekļus dod Kanadas latvietis. Fonds paredz materiāli atbalstīt gan studentus, kas jau pievērsušies vēstures studijām, gan tos, kas paredz uzsākt universitātes mācību gaitas 1979. gadā. Pabalstu piešķirs arī īpašiem īslaicīgiem projektiem vasaras mēnešos vēsturisku materiālu un datu vākšanai un kārtošanai.

Šis ir aicinājums latviešu jaunatnei, kas šogad beigs vidusskolu, un arī latviešu skolotājiem, mudināt jauniešus pievērsties šādām studijām, kā arī latviešu vēsturniekiem, kas savu zinātnisko darbu veikšanai varētu iesaistīt jauniešus par palīgiem. Pilna mācības gada stipendija paredzēta apm. 3000 dol. apmērā. Citi pabalsti būtu atkarīgi no studiju vai projektu svarīguma, ilguma un pieprasītāju skaita.

Izziņas un pieteikumus adresēt: Latviešu vēstures studiju fonds, P.O. 8402. Terminal Post Office, Ottawa, Ont. K1G 3HB, Canada.

V. L.

ALŅU MEDĪBĀS PAZUDIS LATVIETIS

Savā dzīves vietā Toronto jau vairāk nekā desmit dienas no aļņu medībām Kanadas ziemeļos nav atgriezies Mārtiņš Holcmanis, pazīstamās dziedātājas Austras Holsmanes dzīvesbiedrs. Viņš kopā ar otru latvieti Lapensonu izbraukuši no Toronto 23. septembrī, ceļu uz gala mērķi Nakinu veicot lidmašīnā. Pēc telts uzcelšanas katrs savā kanu laiviņā brauku. ši izpētīt gar ezera krastiem aļņu apmešanās vietas. Holcmanis no šī brauciena teltī vairs neatgriezies. Sākusies intensīva nozudušā mednieka meklēšana, piedaloties valdības glābšanas vienībai ar policistiem un ūdensnirējiem. Holcmaņa laiviņa atrasta, tāpat laivas sēdeklis ur. nogrimušais binokls. Pārmeklēts arī mežs, bet bez panākumiem. Holcmanis Kanadā medījis jau 15. g., medīt un makšķerēt milējis jau Gaujas krastos Latvijā. Lapensons vēl palicis medību vietā, gaidot uz meklēšanas rezultātiem un bieži sazinoties pa tālruni ar Hofmaņa dzīvesbiedri Austru Toronto.

(ls)

VAI GUNĀRS RODE APDRAUDĒTS?

Redakciju šim numuram slēdzot, no Skandinavijas pienāca īsa telegramma, ka sākusies terrora akcija pret Gunāru Rodi. Kā zināms, Rode tikai nesen izkļuva no okupētās Latvijas un dzīvo pie savas dzīvesbiedres Ievas Straubergas Zviedrijā, kur ārstē savu 15 gadu ieslodzījumā sabojāto veselību.